

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Simenon_Georges-Muj_pritel_Maigret.pdb

PDB Name: Můj přítel Maigret
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.6.2007
Modification Date: 12.6.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Georges SIMENON
Můj přítel Maigret

I/ Rozmilý pan Pyke

„Tak vy jste stál na prahu svého podniku?“

„Ano, můj komisaři.“

Maigret se ho pokusil čtyřikrát nebo pětkrát opravit na pane komisaři a bylo zbytečné začínat znovu. Nemělo to význam. Mělo tohle všechno vůbec nějaký význam?

„Velký šedý sportovní vůz se na okamžik zastavil a nějaký muž z něho téměř akrobaticky vyskočil; je to přesně to, co jste prohlásil?“

„Ano, můj komisaři.“

„Aby mohl vstoupit do vašeho baru, musel jít přímo proti vám, a dokonce vás trochu odstrčit. Nad vchodem svítil neón.“

„Je fialový, můj komisaři.“

„A tedy co?“

„Tedy nic.“

„Tak tedy, protože je váš neón fialový, nejste schopni poznat chlapa, který o chvíli později rozhrnul závěs u dveří a vyprázdnil do vašeho barmana revolver.“

Muž se jmenoval Caracci nebo Caraccini. Maigret se pokaždé musel podívat do spisu. Byl malý, s vysokými podpatky, hlava Korsičana – tihle chlapi se vždycky trochu podobají Napoleonovi – a nosil na prstě veliký žlutý diamant.

To trvalo od osmi hodin od rána a právě zvonilo jedenáct. Ve skutečnosti to trvalo již od půlnoci, protože všichni, které sebrali ve Fontainově ulici a v baru, kde zabili barmana, strávili noc ve vyšetřovací vazbě. Tři nebo čtyři inspektoři, mezi nimi Janvier a Torrence, se již Caraccim nebo Caraccinim zabývali, aniž by z něho něco vytáhli.

Jako by ani nebyl květen. Pršelo jako na podzim. Již čtyři nebo pět dnů pršelo takovým způsobem, že střechy, parapety oken a deštníky vrhaly stejné odlesky jako voda v Seině, kterou komisař viděl, když naklonil hlavu.

Pan Pyke se nehýbal. Seděl na své židli v koutku, ztuhlý jako v čekárně, ale již to začínalo být nesnesitelné. Jeho pohled pomalu klouzal z komisaře na malého muže a z malého muže na komisaře, aniž se dalo uhodnout, co se děje v mozku tohoto anglického úředníka.

„Víte, Caracci, že vaše chování by vám mohlo přijít draho, že bychom mohli váš bar zavřít definitivně?“

Korsičan se tím nenechal dojmout a podíval se na Maigreta téměř spikleneckým pohledem, usmál se a pohladil si prstem s prstenem černé čárky knírku.

„Já jsem byl vždycky fěrový, můj komisaři. Zeptejte se raději vašeho kolegy Priolleta.“

Věc s mrtvým skutečně spadala pro zvláštní prostředí, kde se udála, pod komisaře Priolleta, šéfa mravnostní brigády. Na neštěstí byl Priollet na pohřbu jednoho ze svých rodičů v Juře.

„Zkrátka: Vy odmítáte mluvit?“

„Neodmítám, můj komisaři.“

Maigret šel těžce a s mrzutým pohledem otevřít dveře.

„Lucasi, zpracuj ho ještě trochu!“

Och! Ten pohled, který na něj upřel pan Pyke. Pan Pyke mohl být nakrásně nejsympatičtější člověk na světě, ale byly chvíle, kdy se Maigret přistihoval, že ho nesnáší. Zrovna tak, jak se to stalo s jeho švagrem, který se jmenoval Mouthon. Jednou za rok, zjara, Mouthon vystoupil na Východním nádraží v doprovodu své ženy, sestry paní Maigretové.

On byl také nejsympatičtější člověk na zemi, nikdy by nikomu neudělal nic zlého. Co se jeho ženy týče, byla personifikací jara, a hned po svém příchodu do bytu na bulváru Richarda Lenoira požádala o zástěru, aby pomohla s domácností. První den to bylo bezvadné.

„Zítra odjíždíme,“ oznámil Mouthon.

„Ale ne! Ale ne!“ Paní Maigretová odporovala. „Proč byste již odjížděli?“

„Protože vás nechceme rušit.“

„Ale vůbec ne.“

Třetí den si přál, aby mu nějaká práce zabránila večeřet doma. Tedy vůbec ne. Od doby, co se švagrová provdala za Mouthona a co je každý rok navštěvovali, to vůbec ne, velké vůbec ne je zadržovalo během dní i noci od výbuchu. Od pátého dne si se ženou vyměňovali zarmoucené pohledy. Mouthonovi zůstali devět dní. Nezměnitelně slušní, roztomilí, přívětiví, také skromní tím způsobem, který si můžete začít ošklivit.

Něco podobného se stalo s panem Pykem. A přece to byly jen tři dny, co doprovázel Maigreta od jeho ranního příchodu až do odchodu.

Jednou, během prázdnin, nedbale řekli Mouthonovům:

„Proč nepřijedete na jaře strávit týden v Paříži? Náš pokoj pro hosty je stále volný.“

Přijeli.

Podobně před několika týdny policejní prefekt oplácel oficiální návštěvu londýnského starosty. Navštívil také kanceláře pověstného Scotland Yardu a prefekt byl příjemně překvapen, když zjistil, že vysocí funkcionáři anglické policie znají Maigreta z pověstí a zajímají se o jeho metody.

„Proč byste se na něj nepřišli podívat při práci?“ řekl ten výtečný muž.

Vzali ho za slovo. Jako Mouthonovi. Byl vyslán inspektor Pyke a již třetí den provázel Maigreta na každém kroku, právě tak diskrétní a nenápadný, jak jen je možno být. Přesto tam však stále byl. Přes svých třicet pět či čtyřicet let vypadal tak mládě, že by ho bylo možno považovat za vážného studenta. Byl určitě inteligentní, možná špičkově inteligentní. Díval se, poslouchal, přemýšlel. Tolik přemýšlel, až to budilo dojem, že je jeho přemýšlení slyšet. A to začínalo být únavné.

Bylo to trochu tak, jako by Maigret byl dán na pozorování. Všechna jeho gesta, všechna jeho slova prošla sítím Pykovy chladné hlavy.

Již tři dny neměl nic zajímavého na práci. Rutina. Papírování. Nezajímavé výslechy, jako ten s Caraccim. Pyke a on si začínali rozumět beze slov. Například ve chvíli, kdy šéf nočního podniku byl odváděn do kanceláře inspektorů a dveře se pečlivě uzavřely, jeho oči se neomylně ptaly: „Dostane nářez?“ Pravděpodobně ano. Inspektoři si neberou rukavičky při jednání s takovými lidmi jako Caracci. A co na tom? Nebylo to vůbec důležité. O případ se nikdo nezajímal. Barmana sejmuli buď proto, že se nechoval jak měl, nebo že patřil k nepřátelskému klanu. Čas od času si ti chlapíci vyřizují účty a navzájem se pobíjejí, a to je koneckonců výtečný způsob, jak se jich společnost může zbavit. Ať Caracci mlčí nebo mluví, dříve či později se objeví nějaký donašeč. Mají v Anglii také placené donašeče?

„Haló!... Ano... Jsem to já... Kdo?... Lechat... Neznám... Odkud říkáte, že volá?... Porquerolles?... Dejte mi ho...“

Stále to upřené Angličanovo oko jako oko Boha v příběhu o Kainovi.

„Haló!... Slyším velmi špatně... Lechat... Ano... Dobře... To jsem pochopil... Porquerolles... To jsem také pochopil.“

Se sluchátkem u ucha pozoroval déšť, který se řinul po okenních sklech, a uvažoval, že by na Porquerolles, malém ostrově ve Středozemním moři, mohlo svítit slunce.

Nikdy tam nebyl, ale často o něm slyšel hovořit. Lidé odtud přijížděli snědí jako beduíni. Bylo to poprvé, co mu někdo telefonoval z ostrova, a říkal si, že kabely musí vést pod mořem.

„Ano... Jak?... Malý blondák v Luçonu?... Vzpomínám si, skutečně...“

Znal inspektora Lechata z doby, kdy v důsledku zmatených administrativních opatření byl poslán na několik měsíců do Luçonu. „Vy příslušíte nyní k mobilní brigádě v Draguignanu, dobře... A telefonujete mi z Porquerolles...“

Občas byly na lince poruchy.

Občas bylo slyšet telefonistky, jak se volají z jednoho města do druhého.

„Haló! Paříž... Paříž... Haló! Paříž... Paříž...“

„Haló! Toulon... Vy jste Toulon, maličká?... Haló! Toulon...“ Jestlipak na druhé straně kanálu La Manche funguje telefon lépe? Pan Pyke nehnutě poslouchal a díval se na něho a Maigret, aby zakryl rozpaky, hledal tužku.

„Haló! Jestli jsem znal nějakého Marcellina?... Jak?... Rybář?... Zkuste mluvit jasněji, Lechate... Nerozumím ničemu z toho, co mi vyprávíte... Týpek, který žije v báře... Dobře... Tvrdí, že je mým přítelem?... Co?... Tvrdil?... Je mrtev... Byl zabít minulou noc... Ale to se mne netýká, můj milý Lechate... To není v mém sektoru... Mluvil o mně celý večer?... A vy říkáte, že kvůli tomu je mrtvý?...“

Pustil z ruky tužku a volnou rukou se pokoušel zapálit si znovu dýmku.

„Dělám si poznámky, ano... Marcel... Už to není Marcellin... Jak chcete... P jako Pavel... A jako Artur... C jako celer... ano... Pacaud... Vy jste mi poslal otisky prstů?... Dopis ode mne?... Jste si tím jistý?... Papír má hlavičku? Hlavičku čeho?... Pivnice Ternes... To je možné... Co jsem napsal?“

Kdyby jenom tu nebyl pan Pyke a nekoukal se na mne tak tvrdošíjně!

„Přepisuji si to, ano... Ginette odjíždí zítra do sanatoria. Líbá vás. Srdečně... Je to podepsáno Maigret?... Ale ne, to není nezbytně chyba... Myslím, že si na něco vzpomínám... Půjdu se podívat do trestního rejstříku... Přijet tam dolů?...“

Víte dobře, že to není moje věc...“

Chtěl již zavěsit, ale navzdory tomu, že riskuje překvapení pana Pyka; nemohl se nezeptat:

„Je u vás slunce?... Mistral?... Ale slunce... Dobře... Budu-li mít nějakou zprávu, zavolám vám, slibuji...“

I když pan Pyke kladl málo otázek, měl způsob pohledu, který nutil Maigreta k hovoru.

„Znáte ostrov Porquerolles?“ zeptal se a konečně si zapálil dýmku. „Zdá se, že je velmi krásný, tak krásný jako Capri nebo řecké ostrovy. Tuto noc tam zabili člověka, ale není to můj sektor. V jeho lodi našli nějaký můj dopis.“

„Je skutečně od vás?“

„Je to pravděpodobné. Jméno Ginetta mi cosi mlhavě říká. Půjdete se mnou?“

Pan Pyke už znal všechny kanceláře kriminální policie. Všude mu vzdávali úctu. Nyní, jeden za druhým, stoupali do podkroví, kde v archivu jsou uloženy všechny spisy těch, kteří měli co do činění s justicí. Maigret začínal kvůli

Angličanovi trpět komplexem méněcennosti. Nyní se styděl i za bělovlasého úředníka v dlouhém šedém plášti, který cucal fialkové bonbóny.

„Řekněte mi Langloisi... Ápropos, vaší ženě se už daří lépe?“

„To není má žena, pane Maigrete, to je má tchyně.“

„Ach, ano. Omlouvám se. Byla operována?“

„Včera se vrátila domů.“

„Mohl byste se podívat, jestli máme něco pod jménem Marcel Pacaud? S dé na konci jména.“

Měli to v Londýně lépe zařízení? Bylo slyšet bubnování deště do střechy a bubláni vody ve žlábech a okapových rourách.

„Marcel?“ zeptal se úředník stojící na žebříku.

„To je ono. Podejte mi kartotéční štítek.“

Kromě otisků prstů na něm byly ještě jeho fotografie, zepředu a z profilu, bez límce, bez kravaty, pod krutým světlem určené k policejní identifikaci.

Pacaud Marcel-Joseph-Etienne, narozený v Havru, námořník.

Se svráštělým obočím a pohledem upřeným na fotografie se Maigret snažil rozpomenout. V době, kdy byl fotografován, bylo muži asi třicet pět let. Byl hubený, zanedbaný. Podlitina pod pravým okem naznačovala, že byl vyslýchán dříve, než byl předán do rukou fotografů.

Následoval dost dlouhý seznam odsouzení.

V Havru, v sedmnácti, za rvačku a zranění. V Bordeaux, o rok později, ještě rvačka v opilosti a zranění ve veřejných dopravních prostředcích.

Vzpoura. Znovu rvačka a zranění v podniku špatné pověsti v Marseille.

Maigret držel štítek tak, aby si anglický kolega mohl číst současně s ním; a pan Pyke neprojevoval žádné překvapení, jako by chtěl říci: „To máme také na druhé straně vody.“

Pasáctví.

Měli to rovněž? Znamenalo to, že Marcel Pacaud vykonával povolání ochránce prostitutky. A jak bylo zvykem, poslali ho na vojnu k africkým plukům.

Rvačka a zranění v Nantes.

Rvačka a zranění v Toulonu.

„Rvác!“ řekl prostě Maigret panu Pykovi.

Potom to začalo být vážnější.

Paříž. Okradení hosta. Sexloupež.

Angličan se zeptal, co to je.

Vysvětlíte to pánovi, který patří k národnosti, která je považována za nejednodušší na světě!

„To je krádež, ale krádež vykonaná za určitých zvláštních okolností. Někáký pán doprovází neznámou slečnu do hotelu, více či méně podezřelého, a zatímco se baví, zmizí jeho peněženka. Tomu říkáme sexloupež. Téměř vždy má slečna komplice. Rozumíte?“

„Rozumím.“

Ve štítku Marcela Pacauda byl záznam o třech okradeních hosta a pokaždé v souvislosti s nějakou Ginettou. Pak se věci ještě zhoršily, protože tady bylo bodnutí nožem, které Pacaud uštědřil vzpurnému pánovi.

„To je, čemu vy říkáte zlý hoch, myslím,“ měkce podotkl pan Pyke, jehož francouzština byla strašně odstíněná; tak odstíněná, že byla až ironická.

„Přesně. Napsal jsem mu, vzpomínám si. Nevím, jak to chodí u vás.“

„Velmi korektně.“

„O tom nepochybují. Tady se nám občas stává, že se trochu strkáme. Nejsme k nim vždycky milí. Ale zvláštní věc, jen zřídka se za to chtějí mstít. Vědí, že i my děláme své povolání. Od výslechu k výslechu se známe lépe.“

„To je ten, co vás nazýval přítelem?“

„Jsem přesvědčen, že to říkal od srdce. Vzpomínám si hlavně na tu dívku a nejvíc na ten papír s hlavičkou. Bude-li příležitost, ukážu vám pivnici Ternes. Dá se tam dobře popít a mají tam výtečné obložené chleby. Máte rád obložené chleby?“

„Příležitostně,“ odpověděl Angličan bez nadšení.

„Vždycky odpoledne a večer tam posedávají dámičky u kulatých stolků; pracovala tam také Ginetta. Bretonka, pocházející ze vsi v okolí Saint-Malo. Začala jako služka pro všechno u místního řezníka. Zbožňovala Pacauda a ten se vždycky rozplakal, když o ní hovořil. Překvapuje vás to?“

Pana Pyka nic nepřekvapovalo a jeho obličej neprozrazoval žádný pocit.

„Trochu jsem se jimi zabýval, jen mimochodem. Měla souchotiny. Nechtěla se nikdy léčit, protože by ji to vzdálilo od Marcela. Když byl ve vězení, přiměl jsem ji k rozhodnutí navštívit mého přítele plicního lékaře a ten jí zařídil přijetí do sanatoria v Savojsku. Toť vše.“

„To je to, co jste napsal Pacaudovi?“

„To je ono. Pacaud byl ve vězení ve Fresnes a neměl jsem čas se za ním vydat.“

Maigret vrátil štítek Langloisovi a vydal se ke schodišti.

„Že bychom šli na oběd?“

To byl ještě jeden problém, téměř otázka svědomí. Kdyby zavedl pana Pyka na oběd do luxusnějších restaurací, riskoval by, že vyvolá v kolegovi z druhé strany Kanálu dojem, že francouzská policie tráví svůj čas žranicemi. Naopak, kdyby jej odvedl do laciné jídelny, bude jej považovat za skrblika.

Stejně tak s aperitivy. Pít nebo nepít?

„Myslíte, že pojedete na Porquerolles?“

Měl pan Pyke chuť udělat si cestu na Jih?

„To nezávisí na mně. Teoreticky nemám co dělat mimo Paříž a departement Seine.“

Nebe bylo šedé takovou škaredou beznadějnou šedí a slovo mistrál znělo jako pokušení.

„Máte rád dršťky?“

Zavede jej do tržnice a tam mu objedná dršťky po caenském způsobu a palačinky Suzette, které budou servírovat v hezkých měděných ohřivačích.

„Takovým dnům bez vzrušení říkáme jalové dny.“

„My také.“

Co si mohl člověk ze Scotland Yardu o něm myslet? Přišel, aby studoval Maigretovu metodu, ale Maigret žádnou neměl. Byl tu jen silný muž, trochu neotesaný, který měl představovat prototyp francouzského úředníka. Jak dlouho se již na něj dívá tímto způsobem?

Ve dvě hodiny byli zpátky na Zlatnickém nábřeží, Caracci tam ještě byl, zavřený v jakési skleněné kleci, která sloužila za čekárnu.

To naznačovalo, že z něho ještě nic nedostali a že výslech začne znovu.

„Jedl?“ zeptal se pan Pyke.

„Nevím. Je to možné. Někdy jim necháváme přinést sendvič.“

„A jindy?“

„Necháme je hladovět, abychom jim pomohli vzpomenout si.“

„Volá vás ředitel, pane komisaři.“

„Dovolíte, pane Pyku?“

To byla vždycky výhra. Ten druhý jej nikdy nenásledoval do kanceláře šéfa.

„Vstupte, Maigrete. Právě jsem telefonicky hovořil s Draguignanem.“

„Vím, o co se jedná.“

„Ano, Lechat se s vámi již spojil. Máte teď hodně práce?“

„Moc ne. Kromě mého hosta...“

„Otravuje vás?“

„Je to nejkorektnější člověk na světě.“

„Vzpomínáte si na Pacauda?“

„Vzpomněl jsem si na něj při studiu spisu v archivu.“

„Nezdá se vám, že je to zvláštní historie?“

„Nevím o tom nic víc, než co mi řekl Lechat telefonem, ale chtěl mi toho vysvětlit tolik, že jsem z toho příliš nepochopil.“

„Vrchní komisař se mnou mluvil dlouho. Naléhá, abyste jel tam dolů. Podle jeho mínění je to kvůli vám, proč byl Pacaud zabit.“

„Kvůli mně?“

„Nedovede si jinak vysvětlit to zabití. Pacaud, spíše známý pod jménem Marcellin, žije na Porquerolles řadu let na své lodi. Stal se populární figurkou. Jinak ale, jak jsem pochopil, se podobá spíše vandrákovi než rybáři. V zimě nic nedělá. V létě vozí turisty na lov ryb kolem ostrova. Nikdo neměl na jeho smrti zájem. Neměl nepřátele. S nikým se nepohádal. Nikdo mu nic neukradl z toho prostého důvodu, že mu nebylo co ukrást.“

„Jak byl zabit?“

„To je právě to, co popuzuje vrchního komisaře.“

Šéf se podíval do poznámek, které si udělal během telefonického rozhovoru.

„Protože neznám to místo, je pro mne těžké udělat si přesnou představu. Předevčírem večer...“

„Já jsem vyrozuměl, že to bylo včera...“

„Ne, předevčírem. Určitý počet osob byl v Arše Noemově. To je buď hospoda, nebo kavárna. Zdá se, že v této roční době tam jsou jenom místní lidé. Všichni se znají. Marcellin tam byl také. Během poněkud všeobecného rozhovoru se mluvilo také o vás.“

„Proč?“

„To nevím. O slavných lidech se často hovoří. Marcellin tvrdil, že jste jeho přítelem. Možná některé osoby vyslovily pochyby o vašich profesionálních kvalitách. Marcellin vás začal hájit se zápalem málo obvyklým.“

„Byl opilý?“

„Byl vždycky více či méně opilý. Byl silný mistrál. Nevím, co v tom dělá mistrál, ale pochopil jsem, že v té věci má svou důležitost. Také kvůli mistrálu Marcellin místo aby šel spát do člunu jako obvykle, odebral se k boudě, která stojí u přístavu, a kde rybáři dávají do pořádku své sítě. Když ho tam druhý den ráno našli, měl v hlavě několik střel, vystřelených zblízka a jednu ránu v rameni. Vrah do něho vystřílel celý bubínek. S tím se nespokojil a udeřil jej ještě těžkým předmětem do obličeje. Zdá se, že to bylo provedeno s mimořádnou zuřivostí.“

Maigret se díval na Seinou clonou deště a myslel na slunce nad Středozemním mořem.

„Vrchní komisař Boisvert, kterého jsem kdysi znal, je dobrý chlap. Nemá ve zvyku se plašit. Přišel na místo činu, ale ještě týž večer musel odcestovat. Souhlasí s Lechatem, že právě hovor o vaší osobě vyprovokoval drama. Není dalek toho si myslet, že jste to byl vy, na koho byl skrze Marcellina veden útok. Rozumíte? Člověk, který se na vás tak zlobí, že zabije někoho, kdo prohlašuje, že je váš přítel a brání vás.“

„Jsou takoví lidé na Porquerolles?“

„To je to, co Boisverta mate. Na ostrově se všichni vzájemně znají. Nikdo nemůže připlout ani odplout, aniž by se o tom

nevědělo. Dosud není ani žádné podezření. Koho tedy podezřívát proti vši pravděpodobnosti? Co si o tom myslíte?“

„Myslím, že pan Pyke má chuť udělat si cestu na Jih.“

„A vy?“

„Myslím, že bych měl také chuť, kdybych mohl jet sám.“

„Kdy odjedete?“

„Nočním vlakem.“

„S panem Pykem?“

##

Jestlipak si Angličané představují, že francouzská policie disponuje silnými vozy, aby se rychle dostala na místo činu? Musí se každopádně domnívat, že komisaři kriminální policie užívají neomezené úvěry na své přemísťování. Měl Maigret pravdu? Sám by se spokojil s lehátkem. Ale na Lyonském nádraží zaváhal. Pak na poslední chvíli koupil dvě místa v lůžkovém voze.

Bylo to nádherné. V chodbíče potkávali cestující, zvyklé na přepych, s úžasnými zavazadly. Elegantní dav s květinami doprovázel k vlaku filmovou hvězdu.

„Je to Modrý vlak,“ zabručel Maigret, jako by se omlouval.

Kdyby tak mohl vědět, co si myslí jeho kolega! Během cesty se museli svléci jeden před druhým a druhý den se museli podělit o malíčkou toaletu.

„Konečně začíná pátrání,“ řekl pan Pyke v pyžamu a domácím županu. Co tím chtěl přesně říci? Jeho francouzština měla cosi tak přesného, že Maigret stále hledal v jeho slovech nějaký skrytý smysl.

„Je to pátrání, ano.“

„Pořídil jste kopii Marcellinova spisu?“

„Ne. Přiznám se vám, že jsem na to nepomyslel.“

„Máte obavy, co se stalo s tou ženou; Ginette, myslím.“

„Ne.“

Byl to vyčítavý pohled, jakým se pan Pyke na něj podíval?

„Jste vybaven nevyplněným zatykačem?“

„Také ne. Jde jenom o vyšetřování, které mi dovoluje předvolávat a vyslýchat.“

„Znáte Porquerolles?“

„Nikdy jsem na ten ostrov nevšel. Znáám Jih špatně. Kdysi jsem prováděl pátrání v Antibes a Cannes a vzpomínám si jenom na úmorné vedro a chuť spát, která mne neopouštěla.“

„Nemáte rád Středozemní moře?“

„V podstatě nemám rád místa, kde ztrácím chuť pracovat.“

„Protože rád pracujete, vidíte.“

„Nevím.“

Byla to pravda. Na jednu stranu hromoval pokaždé, když nějaká věc rušila jeho denní pořádek. Na druhé straně byl po několika dnech klidu mrzutý a neklidný.

„Spíte ve vlaku dobře?“

„Spím dobře kdekoli.“

„Pomáhá vám vlak při přemýšlení?“

„Víte, já přemýšlím tak málo.“

Trápilo jej, že jejich oddělení bylo plné kouře z jeho dýmky, tím spíše, že Angličan nekouřil.

„Zkrátka je vám jedno z kterého konce začnete?“

„Naprostě. Dokonce ani nevím, jestli nějaký konec je.“

„Děkuji vám.“

Bylo cítit, že pan Pyke zaregistroval všechna Maigretova slova, uložil je popořádku ve svém mozku, aby je později použil. Bylo to nanejvýš tísnivé. Představoval si, jak po návratu do Scotland Yardu shromáždí své kolegy – a proč ne – před černou tabulí a oznámí svým precizním hlasem:

Pátrání komisaře Maigreta...

A jestli to bude propadák? Co když to bude jeden z těch případů, se kterými se člověk babrá a řešení se najde až po deseti letech velikou náhodou? Což jestli je to banální záležitost a zítra si Lechat pospíší k vlaku a oznámí: „Skončeno.“

Byl zatčen jeden opilec, který to udělal a doznal se k činu.“

Jestli... Paní Maigretová mu nedala do zavazadla župan. Nechtěla, aby s sebou vozil starý, který se spíše podobal mnišské kutně. Již před dvěma měsíci si měl koupit nový. V noční košili se cítil málo decentně.

„Noční čepce?“ navrhl pan Pyke, natahuje k němu stříbrnou placatku a pohárek. „Tak totiž nazýváme poslední whisky před spaním.“

Vypil pohárek whisky. Neměl ji rád. Možná, že pan Pyke zase neměl rád calvados, který byl nucen lít už tři dny do hrdla. Spal a měl pocit, že chrápal. Když se probudil a spatřil olivovníky na březích Rhône, věděl, že již minuli Avignon.

Bylo slunečno, lehká mlha ležela nad řekou. Angličan čerstvě oholený, korektní od hlavy až k patě, stál v chodbíče s obličejem přitisknutým ke sklu okna. Toaletní přístěnek byl tak čistý, jako by nebyl nikdy použitý, jen vzduchem vanula diskrétní levandulová vůně. Maigret zatím nevěděl, jestli má dobrou náladu nebo je ve špatné kůži a hledaje v zavazadle holicí strojek, zabručel:

„Teď se jedná hlavně o to, neudělat ze sebe vola!“

Byla to možná dokonalá korektnost pana Pyka, která z něho udělala hrubce.

II/ Hosté Noemovy archy

Celkem vzato, první kolo proběhlo docela dobře. Což neznamena, že šlo o soupeření mezi dvěma muži na profesionálním poli. Pan Pyke se podílel na Maigretově policejní činnosti jen jako divák. Přesto si Maigret pomyslel: první kolo. Věděl, že je to nepřesné. Ale cožpak nemá právo užívat si ve své hlavě vlastní jazyk? Například když přistihl anglického inspektora na chodbičce pullmanu, bylo jisté, že neměl čas skrýt své okouzlení. Zcela jej proměnilo. Potom to byl prostý stud nad tím, že činitel Scotland Yardu se nemá co zaměstnávat východem slunce nad jednou z nejkrásnějších krajín světa. Nebo Angličan zapuzoval promítnutí obdivu navenek a považoval je za málo vhodné pro zahraničního pozorovatele?

Maigret v hloubi srdce zaznamenal bez váhání bod.

V jídelním voze zase pan Pyke zaznamenal spravedlivě jeden bod pro sebe. Takové nic. Takové lehké zachvění chřípí, když přinesli vejce na slanině, která byla nepopíratelně horší než v jeho zemi.

„Vy neznáte Středomoří, pane Pyku?“

„Mám ve zvyku trávit své prázdniny v Sussexu. Přesto jsem jel jednou do Egypta. Moře bylo šedé, rozbouřené a přšelo během celé plavby.“

A Maigret, který v podstatě Jih nemiloval, měl dráždivou chuť jej obhajovat.

Bod pochybný: Vrchní číšník, který poznal komisaře, měl obsluhovat jiné hosty, ale přišel se zeptat lichotivým hlasem:

„Sklenku alkoholu jako obvykle?“ Neboť včera nebo předevčirem inspektor poznamenal, aniž by se ho tím chtěl dotknout, že anglický džentlmen nepije silné nápoje před pozdním odpolednem.

Příjezd do Hyeres byl bez jakékoliv pochyby kolem pro Maigreta. Okolo nádraží stály v saharském slunci nehybně strnulé palmy. Vypadalo to, že se konal důležitý trh nebo je svátek. Káry, nákladňčky i těžké kamióny vypadaly jako pohyblivé pyramidy z rané zeleniny, ovoce a květin.

Panu Pykovi se stejně jako Maigretovi trochu zatajil dech. Cítili, že skutečně vstoupili do jiného světa. Trochu jim vadilo, že ten krok učinili v tmavých šatech, které byly dobré do včerejších deštivých ulic v Paříži.

Bylo by lepší mít oblek rezedové barvy, límec u krku rozepnutý a krvácející paprsky slunce na čele jako Lechat. Maigret ho hned nepoznal. Pamatoval si spíše jeho jméno než podobu. Lechat, jak se prodíral mezi nosiči zavazadel, vypadal téměř jako kluk; malý a hubený, obutý v opáncích.

„Tudy, šéfe.“

Byl to dobrý bod? Neboť jestli ten ďábel v panu Pykovi všechno zaznamenával, nedalo se určit, co zařadil do kolonky dobré a co do kolonky špatné. Formálně měl Lechat oslovovat Maigreta pane komisaři, protože nepatřil do jeho skupiny. Ale ve Francii bylo málo policistů, kteří odolali radosti říkat mu s okázalou familiérností šéfe.

„Pane Pyku, seznamte se napřed s inspektorem Lechatem. Lechate, představuji vám pana Pyka ze Scotland Yardu.“

„Oni také dělají na případu?“

Lechat byl tolik zabrán do případu s Marcellinem, že by jej vůbec nepřekvapilo, kdyby se stal mezinárodní záležitostí.

„Pan Pyke je ve Francii na studijní cestě.“

Maigret se dohadoval, proč Lechat chodí stále tak směšně napříč a otáčí hlavu sem a tam.

„Pojďme rychle,“ řekl. „Mám vůz u vchodu.“

Bylo to malé služební auto. Jakmile byli uvnitř, inspektor si vzdychl:

„Myslím, že musíte být opatrný. Všichni tady vědí, že šli po vás.“

Před několika okamžiky se tedy v davu snažil maličký Lechat ochránit jeho.

„Myslíte, že vás mám zavést ihned na ostrov? Nepotřebujete něco v Hyeres?“

A jeli. Krajina byla plochá, pustá, cestu vroubily tamaryšky, tu a tam i palmy a pak napravo viděli bílá slaniska. Cizost krajiny byla tak naprostá, že mohli myslet, že je zavezli do Afriky s nebem z modrého porcelánu a dokonale nehybným vzduchem.

„Mistral?“ zeptal se Maigret se špetkou ironie.

„Přestal znenadání včera. Vál již devět dní a to bylo dost, aby to lezlo lidem na mozek.“

Maigret byl skeptický. Lidé ze Severu – a Sever začíná v okolí Lyonu – nebrali nikdy řeči o mistralu vážně. Proto bylo omluvitelné, že se pan Pyke zachoval nestranně.

„Nikdo neopustil ostrov. Budete se moci dotazovat všech, kteří byli na ostrově v době vraždy Marcellina. Rybáři tu noc na moře nevypluli kvůli bouři. Ale torpédovka z Toulonu a několik ponorek mělo cvičení v rejdě ostrova.“

Telefonoval jsem na admiraltu. Jsou přesní. Žádné nalodění, nikdo nepřelplul průliv.“

„Což znamená, že vrah je stále na ostrově.“

„Uvidíte.“

Lechat hrál zasvěceného, který zná místo i lidi. Maigret byl nový, což je role vždycky nemilá. Po půlhodině se auto zastavilo na skalnatém vrcholu, kde byl pouze hostinec v provensalském stylu a několik rybářských domků, natřených na růžovo a bleděmodro.

Bod pro Francii, neboť zůstali s pusou dokořán. Moře bylo neuvěřitelně modré, jak je vidět jen na pohlednicích, a tam dole, na obzoru, se líně roztahoval uprostřed duhově zbarveného okraje moře ostrov se zelenými pahorky a žlutými a červenými skalami.

Na konci přístavní hráze z prken čekala bárka, natřená světlezelenou barvou s bílým lemem.

„To je pro nás. Požádal jsem Gabriela, aby mne sem dovezl a počkal na nás. Pravidelná loď Kormorán připlouvá v osm hodin ráno a v pět odpoledne. Gabriel je Galli. Vysvětlím vám to. Jsou Galliové a Morinové. Téměř všichni obyvatelé ostrova patří k jedné z těchto dvou rodin.“

Lechat nesl zavazadla. Na konci jeho paží vypadala až příliš velká. Motor lodi již pracoval. Všechno se zdálo být tak neskutečné! Bylo těžké si představit, že se sem přišli zabývat jenom mrtvým mužem.

„Nenabídli jsem vám ukázat tělo mrtvého. Je v Hyeres. Ohledání se konalo včera ráno.“

Od výběžku v Giens to k ostrovu byly asi tři míle. Jak se blížili po hedvábné vodě, obrysy ostrova se zpřesňovaly. Bylo vidět mysy i zátoky, staré opevnění a právě ve středu byla skupina světlých domů a zvonice jako z dětské stavebnice. „Myslíte, že si tady mohu opatřit plavky?“ zeptal se Angličan Lechata. Maigret na to nemyslel, a jak byl nakloněn nad hladinou, objevil náhle s trochou závratí pod člunem ubíhající dno. Byla tam hloubka dobře deset metrů, ale voda byla tak čistá, že se daly rozeznat i nejmenší podrobnosti podmořské krajiny. A byla to opravdu krajina se svými pláňmi pokrytými zelení, skalnatými pahorky, průsmyky a propastmi, kudy táhla hejna ryb.

Trochu s rozpaky, jako by byl přistižen při dětské hře, podíval se Maigret na svého hosta, ale byl to zase bod: inspektor Scotland Yardu zíral do mořské hlubiny se stejným rozechvěním.

###

Není to snadné si na první pohled uvědomit konfiguraci místa. Nejprve se všechno zdá být zvláštní. Přístav byl malý, s hrází vlevo. Napravo byla skála pokrytá borovicemi. V pozadí červené střechy, bílé a růžové domky mezi palmami, mimózami a tamaryšky. Viděl už Maigret mimózy jinak než v košících malých pařížských květinářů?

Již si ani nevzpomínal, zda byly mimózy v květu v době jeho pátrání v Antibes a Cannes před několika lety.

Na molu čekal houf osob. Byli tam také rybáři ve svých lodích, omalovaných jako vánoční ozdoby. Dívali se, jak vystupují z lodí. Bylo by možné, aby lidé na břehu tvořili několik skupin? Maigret se mohl těmito maličkostmi zabývat až později. Například muž oblečený v bílém a s bílou čepicí na hlavě jej pozdravil tak, že se rukou dotkl štítku čepice, ale Maigret ho nepoznal.

„To je Charlot,“ napovídal mu Lechat do ucha.

To jméno mu v té chvíli nic neříkalo. Nějaký bosý obr naložil jejich zavazadla na kolečko a tlačil ho k náměstí. Maigret, Pyke a Lechat ho následovali. Ti místní je následovali také. To vše ve zvláštním tichu. Náměstí bylo prostorné, ale prosté, rámované eukalypty, barevnými domky, na vrcholu s malým, žlutým kostelíkem s bílou zvonici. Bylo vidět několik kaváren se zastíněnými terasami.

„Chtěl jsem vám objednat pokoje v Grandhotelu. Je teprve čtrnáct dní otevřený.“

Byl to dost velký hotel a vévodil přístavu. Nějaký muž v kuchařském oblečení stál na prahu.

„Dal jsem přednost ubytování v Arše Noemově. Vysvětlím vám to.“

Bylo už hodně věcí, které by měl inspektor vysvětlit. Terasa Archy byla větší než ty ostatní na náměstí; byla vymezena zídka a zelenými keřky. Uvnitř bylo chladno a trochu stínno, ale nebylo to nic nepříjemného. Ihned byli také obklopeni ostrou vůní kuchyně a bílého vína.

Ještě jeden člověk v kuchařském, ale bez čepice na hlavě. Blížil se s nataženou rukou a zářivým úsměvem na obličeji.

„Jsem šťasten, že vás mohu přivítat, pane Maigrete. Dal jsem vám nejlepší pokoj. Dáte si sklenku místního bílého vína?“

Lechat napovídal: „To je Paul, patron.“

Měli tam na zemi červené dlaždice. Bar byl opravdovým pultem pro bistro – pocínovaný. Bílé víno bylo svěží, trochu zelené, plné vůně.

„Na vaše zdraví, pane Maigrete. Nikdy bych se neodvážil doufat, že budu mít jednou tu čest vás zde přivítat.“

Nemyslel na to, že příčinou byl zločin. Nikdo se neznepokojoval Marcellinovou smrtí. Skupiny, které viděli před chvílkou na molu, byly nyní na náměstí. Nepozorovaně se blížily k Arše Noemově. Několik osob se dokonce posadilo na terase.

Zkrátka:

Co se počítalo, to byl příchod Maigreta z masa a kostí a bylo to přivítání, jako kdyby byl nějaká filmová hvězda.

Znamenal něco? Mají lidé ze Scotland Yardu od počátku větší zajištění? Pan Pyke všechno pozoroval a neřikal nic.

„Chtěl bych se jít trochu upravit,“ povzdechl Maigret, když vypil dvě sklenice bílého vína.

„Žožo, ukážeš pokoj panu Maigretovi! Vašemu příteli také, pane komisaři.“

Žožo byla malá červonosá služka, oblečená v černém, s velkým úsměvem a malými řadry.

Celý dům voněl rybí polévkou bujábézou a šafránem. Nad schodištěm, dlážděným stejnými červenými dlaždicemi jako kavárna, byly jen tři nebo čtyři pokoje.

A skutečně nejkrásnější rezervovali pro komisaře. Jedno okno vedlo na náměstí a druhé k moři. Měl ten pokoj nabídnout panu Pykovi? Bylo již pozdě. Právě mu ukazovali dveře jeho pokoje.

„Nepotřebujete nic, pane komisaři? Koupelna je na konci chodby. Myslím, že je ještě teplá voda.“

Lechat jej následoval. Bylo to přirozené. Bylo to normální. Přesto jej Maigret nenechal vstoupit do pokoje. Zdálo se mu, že by to bylo nefér vůči jeho anglickému kolegovi. Mohl by si myslet, že se mu něco skrývá, když není přítomen všem pátráním.

„Sejdu dolů za několik minut, Lechate.“

Chtěl nalézt milá slova pro inspektora, který se o něj staral s takovou péčí. Vzpomínal si, že v Luçonu se hodně hovořilo o jeho paní. Mezi rámem dveří se zeptal důvěrně a srdečně:

„Jak se daří skvělé paní Lechatové?“

A ubohý chlapec zakoktal:

„Vy jste to nevěděli? Odešla. Je tomu už osm let, co odešla.“

Chyba! Náhle se mu to vybavilo. Když se v Luçonu tolik mluvilo o paní Lechatové, bylo to proto, že svého muže přímo šíleně klamala.

###

Ve svém pokoji si jenom svlékl sako, umyl si ruce a obličej, vyčistil zuby, protáhl se před oknem a natáhl se na několik minut na postel, jako by chtěl vyzkoušet její pružnost. Zařízení pokoje bylo zestárlé, ale milé, stále s tou dobrou vůní středomořské kuchyně, která zaplavovala všechna zákoutí domu. Protože bylo horko, zaváhal, má-li sejít dolů v košili.

Pak si pomyslel, že by to bylo příliš prázdninové a znovu si oblékl sako. Když přišel dolů, bylo u baru několik osob, zvláště muži, co vypadali jako rybáři. Lechat jej očekával na prahu.

„Chcete se trochu projít, šéfe?“

„Bylo by lepší počkat na pana Pyka.“

„Ten už je venku.“

„Kde?“

„Ve vodě. Paul mu půjčil plavky.“

Nevědomky se obrátili k přístavu. Vedl je sám sklon slunce. Cítili, že všichni musí sledovat osudově stejnou cestu.

„Myslím, šéfe, že byste měl být velice opatrný. Ten, kdo dostal Marcellina, mřel na vás a také vás zkusí zabít.“

„Bylo by lepší počkat, až pan Pyke vyleze z vody.“

Lechat ukázal na hlavu, která se vynořovala blízko člunů z vody.

„Zabývá se pátráním?“

„Asistuje při něm. Nesmí si myslet, že se spolčujeme za jeho zády.“

„Nejklidněji by bylo v Grandhotelu. Zavírá přes zimu. Nyní právě otevřel a nikdo tam ještě nebydlí. Jenomže všichni chodí k Paulovi. Odtud také všechno vzešlo, protože tam o vás Marcellin říkal, že jste jeho přítelem.“

„Počkejme na pana Pyka.“

„Chcete vyslýchat lidi před ním?“

„Bude to třeba.“

Lechat se ušklíbl, ale neodvážil se protestovat.

„Kam je chcete svolat? Jde to jen na radnici. Je tam jediná místnost se židlemi, stolem, prapory a bustou Marianny.

Starosta má obchod se smíšeným zbožím vedle Archy Noemovy. Zrovna ho vidíte tamhle, jak tlačí káru.“

Pan Pyke se u uvázané bárky postavil na nohy a kráčel pokojně vodou. Ve slunci kolem sebe rozstříkával vodu.

„Ta voda je báječná,“ řekl.

„Jestli chcete, počkáme tady, než se dojdete převléknout?“

„Je mi pohodlně.“

Tentokrát zaznamenal bod on.

Bylo mu skutečně pohodlněji v plavkách. Kapky slané vody stékaly po jeho hubeném těle, Bylo mu určitě pohodlněji než Maigretovi v jeho tmavém obleku, Pan Pyke ukázal na bílou jachtu na kotvě několik délek lana od břehu. Vlála na ní anglická vlajka.

„Kdo je to?“

Lechat vysvětlil:

„Lod' se jmenuje North Star. Zdá se, že to znamená Severní hvězda. Připlouvá sem skoro každý rok. Patří paní Ellen Wilcoxové; je to myslím také jméno whisky. Ona je majitelkou rodinné firmy na její výrobu.“

„Je mladá?“

„Je dost dobře udržovaná. Žije na lodi se svým sekretářem Filipem de Mouricourt a dvěma muži posádky. Na ostrově je ještě jeden Angličan, ale ten tu žije celý rok. Odtud je vidět jeho dům, ten s minaretem.“

Pan Pyke se netvářil nadšeně, že se setkává s krajany.

„To je pan Bellam, ale lidé na ostrově mu říkají prostě majore a někdy Teddy.“

„Předpokládám, že je to major, co sloužil v Indii.“

„Nevím.“

„Pije hodně?“

„Hodně. Uvidíte ho večer v Arše. Uvidíte všechny večer v Arše, počítaje v to madam Wilcoxovou a jejího sekretáře.“

„Byli tam také, když Marcellin řečnil?“ zeptal se Maigret, aby něco řekl, ačkoliv ve skutečnosti se ještě o nic nezajímal.

„Byli tam. Prakticky všichni byli v Arše Noemově. Jako každý večer. Za týden nebo dva začnou připlouvat turisté a život se změní. Nyní to již není zimní život, kdy obyvatelé jsou sami na ostrově, ale ještě nezačalo to, čemu se říká sezóna. Přišli sami stálí hosté. Nevím, jestli mi rozumíte. Většinou sem jezdí řadu let a všichni se znají. Major žije v Minaretu osm let. Sousední vila je pana Emila.“

Lechat se váhavě podíval na Maigreta. Možná, že měl před Angličanem také trochu vlasteneckého studu.

„Pan Emil?“

„Vy jej asi znáte. Každopádně on zná vás. Žije se svou matkou, starou Justinou, která je jednou z nejproslulejších žen v kraji. Patří jí v Marseille Květy, v Nizze Sirény a dva nebo tři domy v Toulonu, Beziers a v Avignonu...“

Pochopil pan Pyke, o jaký druh domů se jednalo?

„Justině je sedmdesát devět let. Myslím jsem, že je starší, protože pan Emil přiznává, že je mu šedesát pět. To znamená, že ho měla ve čtrnácti. A to mi včera také přiznala. Oba dva jsou velmi tišší a s nikým se nestýkají. Hleďte! To je pan Emil, právě ho vidíte na zahradě v bílém obleku a s koloniální čepicí. Vypadá jako bílá myš. Má malou bárku, jako všichni, ale nikdy s ní nepluje dál než na konec mola a spokojí se po celé hodiny chytáním žírel.“

„Co je to?“ zeptal se pan Pyke. Jeho kůže už začínala osychat. „Malá rybka, velmi hezká, s červenou a modrou barvou na hřbetě. Upečená není špatná, ale tohle není žádné rybaření. Rozumíte?“

„Rozumím.“

Všichni tři kráčeli v písku podél zadních stran domů. Jejich průčelí byla obrácena k náměstí.

„Je tady další místní typ. Pravděpodobně bude obědvat u sousedního stolu. Je to Charlot. Právě když jsme vystupovali z lodi vás zdravil, šéfe. Požádal jsem ho, aby na ostrově zůstal. Neprotestoval proti tomu. To je zvláštní, že nikdo nepožádal o povolení k odplutí. Všichni jsou velmi klidní, velmi rozumní.“

„Velká jachta?“

Byla tam skutečně obrovská bílá jachta, nepříliš krásná, celá kovová a zaplňovala téměř celý přístav.

„Alcyon? Ten je tu celý rok. Patří jednomu průmyslníkovi z Lyonu, panu Jaureguimu, který s ní vyplouvá z přístavu jen osm dní v roce, a to ještě na dostřel pušky od přístavu. Jenom aby se vykoupal. Na palubě má dva námořníky, dva Bretonce, kteří mají báječný život.“

Očekával Angličan, že si bude Maigret dělat poznámky? Viděl jen, jak kouří dýmku, líně se rozhlíží a roztržitě poslouchá, jen tak na půl ucha.

„Podívejte se na tu malou zelenou jachtu tam stranou, která má tak směšný tvar. Kabina je nedostatečná pro dvě osoby, muže a ženu, co tam žijí. Udělali si tedy z plachty na palubě jakýsi stan a většinu času tam proleží. Také tam vaří. Nejsou to starousedlíci. Jednoho dne je uviděli přivázané lanem k místu, kde teď jsou. Muž se jmenuje Jef de Greef a je Holanďan. Je malířem. Je mu dvacet čtyři let. Uvidíte ho. Dívka se jmenuje Anna a není to jeho žena. Je jí osmnáct let a narodila se v Ostende. Je pořád napůl nahý a někdy ještě trochu více. Jak přijde večer, můžete je vidět koupat se bez šatů na konci přístavní hráze.“

Lechat měl zájem připoutat také pozornost pana Pyka:

„Mohu-li věřit slovům rybářů, tak se i madam Wilcoxová koupe nahá v dosahu jachty.“

Dívali se na ně zdálky. Stále malé skupinky, které jako by celý den neměly nic na práci.

„Ještě padesát metrů a uvidíte Marcellinův člun.“

Přístav nyní již nebyl vrouben domy z náměstí, ale vilami, často ponořenými v zeleni.

„Jsou prázdné, s výjimkou dvou,“ vysvětloval Lechat. „Říkal jsem vám již komu patří. Tahle patří Emilovi a jeho matce. Také jsem již hovořil o Minaretu.“

Opěrné zdi oddělovaly zahrady od pobřeží. Každá vila měla vlastní malé molo. U jednoho byla bárka, jaké bylo běžné vidět na ostrově, s oběma konci do špičky, dlouhá asi šest metrů. Byla připoutána.

„To je Marcellinova bárka.“

Byla špinavá, na palubě byl nepořádek. Proti opěrné zdi bylo vidět jakýsi druh krbu, zbudovaný z velkých kamenů, hrnec na vaření, kotlíky zčernalé kouřem, prázdné láhve.

„Je to pravda, že jste ho znal, šéfe?“

„V Paříži. Ano.“

„Lidé tady nechtějí věřit, že se narodil v Havru. Všichni věřili, že je opravdový Jižan. Měl zdejší přízvuk. Byl to divný týpek. Žil ve svém člunu. Čas od času si udělal výlet na kontinent, jak říkal, to znamená, že zakotvil v přístavu Saint Tropez, Giens nebo v Lavandonu. Když bylo velmi ošklivo, šel spát do boudy, kterou jste viděli nedaleko přístavu. Rybáři tam opravují své sítě. Neměl žádné potřeby. Rezník mu dal tu a tam kousek masa. Nelovil často, jenom v létě vozil turisty na rybářské výlety. Takových typů je tady na pobřeží několik.“

„Máte je v Anglii také?“ zeptal se Maigret pana Pyka.

„U nás je moc chladno. Máme než pobřežní krysy v přístavech.“

„Pil?“

„Bílé víno. Když potřeboval někdo jeho pomoc, platil mu láhvi bílého. Vyhrával také dost v koulené, byl velmi zdatný hráč. V tom člunu jsem také našel váš dopis. Dám vám jej za chvíli. Nechal jsem ho na radnici.“

„Žádné jiné papíry?“

„Jeho vojenská knížka a fotografie nějaké ženy. To je všechno. Je to bláznivé schovávat si váš dopis, nezdá se vám?“

Maigretovi to nepřípadalo tak překvapující. Rád by si o tom promluvil s panem Pykem, jehož plavky pomalu schly.

Nechá to na později.

„Chcete navštívit tu boudu? Zamkl jsem ji a klíč mám v kapse. Ale bude třeba ho vrátit rybářům, kteří ji potřebují.“

Žádná bouda. Maigret měl hlad a také pospíchal, aby viděl svého kolegu v oblečení méně letním. Trochu jej to dráždilo; bez přesného důvodu. Asi neměl ve zvyku vést pátrání za doprovodu muže bezmála v Adamově rouše. Bylo třeba znovu pít bílé víno. Byla to tradice ostrova. Pan Pyke vystoupil do svého pokoje, aby se převlékl. Přišel dolů bez kravaty, s rozhalenkou jako Lechat, a ještě měl čas si obstarat sandály z modrého plátna, bezpochyby v obchodě se smíšeným zbožím.

Rybáři s nimi patrně chtěli mluvit, ale ještě se neodvažovali. Archa se skládala ze dvou sálů: kavárny, kde byl bar, a menší místnosti se stoly, pokrytými červenobílými ubrusy. Příbory byly již na stole připraveny. O dva stoly dále si Charlot pochutnával na ježovkách.

Znovu zdvihl ruku na pozdrav a tentokrát neurčitě připojil:

„Jak se daří?“

Před pěti nebo šesti lety strávili několik hodin, možná celou noc, v Maigretově kanceláři. Komisař zapomněl jeho skutečné jméno. Všichni ho znali pod jménem Charlot.

Dělal tak trochu do všeho. Nábor pro bordely na pobřeží, podlouhý obchod s kokainem a jinými produkty, zabýval se také koňskými dostihy a během voleb byl jedním z neaktivnějších volebních agentů. Dbal na své oblečení, byl neochvějně klidný a v oku měl malou ironickou jiskru.

„Máte rád středomořskou kuchyni, pane Pyku?“

„Neznám ji.“

„Chcete ji okusit?“

„S radostí.“

Patron Paul hned navrhl:

„Na začátek malé ptáčky. Několik, které ráno přinesli, mám právě na rožni.“

Byly to červenky. Paul to naneštěstí oznámil, když je servíroval Angličanovi a ten se neubránil při pohledu na talíř lítosti.

„Vy víte, komisaři, že jsem byl vždycky férový.“

Ta slova k nim pronesl polohlasem Charlot, aniž přestal jíst.

„Trpělivě jsem na vás čekal. Ani jsem inspektora nežádal o povolení k opuštění ostrova.“

Dost dlouho bylo ticho.

„Jsem vám k dispozici, kdykoli budete chtít. Paul vám potvrdí, že jsem ten večer neopustil Archu.“

„Pospícháte?“

„S čím?“

„S ospravedlněním“

„Urovnávám cestu, to je všechno. Také vás chci varovat, abyste neplaval příliš daleko. Vy si jistě půjdete zaplavat. Já plavu dobře, jsem odtud.“

„Znal jste Marcellina?“

„Připíjel jsem si s ním stokrát. Jestli je to právě to, co chcete slyšet. Je pravda, že jste si přivedl někoho ze Scotland Yardu?“

Zkoumal cynicky pana Pyka jako nějaký zvláštní objekt.

„To není věc pro něho. To není dokonce ani věc pro vás, dovolíte-li mi říct moje mínění. Víte, že jsem byl vždycky upřímný. Již jsme si to oba vysvětlili. A nezlobili jsme se na sebe, ani jeden, ani druhý. Jak jenom se jmenoval ten inspektor ve vaší kanceláři? Takový přitloustlý. Lucas! Jak se daří Lucasovi? Paule! Žožo! Hej!“

Když nikdo neodpovídal, zašel do kuchyně a po chvíli se vrátil s talířem, ze kterého vonělo aioli.

„Možná, že vám překážím, že si nemůžete popovídat?“

„Vůbec ne.“

„V tom případě by stačilo mne zdvořile požádat, abych držel hubu. Je mi právě třicet čtyři let. Abych upřesnil, bylo mi včera, což znamená, že se už trochu vyznám. Měl jsem různá vysvětlování s vašimi kolegy, ať to bylo v Paříži, v Marseille nebo jinde. Ne vždycky jsme si rozuměli, ale je jedna věc, kterou vám všichni potvrdí: Charlot se nikdy nenamočil.“

Byla to pravda, pokud tím rozumíme, že nikdy nikoho nezabil. Měl na svém kontě nejméně deset odsouzení, ale vždycky pro relativně běžná provinění.

„Víte, proč sem pravidelně jezdím? Mám rád tenhle kout, samozřejmě, a Paul je můj přítel, ale je ještě jiný důvod. Podívejte se vlevo do kouta. Hrací automat. Je můj a mám jich ještě na padesát po celém pobřeží od Marseille až po Saint Raphaël. Není to úplně zákonné. Čas od času jsou páni zlí a zabaví mi jeden nebo dva.“

Ubohý pan Pyke, Dokázal sníst ptáčky až do konce, navzdory svému citlivému srdci! Nyní očichával aioli, špatně skrývaje své obavy.

„Ptáte se, proč tolik mluvím?“

„Na nic jsem se neptal.“

„Nemám to ve zvyku. Ale řeknu vám to stejně. Tady, chci říci na ostrově, jsou dva lidé, na které celá ta věc osudově spadne: Emil a já. Oba jsme již byli vyslýcháni. Lidé jsou k nám vlídní, obzvláště proto, že by mohli dostat snadno výprask. Ale občas po sobě mrknou. Říkají šeptem: To jsou ti chlapíci z podsvětí! Nebo ještě: Podívejte se na tohohle. To je tvrdý ranař! Přes všechnu náklonnost jsme to my, na koho se to svalí. To jsem pochopil, proto mi to dělá starosti. Přátelé na mne čekají na pobřeží, přesto jsem se ani nepokusil jim zatelefonovat. Váš malý inspektor s tím droboučkým vzhledem mne má stále na očích a svrbí ho již dva dny chuť vsadit mne do chladku. Dobře, říkám vám prostě, abych vás ochránil chyby: nebylo by to správné. Toť vše. A potom k vašim službám.“

Maigret slyšel, jak Charlot poodešel a s párátkem mezi rty se zeptal mírně jeho kolegy ze Scotland Yardu:

„Stává se u vás také, že máte přátele mezi vašimi zákazníky?“

„Nikoliv stejně.“

„To znamená?“

„Neznáme mnoho lidí jako je ten pán. Některé věci se neodehrávají stejným způsobem.“

Proč myslel Maigret na madam Wilcoxovou a jejího mladého sekretáře? Některé věci se skutečně nedějí stejně.

„Například jsem udržoval dlouho styky, připusťme srdečné, se skvělým zlodějem klenotů. My máme u nás hodně zlodějů klenotů. Je to tak trochu naše národní specialita. Jsou to téměř vždycky kultivovaní lidé, kteří mají nejlepší školy a navštěvují elegantní kluby. Potíž je stejná pro nás i pro vás – s tím lupičem nebo s panem Emilem – je těžké je chytit při činu. Čtyři roky jsem sledoval toho muže, o kterém mluvím. On to věděl. Často jsme spolu vypili u baru whisky. Často jsme spolu sehráli určitý počet partií šachu.“

„Dostal jste ho?“

„Nikdy. Skončili jsme s gentlemen's agreement. Rozumíte tomu termínu? Džentlenskou dohodou. Značně jsem mu znesnadňoval život až k bodu, kdy se nemohl ani o nic pokusit, a v posledním roce mu docházely prostředky. Ztrácel jsem spoustu času. Poradil jsem mu, aby šel zkusit svůj talent někam jinam. Co tomu říkáte?“

„Šel krást šperky do New Yorku?“

„Myslím, že je v Paříži,“ odpověděl klidně pan Pyke a vzal si také párátko.

Druhá láhev vína z ostrova, kterou Žožo přinesla, aniž by jí kdo o to požádal, byla víc než z poloviny prázdná. Patron přišel nabídnout:

„Trochu vína? Po aioli je to povinné.“

V sále bylo vlaho, skoro svěže, zatímco silné slunce a bzukot much zvyšoval otupělost na náměstí.

Charlot, bezpochyby pro dobré zažívání, začal hrát s nějakým rybářem karty a asi půltuctu jiných her sledovalo.

„Povedete výslechy na radnici?“ vyzvídal malý Lechat, který nevypadal vůbec zemdleně.

Maigretovi se chtělo odpovědět:

„Jaké výsledky?“

Ale bylo třeba nezapomínat na pana Pyka, který popíjel své víno bez nelibosti.

„Na radnici, ano.“

Dal by přednost siestě.

III/ Benoîtova rakev

Pan Felicien Jamet, starosta – všichni se spokojovali s oslovením Feliciene – přišel se svými klíči otevřít dveře radnice. Maigret hádal již dvakrát, když jej viděl kráčet přes náměstí, co je zvláštního v jeho držení, a náhle to pochopil. Možná proto, že prodával také lampy a petrolej, dráty a hřebíky, Felicien místo aby nosil žlutou zástěru kupců, nosil šedou kazajku železářů. Nosil ji velmi dlouhou, skoro až po kotníky. Měl pod ní kalhoty? Obešel se bez nich kvůli horku? Měl-li je, pak byly příliš krátké, a starosta budil dojem, jako by chodil v noční košili. Ještě přesněji – a zvláštní způsob účesu ten dojem ještě zvyšoval – vypadal téměř středověce, až měl člověk dojem, že ho už viděl na nějaké kostelní vitráži.

„Předpokládám, že mne nebudete potřebovat, pánové?“

Maigret a pan Pyke se zastavili na prahu zaprášené místnosti. Dívali se na ni dost překvapeně, pak na Lechata a posléze Feliciena. Na stole, který sloužil při shromážděních a při volbách, ležela rakev z bílého dřeva a nezdála se být nová.

Co nejpřirozeněji jim pan Jamet řekl:

„Chcete-li mi pomoci, můžeme jí dát do kouta. To je obecní rakev. Jsme ze zákona povinni obstarat pohřeb místním nemajetným a na ostrově máme jen jednoho truhláře; ten je velice starý a pracuje pomalu. A v létě, v takovém horku, těla nemohou čekat.“

Mluvil o tom, jako by to byla nejobyčejnější věc a Maigret koutkem oka zamířil k muži ze Scotland Yardu.

„Máte tu hodně nemajetných?“

„Máme jen jednoho, starého Benoîta.“

„Rakev je tedy určena pro starého Benoîta?“

„V zásadě ano; ve středu ale posloužila k převozu Marcellinova těla do Hyeres. Nic se nebojte, zase jsme ji vydezinfikovali.“

V místnosti byly jen pohodlné skládací židle. „Nechám vás tady, pánové.“

„Ještě chvíli. Kdo je Benoet?“

„Museli jste ho už spatřit, nebo ho uvidíte. Nosí vlasy dlouhé až na ramena a naježené vousy. Podívejte: tímto oknem ho můžete spatřit, jak na lavičce užívá siesty vedle hráčů koulené.“

„Je hodně starý?“

„To nikdo neví. Ani on. Podle jeho mínění mu bude asi ke stu let, ale možná, že se jen tak chvástá. Nemá žádné doklady. Nikdo nezná jeho přesné jméno. Je to již velmi dlouho, co se vylodil na ostrově. Tehdy byl Morin-Vousáč, co má kavárnu na náměstí, ještě mladým mužem.“

„Odkud přišel?“

„To se také neví. Určitě z Itálie. Obvykle se pozná podle řeči, jestli jsou z Janova nebo z okolí Neapole, ale Benoît má svojí řeč a není snadné mu porozumět.“

„Je prostého ducha?“

„Prosím?“

„Myslím, jestli není trochu blázen?“

„Je chytrý jako opice. Dneska má vzhled patriarchy. Za několik dní, až začnou přijíždět letňáci, oholí vousy a ostříhá vlasy. Dělá to celá léta ve stejnou dobu. A pak začne lovit červy. Červy s velmi tvrdou hlavou, které hledá na břehu moře v písku. Rybáři jim dávají přednost před ostatními návnadami, protože drží dobře na háčku. Prodávají se velmi draze. Benoît je loví celé léto v mělké vodě do půli stehen. Byl zamlada zedníkem a postavil hodně domů na ostrově. Nepotřebujete už nic, pánové?“

Maigret si pospíšil otevřít okno, aby vyhnal plesnivý pach zavřené místnosti. Nevětrali již od státního svátku 14. července, tedy od doby, kdy tam dali vlajky a židle.

Komisař nevěděl přesně, co tady dělá. Neměl žádnou chuť provádět výsledky. Proč řekl ano, když mu to inspektor Lechat navrhl? Ze zbabělosti, kvůli panu Pykovi? Není to normální začít pátrání výsledky lidí? Nedělají to v Anglii také tak? Nepřestali by ho brát vážně, kdyby se potuloval po ostrově jako člověk, který nemá nic na práci?

Přesto ho v té chvíli zajímalo více ostrov, než ta nebo ona jednotlivá osoba. Například slova starosty dávala podnět k uspořádání ještě neurčitých myšlenek. Ti muži na malých člunech, kteří přijížděli nebo odjížděli tak domácky po celé délce pobřeží jako po bulváru! To neodpovídalo obrázku, jaký si udělal o moři. Zdálo se mu, že tady je moře něco důvěrného. Několik mil od Toulonu bylo možno docela přirozeně potkat lidi z Janova či Neapole – některé v bárkách, jak cestou loví. Tak trochu jako Marcellin. Zastaví se, cítí se tu dobře, zůstávají a možná také píší domů, aby za nimi přijela žena nebo snoubenka?

„Chcete, abych vám je vodil jednoho po druhém, šéfe? Kým chcete začít?“

Bylo mu to jedno.

„Vidím mladého de Greefa, jak přechází náměstí se svou přítelkyní. Mám pro ně dojít?“

Strkali s ním a on se neodvážil protestovat. Měl útěchu v tom, že jeho kolega byl stejně otupělý.

„Ti svědci, které se chystáte vyslýchat,“ zeptal se, „jsou pozváni v souladu se zákonem?“

„Ale vůbec ne. Přicházejí, protože chtějí. Mají právo odpovídat nebo neodpovídat. Většinou raději odpovídají, ale mohli by také žádat přítomnost advokáta.“

Muselo se rozkřiknout, že komisař je na radnici, protože hloučky, které viděl už ráno, se znovu objevovaly na náměstí.

Dost daleko pod eukalypty vedl Lechat živý rozhovor s dvojicí. Skončil tím, že ho následovali. Mimóza kvetla hned vedle dveří a její sladká vůně se zvláště mísila s plesnivým pachem, který vládl v místnosti.

„Předpokládám, že u vás probíhá všechno slavnostněji?“

„Ne vždycky. Na venkově, nebo v malých městečkách, se často výsledek koná v zadní místnosti hostince.“

De Greef měl kůži opálenou do bronzova, jako nějaký domorodec z Tahiti, a vypadal ještě více blond. Celým jeho oblečením byly světlé šortky a sandály. Jeho průvodkyně si omotala kolem těla kus látky jako paréo.

„Přál jste si se mnou mluvit?“ zeptal se podezřívavě.

A Lechat, aby ho uklidnil:

„Vstupte. Komisař se musí ptát všech. Je to rutinní záležitost.“

Holandan mluvil francouzsky téměř bez přízvuku. V ruce držel síťovou tašku. Když je inspektor zastavil, šli bezpochyby na nákup do Kooperativy.

„Žijete dlouho na svém člunu?“

„Tři roky. Proč?“

„Pro nic. Řekli mi, že jste malíř. Prodáváte své obrazy?“

„Když se naskytne příležitost.“

„Naskytne se často?“

„Spíše vzácně. Prodal jsem jedno plátno paní Wilcoxové minulý týden.“

„Znáte ji dobře?“

„Seznámil jsem se s ní tady.“

Lechat začal potichu mluvit na komisaře. Chtěl vědět, má-li jít vyhledat pana Emila, a komisař kývl, že ano.

„Jaká je to osoba?“

„Paní Wilcoxová? Je velmi veselá.“

„Co to znamená?“

„Nic. Možná jsem ji mohl potkat na Montparnassu, protože tráví všechny zimy v Paříži. Zjistili jsme, že máme společné přátele.“

„Vy jste pobýval na Montparnassu?“

„Žil jsem rok v Paříži.“

„Se svým člunem?“

„Kotvili jsme u Mariina mostu.“

„Jste bohatý?“

„Nemám ani pětník.“

„Řekněte mi, kolik let je přesně vaší přítelkyni?“

„Osmnáct a půl.“

Ta, s vlasy do obličeje a s kůží staženou látkou, vypadala jako divoška, a také se tak na Maigneta a pana Pyka dívala.

„Nejste oddáni?“

„Ne.“

„Její rodiče tomu brání?“

„Ví, že se mnou žije.“

„Jak dlouho?“

„Dva a půl roku.“

„Jinak řečeno, měla stěží šestnáct, když se stala vaší milenkou.“

To slovo nepřekvapovalo jednoho ani druhého.

„Její rodiče si ji nechtěli odvést?“

„Zkusili to několikrát. Vždycky se vrátila.“

„Takže nakonec pozbyli odvahy?“

„Dávají přednost tomu nemyslet na ni.“

„Z čeho jste žil v Paříži?“

„Prodal jsem čas od času nějaké plátno nebo nějakou kresbu. Měl jsem přátele.“

„Kteří vám půjčovali peníze?“

„Někdy. Jindy jsem pomáhal v tržnici. Jindy zase roznášel prospekty.“

„Přál jste si již tehdy odjet na Porquerolles?“

„Nevěděl jsem o existenci tohoto ostrova.“

„Kam se chcete odtud odebrat?“

„Nezáleží na tom kam, hlavně aby tam bylo slunce.“

„Kam tedy chcete plout?“

„Dále.“

„Do Itálie?“

„Nebo jinam.“

„Znal jste Marcellina?“

„Pomáhal mi ucpávat loď, když mi začala nabírat vodu.“

„Byl jste v Arše tu noc, kdy zemřel?“

„Jsme tam skoro všechny večery.“

„Co jste dělal?“

„Hráli jsme šachy, Anna a já.“

„Mohu se zeptat, pane de Greefe, čím je váš otec?“

„Je soudcem u soudního dvora v Groningenu.“

„Nevíte, proč byl Marcellin zabit?“

„Nejsem zvědavý.“

„Mluvil s vámi o mně?“

„Pokud ano, tak jsem to neposlouchal.“

„Vlastníte revolver?“

„Na co?“

„Nemáte mi co říci?“

„Vůbec ne.“

„A vy, slečno?“

„Nic.“

„Děkuji.“ Zavolal je, když vycházeli.

„Ještě jednu otázku. V současnosti máte peníze?“

„Již jsem vám řekl, že jsem prodal obraz paní Wilcoxové.“

„Šel jste na její jachtu?“

„Několikrát.“

„Kvůli čemu?“

„Kvůli čemu se chodí na jachty?“

„Nevím.“

Tu de Greef utrousil s výrazem pohrdání:

„Pije se, pili jsme. To je všechno.“

Lechat nemusel chodit daleko pro pana Emila. Oba muži se drželi ve stínu, několik kroků od radnice. Pan Emil se zdál být starší než pětadesátiletý, budil dojem mimořádné křehkosti a pohyboval se s velkou opatrností, jako by měl strach, že se rozbije. Mluvil tiše, šetřil každý trošek energie.

„Vstupte, pane Emile. My se již známe, pravda?“

Když Justinin syn zašilhal po židli, Maigret pokračoval:

„Můžete se posadit. Znal jste Marcellina?“

„Velmi dobře.“

„Byl jste s ním v nepřetržitém styku? Od kdy?“

„Nemohl bych říci přesně, kolik je to let. Má matka by si asi vzpomněla přesně. Od té doby, co Ginette pracuje u nás.“

Rozhostilo se ticho. Bylo to velice směšné. Jako by praskla bublina v klidném prostředí místnosti. Maigret a pan Pyke se na sebe podívali. Co říkal pan Pyke, když opouštěli Paříž? Mluvil o Ginettě. Byl překvapen – diskrétně, tak, jak dělal všechno – že si komisař nedělal starosti, co se s ní stalo. Nebylo třeba pátrat, ani kličkovat. Prostě od Emilových slov bylo jasné, že mluvil o té, kterou Maigret poslal do sanatoria.

„Říkáte, že pracuje pro vás? Předpokládám, že to znamená v některém z vašich domů?“

„V tom v Nizze.“

„Okamžik, pane Emile, je to patnáct let, co jsem ji potkal v Ternes, a to již nebyla žádná holčina. Jestli se nemýlím, tak už byla dost za třicítkou a tuberkulóza jí na kráse nepřidala. Mohlo by jí tedy být...“

„Mezi čtyřiceti a padesáti.“

A pan Emil prostě dodal:

„Řídí náš dům Siréna v Nizze.“

Bylo by lepší se na pana Pyka nepodívat. Jeho lhostejnost byla právě tak ironická, jak mu to jeho dobré vychování dovoľovalo. Nezačervenal se Maigret? Každopádně si uvědomoval svou směšnost. Kdysi si zahrál na zachránce. Když poslal Marcellina do vězení, začal se zabývat Ginettou a jako v nějakém laciném románu ji sebral s chodníku, aby zařídil její přijetí do sanatoria. Znovu ji viděl před očima: Tak hubenou, že se musel ptát, čím svádí muže. Měla horečnaté oči a unavená ústa. Řekl jí tehdy:

„Je třeba se o tebe postarat, maličká.“

A ona odpověděla poddajně:

„Chtěla bych, pane komisaři, cožpak myslíte, že mne to baví?“

Bez netrpělivosti a s pohledem upřeným na Emila se nyní Maigret zeptal:

„Jste si jistý, že se jedná o tutéž ženu? V té době byla rozežrána souchotěmi.“

„Léčila se několik let.“

„Zůstala s Marcellinem?“

„Již ho vůbec neviděla. Víte, je velmi zaměstnána. Posílá mu čas od času peníze. Nevelké sumy. On peníze nepotřeboval.“

Pan Emil si vzal z krabičky pastilku a začal ji vážně cucat.

„Byl za ní v Nizze?“

„Nemyslím. Je to velmi elegantní dům. Musíte jej znát.“

„To kvůli ní se Marcellin odstěhoval na Jih?“

„Nevím. Byl to bláznivý chlapec.“

„Ginette je nyní v Nizze?“

„Telefonovala nám dnes ráno z Hyeres. Dozvěděla se z novin, co se stalo. Je v Hyeres, aby se postarala o jeho pohřeb.“

„Víte, kde se ubytovala?“
„V Hotelu pod palmami.“
„Byl jste v Arše ten večer, co se stala vražda?“
„Byl jsem si tam vypít bylinkový čaj.“
„Odešel jste dříve než Marcellin?“
„Jistě. Chodím spát po desáté hodině.“
„Slyšel jste ho vyprávět o mně?“
„Možná. Nedával jsem pozor. Jsem trochu nahluchlý.“
„Jaké jsou vaše styky s Charlotem?“
„Znám ho, ale nestýkám se s ním.“
„Proč?“
Pan Emil viditelně hledal slova, aby vysvětlil něco choulostivého. „To není stejný svět, chápete?“
„Nikdy nepracoval pro vaši matku?“
„Možná jí někdy obstarával personál.“
„Byl fěrový?“
„Myslím.“
„Marcellin vám také obstarával personál?“
„Ne. Ten se tím nezabýval.“
„Nic nevíte?“
„Vůbec nic. Už se do obchodu nemíchám. Nedovoluje mi to zdraví.“
Co si pan Pyke myslel o tom všem? Jsou v Anglii také takoví páni Emilové?
„Přijdu si možná na chvíli promluvit s vaší matkou.“
„Budete vítán, pane komisaři.“
Lechat byl venku, tentokrát ve společnosti mladého muže v bílých kalhotách, v modrém krátkém kabátku a v námořnické čepici.
„Pan Filip de Moricourt,“ oznámil. „Právě přistál s lehkým člunem.“
„Přejete si se mnou mluvit, pane komisaři?“
Bylo mu třicet let a ačkoliv se dal očekávat opak, nebyl hezký.
„Předpokládám, že to je jen formalita.“
„Posaďte se.“
„Je to nutné? Nenávidím sezení.“
„Zůstaňte tedy stát. Vy jste sekretářem madam Wilcoxové?“
„Ve volném výkladu. Připust' me, že jsem spíše její host a z přátelství jí příležitostně dělám sekretáře.“
„Paní Wilcoxová píše své paměti?“
„Ne. Proč se mne na to ptáte?“
„Zabývá se osobně svou továrnou na whisky?“
„Ani v nejmenším.“
„Píšete její osobní dopisy?“
„Nechápu, kam chcete dojít?“
„Nikam, pane Moricourte.“
„De Moricourt.“
„Když vám na tom záleží. Chtěl jsem si jenom udělat představu o vaší práci.“
„Madam Wilcoxová už není docela mladá.“
„No právě.“
„Nerozuměl jsem vám.“
„To není důležité. Řekněte mi, pane de Moricourt – je to tak správně, že ? – kde jste se seznámil s paní Wilcoxovou?“
„To je výslech?“
„Je to, co chcete, aby to bylo.“
„Jsem nucen odpovédět?“
„Můžete počkat, až vás vyzvu úředně.“
„Považujete mne za podezřelého?“
„Všichni jsou i nejsou v podezření.“
Mladý muž několik okamžiků přemýšlel. Zahodil svou cigaretu otevřenými dveřmi.
„Potkal jsem ji v kasinu v Cannes.“
„Je to už dlouho?“
„Trochu víc než rok.“
„Jste hráč?“
„Byl jsem. Tak jsem tehdy ztratil své peníze.“
„Měl jste jich hodně?“
„Ta otázka se mi zdá být indiskrétní.“
„Byl jste už zaměstnán?“
„Byl jsem diplomatickým úředníkem v kabinetu ministra.“
„Který byl pravděpodobně přítelem vaší rodiny.“
„Jak to víte?“

„Znáte mladého de Greefa?“
„Přišel několikrát na loď a koupili jsme od něho obraz.“
„Chcete říci, že madam Wilcoxová si od něho koupila obraz?“
„Tak je to přesně. Omlouvám se.“
„Marcellin byl také na lodi? Chodil tam také?“
„Občas k tomu došlo.“
„Jako host?“
„Je to těžké vysvětlování, pane komisaři. Paní Wilcoxová je velmi velkorysá osobnost.“
„Nepochybuji o tom.“
„Všechno ji zajímá, zvláště tady ve Středomoří. Zbožňuje je i s tím hemžením všelijakých podivných lidiček. Marcellin byl nesporně jedním z nich.“
„Nabídli jste mu také pití?“
„Nabízí se každému.“
„Byli jste v Arše v době zločinu?“
„Byli jsme ve společnosti majora.“
„Také podivný typ, pravděpodobně.“
„Paní Wilcoxová jej znala kdysi v Anglii. Je to společenský vztah.“
„Pili jste šampaňské?“
„Major pije jenom šampaňské.“
„Nebyli jste všichni tři příliš veselí?“
„Byli jsme v pořádku.“
„Marcellin se přimíchal k vaší skupině?“
„Všichni se tam více či méně zamíchali. Vy ještě neznáte majora Bellama?“
„Bezpochyby budu mít za chvíli to potěšení.“
„Je to velkorysost sama. Když přijde do Archy...“
„A chodí tam často?“
„To je přesné. Chtěl jsem říci, že málokdy a málokomu by nenabídl připítek. Každý si s ním přichází připít. Je tak dlouho na ostrově, že zná i děti křestním jménem.“
„Marcellin tedy přišel k vašemu stolu. Vypil číši šampaňského...“
„Ne. Měl hrůzu ze šampaňského. Tvrdil, že je to pití leda pro slečny. Přinesli mu láhev bílého vína.“
„Posadil se?“
„Samozřejmě.“
„Seděli ještě jiní lidé u vašeho stolu? Například Charlot?“
„Ale ano.“
„Znáte jeho povolání, mohu-li použít tohoto slova?“
„On neskrývá, že je tím, co nazýváme člověkem z podsvětí. To je také pěkný typ.“
„A s takovou pověstí byl také pozván na loď?“
„Myslím, pane komisaři, že na ostrově není nikdo, kdo by loď nenavštívil.“
„Také pan Emil?“
„Ten ne.“
„Proč?“
„Nevím. Nemyslím, že by nás někdy napadlo s ním hovořit. Je to spíše samotář.“
„A nepije.“
„Skutečně.“
„Protože se na lodi hodně pije, pravda?“
„Jak kdy. Předpokládám, že je to dovoleno.“
„Marcellin byl u vašeho stolu, když začal mluvit o mně?“
„Je to pravděpodobné. Nevzpomínám si. Vykládal historky jako obyčejně. Paní Wilcoxová milovala historky. Vyprávěl o svých létech na galejích.“
„Nikdy nešel na galeje.“
„V tom případě si vymýšlel.“
„Aby pobavil paní Wilcoxovou. Tedy hovořil o galejích a mne zamíchal do vyprávění. Byl opilý?“
„Nebyl nikdy docela střízlivý, zejména večer. Počkejte! Říkal, že byl odsouzený kvůli nějaké ženě.“
„Ginette?“
„Možná. Zdá se, že si vzpomínám na to jméno. Myslím, že se domníval, že jste se s ní zabýval. Někdo zabručel: Maigret je polda jako každý druhý. Omlouvám se.“
„To nic. Pokračujte!“
„To je všechno. Pak vás začal chválit, říkal, že jste byl jeho přítelem. Že pro něho přítel, to je svaté. Vzpomínám-li si dobře, Charlot ho šádílil a on se rozzuřil.“
„Můžete mi říci, jak to skončilo?“
„To je těžké. Bylo už pozdě.“
„Kdo odešel první?“
„Nevím. Paul už dávno zavřel okenice. Sedl si k našemu stolu. Pili jsme poslední láhev. Myslím, že jsme odcházeli najednou.“

„Kdo?“

„Major nás opustil na náměstí a šel ke své vile. Charlot spí v Arše, a tak tam zůstal. Paní Wilcoxová a já jsme šli k přístavišti, kde jsme nechali náš lehký člun.“

„Měli jste s sebou námořníka?“

„Ne. Obvykle je necháváme na palubě. Byl silný mistral a moře bylo rozbouřené. Marcellin se nabídl, že nás doveze.“

„Byl tedy s vámi, když jste odjížděli?“

„Ano. Ale zůstal na břehu. Musel jít do své boudy.“

„Tedy zkrátka: Paní Wilcoxová a vy jste byly poslední osoby, které ho viděly živého.“

„Kromě vraha.“

„Neměli jste obavy z návratu na jachtu?“

„Jak to víte?“

„Řekl jste mi, že moře bylo neklidné?“

„Dojeli jsme celí promočení a měli jsme ve člunu dvacet centimetrů vody.“

„Šli jste hned spát?“

„Připravil jsem ještě grog pro zahřátí a potom jsme si ještě zahráli kanastu.“

„Prosím?“

„To je karetní hra.“

„Kolik bylo hodin?“

„Asi dvě hodiny po půlnoci. Chodíme spát spíše později.“

„Neviděl nebo neslyšel jste něco nenormálního?“

„Mistral nedovoloval nic slyšet.“

„Půjdete dnes večer do Archy?“

„Je to pravděpodobné.“

„Děkuji vám.“

Maigret a pan Pyke zůstali chvíli sami a komisař se podíval na svého kolegu ospalýma očima. Měl dojem, že tohle všechno bylo bezcenné a že by to bylo jiné, kdyby se do toho pořádně pustil. Dal by ale přednost tomu být na náměstí, v plném slunci, kouřit dýmku a dívat se na hráče koulené, kteří právě začali velkou hru; raději by se procházel v přístavu a díval se na rybáře, jak spravují sítě; chtěl by poznat všechny Gally a Moriny, o nichž se Lechat zmínil dvěma slovy.

„Myslím, pane Pyku, že u vás se konají výsledky velmi pořádným způsobem, pravda?“

„To záleží na případu. Například kvůli zločinu, který se stal přede dvěma lety v Brightonu, zůstal jeden z mých kolegů jedenáct týdnů v hospodě a trávil dny chytáním ryb na udici a večery pitím s místními lidmi.“

Přesně to by chtěl Maigret dělat a nedělat to kvůli tomuhle pánu Pykovi! Když Lechat znovu vstoupil, byl ve špatné náladě.

„Major nechce přijít,“ oznámil. „Je na své zahradě a nic nedělá. Řekl jsem mu, že ho prosíte, aby sem přišel. Odpověděl, že když ho chcete vidět, máte přijít a vypít s ním láhev u něho.“

„To je jeho právo.“

„Koho chcete vyslýchat nyní?“

„Nikoho. Byl bych rád, kdybyste zatelefonoval do Hyeres. Předpokládám, že v Arše mají telefon. Zavoláte Ginettě do Hotelu pod palmami. Vyřídíte jí ode mne, že bych byl šťasten, kdyby si se mnou přišla popovídat.“

„Kde vás najdu?“

„Nevím. Bezpochyby v přístavu.“

Přecházeli pomalu po náměstí, Pyke a on, a lidé je sledovali očima. Možná, že to bylo s podezřením, ale spíše se dalo věřit tomu, že nevědí, jak se pověstnému Maigretovi přiblížit. Ten se cítil být stále cizincem, jak se říká v kraji. Ale chápal, že by stačilo málo a začali by s ním nenuceně mluvit. Třeba příliš nenuceně.

„Pane Pyku, nemáte také dojem, že jsme někde velmi daleko? Hleďte! Je vidět Francii, vzdálenou asi dvacet minut jízdy člunem, a já jsem tak dezorientován, jako bych byl v Africe nebo Jižní Americe.“

Děti si přestávaly hrát a zkoumavě je pozorovaly. Došli ke Grandhotelu, objevili hlavní vchod a inspektor Lechat se k nim připojil.

„Nemohl jsem ji dostat k telefonu,“ oznámil. „Odešla.“

„Vrátila se do Nizzy?“

„Pravděpodobně ne, protože ohlásila majiteli hotelu, že se vrátí zítra ráno před pohřbem.“

Přístavní hráz, malé čluny ve všech barvách, velká jachta, která zabírala v přístavu plno místa, Severní hvězda v dálce u skalnatého výběžku a lidé, kteří pozorovali jinou loď, která právě připlouvala.

„To je Kormorán,“ vysvětlil Lechat. „Jinak řečeno, bude pět hodin.“

Chlapec, na jehož čepici bylo napsáno zlatými písmeny Grandhotel, čekal po straně ručního vozíku pro zavazadla na případného zákazníka. Malá bílá loď se blížila a nechávala za sebou na moři stříbrnou brázdu. Maigret spatřil na přídi ženskou siluetu.

„Pravděpodobně Ginetta, která se s vámi chce setkat. Všichni lidé v Hyeres vědí, že jste tady.“

Byl to zvláštní dojem. Postavy na lodi se pomalu zvětšovaly a zpřesňovaly jako na vyvolávané fotografické desce. Zejména bylo znepokojující vidět tlustou ženu, velmi důstojnou, celou v hedvábí, naličenou a patrně také vonící, s Ginettinými rysy. Ale popravdě: když ji Maigret potkal v pivnici Ternes, cožpak sám nebyl také štíhlejší, a nepocítí uje Ginetta totéž zklamání jako on, když se na něj dívá z paluby Kormorána? Museli jí pomoci při vystupování. Kromě ní byli na lodi jenom kapitán Baptiste, němý lodník a listonoš. Chlapec s oprýmkovanou čepicí se chtěl zmocnit jejích

zavazadel.

„Do Archy Noemovy,“ řekla.

Zamířila k Maigretovi a zaváhala, možná kvůli panu Pykovi, kterého neznala.

„Řekli mi, že budete tady. Pomyslela jsem si, že byste chtěl se mnou mluvit. Ubohý Marcel!“

Neřekla Marcellin jako ti druzí. Nehrála si na velkou soustrast. Stala se z ní zralá žena, měkká a klidná, bez klamavého úsměvu.

„Vy jste se ubytoval také v Arše?“

Byl to Lechat, kdo se chopil jejího zavazadla. Zdálo se, že ostrov zná a kráčela klidně, beze spěchu, jako člověk, který se snadno zadýchá, nebo který není zvyklý na velký vítr.

„Místní noviny předpokládají, že byl zabit kvůli vám, protože mluvil o vás. Věříte tomu?“

Čas od času pohlédla zvědavě, ale i bázlivě, na pana Pyka.

„Můžete před ním mluvit. Je to přítel, anglický kolega, který přijel strávit se mnou několik dní na ostrově.“

Pozdravila muže ze Scotland Yardu jako velká dáma a s pohledem na Maigretovu tlustou postavu povzddechla:

„Změnila jsem se, vidíte?“

IV/ Ginettiny zasnuby

Na příkrých schodech Maigret s podivem viděl, jak v náhlém návalu studu si Ginetta přitiskla sukně k tělu, protože stoupal za ní.

Vstoupila do Archy jako domů a řekla co nejpřirozeněji:

„Zůstal ti ještě nějaký pokoj pro mne, Paule?“

„Musíš se spokojit s malým pokojíkem vedle koupelny.“

Potom se otočila k Maigretovi:

„Nechcete jít na chvíli nahoru, pane komisaři?“

Tato slova by mohla mít určitý význam v Nizze, ale ne tady. Zatvářila se přesto pohrdlivě nad Maigretovým zaváháním, který se zase rozpomenul na vůli neskryvat nic před panem Pykem. Na chvílinku byl její úsměv téměř profesionální.

„Nejsem nebezpečná, víte.“

Překvapivá věc. Inspektor ze Scotland Yardu promluvil anglicky, možná z jemnocitu. Řekl jen jedno slovo svému francouzskému kolegovi:

„Please...“

Na schodech k pokojům šla napřed Žožo se zavazadlem. Měla krátké šaty a bylo vidět růžové kalhotky, které obepínaly její malý zadeček. Nepochybně to vedlo Ginettu k přitisknutí šatů těsně k tělu. Kromě postele bylo možno si sednout jenom na židli se slaměným výpletem, protože to byl malý pokojík, špatně osvětlený vikýřem. Ginetta si sundala svůj klobouk, s úlevným vydýchnutím si sedla na postel, hned si zula střevíce s vysokými podpatky, a skrze hedvábí punčoch si třela obolavělé prsty u nohou.

„Otravuje vás, že jsem vás pozvala nahoru? Dole se nedá hovořit a neměla jsem sílu chodit venku, Podívejte se na mé nateklé kotníky. Můžete si zapálit svou dýmku, pane komisaři.“

Nebyla úplně ve své kůži. Hádal, že mluví, jen aby mluvila, pro získání času.

„Zlobíte se na mne hodně?“

Když pochopil, získával i on čas, aby odpověděl:

„Cože?“

„Vím velmi dobře, že jste byl zklaman. Ale není to tolik moje vina. Díky vám jsem strávila v sanatoriu nejšťastnější léta svého života. O nic jsem se nemusela starat. Byl tam lékař, který se vám trochu podobal, byl ke mně velmi milý. Přinášel mi knihy. Četla jsem celé dny. Než jsem tam přišla, byla jsem hlupačka. Když bylo něco, čemu jsem nerozuměla, doktor mi to vysvětlil. Nemáte cigaretu? Nevadí. Ostatně je lepší, když nekouřím. Zůstala jsem pět let v sanatoriu a nakonec jsem věřila, že tam strávím celý život. Měla jsem z toho radost. Oproti ostatním jsem neměla touhu odtud odejít. Když mi oznámili, že jsem vyléčená a mohu odejít, byla jsem víc vyděšená než šťastná, přísahám. Z místa, kde jsme žili, bylo vidět údolí skoro stále přikryté mlhou, někdy hustými mraky, a já měla strach sestoupit. Byla bych ráda zůstala jako ošetřovatelka, ale k tomu jsem neměla potřebné znalosti, a nebyla jsem dosti silná, abych mohla být pomocnicí v kuchyni.“

Co budu dělat tam dole? Zvykla jsem si jíst třikrát denně. Věděla jsem, že u Justiny tohle všechno najdu.“

„Proč jste sem dnes přijela?“ zeptal se Maigret dost chladně.

„Cožpak jsem vám to právě neřekla? Šla jsem nejprve do Hyeres. Nechtěla jsem, aby byl ubohý Marcel pochován, aniž by kdo šel za pohřebním vozem.“

„Milujete ho stále?“

Naznačila malé rozladění.

„Myslím, že jsem ho opravdu milovala. Hodně jsem o něm mluvila, kdysi, když jste se o mne zajímal po jeho zatčení.“

Nebyl to špatný člověk, víte? V podstatě to byl hloupý chlapec, řekla bych dokonce, že bojácný. A právě protože byl bojácný, chtěl se chovat jako ti druzí. Pouze přeháněl. Tam nahoře jsem to pochopila.“

„A přestala jste ho milovat?“

„Už jsem ho neměla ráda stejným způsobem. Viděla jsem jiné lidi. Mohla jsem srovnávat. Doktor mi pomáhal všechno pochopit.“

„Byla jste zamilovaná do doktora?“

„Myslím, že v sanatoriu se každý víceméně zamiluje do svého doktora.“

„Marcel vám psal?“

„Čas od času.“

„Počítal s tím začít znovu život s vámi?“

„Myslím, že nejdříve ano. Potom se sám také změnil. Změnili jsme se oba, ale ne stejně. Zestárl velmi rychle, takřka naráz. Nevím, jestli jste ho znovu viděl. Předtím byl hezounký a pečoval o sebe, byl hrdý. Všechno začalo, když přišel na Azurové pobřeží.“

„To on vás poslal do služeb Justiny a Emila?“

„Ne. Zнала jsem Justinu podle jména. Představila jsem se jí. Vzala mne na zkoušku jako vedoucí, protože jsem už nebyla dobrá na jiné věci. Byla jsem čtyřikrát operovaná, tady nahoře, a mám tělo pokryté jizvami od šití.“

„Ptal jsem se vás, proč jste přišla dneska.“

Kladl jí neúnavně tuto otázku.

„Když jsem se dozvěděla, že se zabýváte touto věcí, pomyslela jsem si, že si na mne vzpomenete a dáte mne hledat. To by vám bezpochyby zabralo nějaký čas.“

„Jestli tomu dobře rozumím, od té doby, co jste opustila sanatorium, jste se s Marcellem nestýkala, ale posílala jste mu poštou peníze.“

„Někdy. Chtěla jsem, aby se měl trochu dobře. Nedával to na sobě znát, ale někdy procházel nesnadnými chvílemi.“

„Řekl vám to?“

„Řekl mi, že byl zkažený, že byl ztracená existence, neschopná stát se někdy opravdovým zločincem.“

„To vám řekl v Nizze?“

„Nikdy nepřišel, aby se mnou sešel v Sirénách. Věděl, že je to zakázané.“

„Tady?“

„Ano.“

„Přicházíte často na Porquerolles?“

„Skoro každý měsíc. Justina je příliš stará, aby mohla kontrolovat své domy, a pan Emil nikdy rád necestoval.“

„Spíte tady v Arše?“

„Vždycky.“

„Proč vám Justina nedá pokoj u sebe?“

„Nikdy nenechá spát ženu pod svou střechou.“

Cítil, že se dostávají k citlivému místu, ale Ginetta ještě nepovolila.

„Má strach o svého syna?“ zažertoval, zapaluje si znovu dýmku.

„Může to být k smíchu, ale přece je to pravda. Ona ho vždy nutila, aby se držel máminých sukní, a proto se chová spíše jako děvče než jako chlapec. V jeho věku ho Justina ještě považuje za dítě. Nemůže nic dělat bez jejího dovolení.“

„Miluje ženy?“

„Má z nich spíš strach. Chci říci převážně. Nestojí o to, víte? Nebyl nikdy příliš zdrav. Tráví svůj čas péčí o sebe, braním prášků a čtením lékařských knih.“

„Co ještě jiného, Ginetto?“

„Co tím chcete říci?“

„Proč jste sem dnes přijela?“

„Ale já jsem vám již odpověděla.“

„Ne.“

„Myslela jsem si, že se budete zabývat panem Emilem a jeho matkou.“

„Upřesněte to.“

„Vy nejste jako ostatní policisté, ale přece. Když se přihodí něco zlého, jsou to vždycky lidé z určitého prostředí, kteří jsou podezříváni nejdříve.“

„A vy mi chcete říci, že pan Emil nemá nic společného se smrtí Marcela.“

„Chtěla bych vám vysvětlit...“

„Vysvětlit co?“

„Zůstali jsme přátelé, Marcel a já, ale nebyla to již nikdy otázka společného žití. Již na to nemyslel. Myslím, že po tom netoužil. Rozumíte mi? Měl rád ten způsob života, jaký vedl. Neměl již žádné spojení s podsvětím. Podívejte! Viděla jsem Charlota před chvílkou...“

„Vy jej znáte?“

„Potkala jsem ho tady několikrát. Někdy jsme obědvali u stejného stolu. Obstarával mi ženy.“

„Očekávala jste, že tady bude?“

„Ne, přísahám, že vám říkám pravdu. To jen váš způsob kladení otázek mne mate. Dříve jste měl ve mne důvěru. Měl jste trochu soucitu. Nyní už nemám nic, čím bych budila slitování, vidíte. Nejsem také už tuberkulózní.“

„Vyděláváte hodně peněz?“

„Ne tolik, kolik si lidé myslí. Justina je velmi lakomá. Její syn také. Ovšem nic mi nechybí. Dokonce si mohu dát něco málo na stranu, ale ne dost, abych mohla žít z renty.“

„Povídala jste mi o Marcelovi.“

„Nevím už, co jsem říkala. Ach, ano. Jak vám to mám vysvětlit? V době, kdy jste ho znal, si hrál na tvrdého chlapa. V Paříži chodil do barů, kde je možné potkat lidi jako Charlot a dokonce vrahy. Chtěl dělat dojem, že patří k jejich bandám, ale oni ho nebrali vážně.“

„Byl to jenom pasák.“

„Dobře. To se mu přihodilo. Tady ty lidi již nevidal, žil na svém člunu nebo v boudě. Pil hodně. Vždy našel prostředky, aby si obstaral pití. Mé peněžní poukázky mu také pomáhaly. Ví, co si lidé myslí, když je někdo jako on zabit...“

„To je?“

„Víte to také. Představují si, že je to záležitost podsvětí, vyřizování účtů nebo pomsta. Ale tohle není ten případ.“

„Zejména tohle jste mi chtěla říci, pravda?“

„Před několika minutami jsem ztratila nit' ve svých myšlenkách. Vy jste se tak změnil! Omlouvám se. To není fyzický stav, o kterém mluvím.“

Usmál se, aby zakryl rozpaky.

„Kdysi, dokonce ve vaší kanceláři na Zlatnickém nábřeží, jste nevypadal jako policista.“

„Máte velký strach, že podezřívám lidi z podsvětí? Nejste náhodou zamilovaná do Charlota?“

„Určitě ne. Mohla bych se stěží zamilovat do kohokoliv po všech těch operacích, které jsem prodělala. Když to musíte vědět: Už nejsem žena! A Charlota mne nezajímá více než ti druzí.“

„Teď mi povězte ten zbytek.“

„Proč myslíte, že jde ještě o jiné věci? Dávám vám své čestné slovo, že nevím, kdo zabil Marcela.“

„Ale víte, kdo ho nezabil.“

„Ano.“

„Víte také, ke komu by mne mohlo dovést podezření.“

„Vy se to stejně některý den dozvíte, pokud jste se to již nedozvěděl. Říkala jsem vám od začátku, že se mne nemáte vyptávat tak suše. Mám si vzít Emila – a je to!“

„Kdy?“

„Až Justina zemře.“

„Proč je třeba čekat, až tady nebude?“

„Opakuji vám, že žárlí na všechny ženy. Je to kvůli ní, proč se Emil neoženil a nepoznal žádnou milenkou. Když na konci měsíce potřeboval ženu, vybrala mu ona některou nejméně nebezpečnou a pak ji vyhodila. Teď ho to už přešlo.“

„Koho?“

„Jeho, přísámbůh.“

„Ale přesto uvažuje o ženění.“

„Protože má strašný strach, že zůstane sám. Dokud jeho matka žije, je klidný. Protože ona se o něho stará jako o chlapečka. Ale nebude tu už dlouho. Nejvýše rok.“

„To řekl doktor?“

„Má rakovinu a je už příliš stará na to, aby podstoupila operaci. On sám si také pořád představuje, že umírá. Má dušné záchvaty několikrát za den a neodvažuje se ani rozčítit. Věří, že sebemenší pohnutí by mu mohlo být osudné.“

„Jakým způsobem vám nabídl sňatek?“

„Ujistil se, že bych byla schopná o něj pečovat. Dokonce mne nechal prohlédnout několika lékaři. Je zbytečné vám ale říkat, že Justina o tom nic neví, protože by mne hned vyhodila.“

„A Marcel?“

„Řekla jsem mu to.“

„Jaká byla jeho reakce?“

„Žádná. Pochopil, že mám právo zajistit se pro stáří. Myslím, že mu udělalo radost vědomí, že přijdu žít na ostrov.“

„Pan Emil na Marcela nežárlil?“

„Proč by měl žárlit? Již jsem vám řekla, že mezi námi už nic nebylo.“

„Celkem vzato, tedy proto jste chtěla se mnou mluvit?“

„Myslela jsem na všechny domněnky, které byste si mohl vytvořit a které by neodpovídaly skutečnosti.“

„Například, že by Marcel mohl zmáčknout pana Emila a ten, aby se ho zbavil...“

„Marcel nikoho nezmačkl a Emil by raději zemřel hladu, než by zaškrtil kuře.“

„Abychom si rozuměli – vy jste nepřišla na ostrov v těch minulých dnech?“

„Je snadné se o tom přesvědčit.“

„Protože jste neopustila dům v Nizze? To je skvělé alibi.“

„Potřebuji je?“

„Podle vašich nedávných slov mluvím jako policajt. Marcel vás přese všechno mohl trápit. Zejména když pan Emil je velký kus. Tučný kus. Za předpokladu, že by si vás Emil vzal a zemřel, zanechal by vám velký majetek.“

„Dost veliký, ano. Ptám se nyní sama sebe, jestli jsem udělala dobře, že jsem přišla. Nepředpokládala jsem, že se mnou budete takhle mluvit. Všechno jsem vám otevřeně doznala.“

Oči se jí leskly. Byla na pokraji pláče. Byl to starý obličej, nyní špatně naličený, celý pokažený dětským úšklebkem. Maigret to bedlivě pozoroval.

„Uděláte, co budete chtít. Nevím, kdo zabil Marcela. Je to neštěstí.“

„Zejména pro něho.“

„Pro něho také. Ano, ale on už je klidný. Zatknete mne?“

Řekla to se stínem úsměvu, ale dalo se uhádnout, že má strach. Vážnější, než chtěla ukázat.

„Prozatím to není můj záměr.“

„Budu se moci zítra ráno vrátit na pohřeb? Přejete-li si to, vrátím se ihned po skončení pohřbu. Bude jenom třeba poslat pro mne k můstku v Giens člun.“

„Možná.“

„Nefeknete nic Justině?“

„Pokud to nebude nezbytně nutné. A o této nutnosti neuvažuji.“

„Zlobíte se na mne?“

„Ale ne.“

„Ano. Cítila jsem to hned, ještě než jsem vystoupila z Kormorána, vlastně hned, jak jsem vás spatřila. Poznala jsem vás. Byla jsem silně pohnutá, protože část mého života se mi najednou vracela ve vzpomínkách.“

„Ta část života, které litujete?“

„Možná. Nevím. Napadá mne taková otázka.“

Zdvihla se s povzdechem. Neobula si střevíce a měla chuť si povolit korzet. Čekala, až komisař odejde.

„Uděláte, co budete chtít,“ vzdychla a natáhla ruku po klíče u dveří.

A jeho trochu píchlo u srdce, že ji tu nechává samotnou, starou, ustrašenou, v malém pokojíku, kde zapadající slunce proniklo vikýřem a vrhlo na tapety i prošívanou pokrývkou červenou barvu, která se podobala barvě její rtěnky.

##

„Sklenku bílého, pane Maigrete?“

Náhle hluk a pohyb. Hráči koulené, kteří skončili svoji partii na náměstí, obklopili bar a vysokými hlasy se silným dialektem si společně vyprávěli. V koutě jídelny seděl pan Pyke proti Jef de Greefovi a oba muži byli pohrouženi do partie šachu.

Stranou na lavici seděla Anna a kouřila cigaretu z dlouhé špičky. Měla krátké bavlněné šaty, pod kterými se dalo tušit nahé tělo, stejně jako pod paréem. Měla nemotorné tělo mimořádné ženskosti, jako stvořené pro laskání, které si člověk představoval proti své vůli v posteli. De Greef měl šedé flanelové kalhoty a modrobíle pružovanou žerzejovou kazajku. Na nohou měl sandály s pletenou podrážkou, jaké nosí téměř všichni obyvatelé na ostrově; takové si koupil také velmi striktní pan Pyke hned po příjezdu na ostrov.

Maigret hledal očima inspektora, ale neviděl ho. Musel přijmout sklenku vína, kterou Paul k němu přisunul, a lidé u pultu se uhnuli, aby mu udělali místo.

„Nuže, komisaři?“

Ptali se ho; věděl, že za několik minut budou ledy prolomeny. Bezpochyby od rána lidé na ostrově čekali na tuto chvíli, aby se s ním seznámili. Bylo jich dost, asi desítky, většinou podle oblečení rybářů. Dva nebo tři vypadali měšťáckěji, pravděpodobně malí rentiéri. Co horšího si ještě pomyslí pan Pyke? Bylo třeba pít.

„Máte rád místní víno?“

„Moc.“

„Ale v novinách o vás píší, že pijete jenom pivo. Marcellin říkal, že to není pravda, že se nemračíte ani na lahvinu calvadosu. Ubohý Marcellin! Na vaše zdraví, pane komisaři!“

Paul, patron, který věděl, jak věci chodí, držel láhev v ruce.

„Je to pravda, že to byl váš přítel?“

„Kdysi jsem ho znal, ano. Nebyl to špatný chlapec.“

„Určitě ne. Je také pravda, co píšou noviny, že pocházel z Havru?“

„Ale ano.“

„S jeho přízvukem?“

„Když jsem ho před patnácti lety znal, tak přízvuk neměl.“

„Slyšíš, Titine, Co jsem vždycky říkal?“

Čtyři rundy... pět rund a slova vypouštěná nazdařbůh, jenom pro radost, tak, jako když si děti házejí míčem.

„Na co máte dnes večer chuť, komisaři? Máme bujabézu, samozřejmě. Ale možná, že ji nemáte rád?“

„Přisahám, že nemiluju žádnou polévku víc,“ a všichni tím byli nadšeni. Nebyla to chvíle, kdy by se mohl osobně seznámit se všemi, kteří ho obklopili a utvořili kolem něho trochu neuspořádaný chumel.

„Máte také rád anýzovku, tu pravou, tu, co je zakázaná? Rundu anýzovky, Paule! Ale ano. Komisař nic neřekne...“

Charlot seděl na terase právě před anýzovkou a četl noviny.

„Máte už představu?“

„Představu o čem?“

„Přece o vrahovi! Morin-Vousáč, který se narodil na ostrově a který jej neopustil celých sedmdesát šest let, nikdy neslyšel mluvit o něčem podobném. Byli lidé, kteří se utopili. Jedna žena ze Severu se před pěti nebo šesti lety pokusila o sebevraždu a spolkla prášky na spaní. Italský námořník v hádce bodl do ramene Batistu. Ale zločin? Nikdy, komisaři! I ti zlí se tady stali mírnými jako beránci.“

Všichni se smáli, zkoušeli promluvit, říkat cokoli, připít si se slavným komisařem.

„Rozuměl byste všemu lépe, kdybyste tu zůstal několik dnů. Bylo by třeba, abyste sem přijel strávit prázdniny s vaší paničkou. Naučili bychom vás hrát koulenou. Je to pravda, Kazimíre? Kazimír vyhrál loni soutěž Malého Provençalce, a to něco znamená.“

Růžová, která se před chvílí odrážela od kostela na náměstí, se změnila na fialovou; nebe se měkce zbarvovalo do světlé zeleně a muži začali jeden po druhém odcházet. Občas bylo slyšet ostrý ženský hlas, jak volá v dálce:

„Hej, Julesi... Polívka je na stole...“

Nebo malý chlapec přišel statečně pro svého tatínka a tahal jej za ruku.

„Tak co, nedáme si partičku?“

„Už je moc pozdě.“

Vysvětlili Maigretovi, že po partii koulené se hraje ještě partička karet, ale že nehráli kvůli němu. Námořník z Kormorána, němý obr s obrovskými bosýma nohama, se na komisaře široce usmíval a čas od času se sklenicí v ruce vydával zvláštní kvokání, patrně nahrazující zvolání „Na vaše zdraví.“

„Chcete hned večeřet?“

„Neviděl jste inspektora?“

„Odešel, zatímco jste byl nahoře. Nic neříkal. To je jeho zvyk. Je báječný, víte? Za ty tři dny, co slídí po ostrově, toho ví

o všech rodinách skoro tolik, co já.“

Naklání se, Maigret viděl, že de Greefovi odešli a Angličan zůstal nad šachovnicí sám.

„Za půl hodiny budeme večeřet,“ oznámil.

Paul se zeptal tichým hlasem, ukazuje na inspektora Scotland Yardu:

„Myslíte, že mu chutná naše kuchyně?“

O několik minut později Maigret a jeho kolega kráčeli – no samozřejmě k přístavu. Stalo se to již návykem. Slunce zašlo a ve vzduchu bylo cítit jakési veliké uvolnění. Zvuky již nebyly stejné. Slyšeli nyní lehké šplouchání vody na kamenech hráze, které teď měly šedočernou barvu jako skály. Zelen byla tmavá, skoro černá, tajemná. Torpédovka s velikým bílým číslem na boku klouzala tiše k širému moři zdánlivě závratnou rychlostí.

„Vyhral jsem nad ním spravedlivě,“ řekl nejprve pan Pyke, „je velmi silný, umí se velmi ovládat.“

„On vám nabídl hru?“

„Vzal jsem si šachy s úmyslem se procvičit.“ Pan Pyke nedodal: zatím co vy jste byl nahoře s Ginettou. „Nečekal jsem, že budu mít partnera. Sedl si k vedlejšímu stolu se svou společnicí a podle toho, jak se díval na figury, jsem pochopil, že by měl chuť se se mnou poměřit.“

Potom bylo dlouho ticho. Nyní dva mužové procházeli podél mola. Nedaleko bílé jachty kotvila malá loď se jménem na zádi: Květ lásky.

Byla to loď de Greefa a dvojice byla na palubě. Měli světlo v kabině, právě dost široké pro dvě osoby, kde se ale nemohlo stát vzpřímeně. Bylo slyšet zvuky lžic a talířů. Jedli.

Když policisté minuli jachtu, pan Pyke začal znovu povídat, pomalu, se svou obvyklou přesností.

„Je to tentýž typ hoch, jaké v dobrých rodinách nesnáší a nenávidí. Je pravda, že vy ve Francii asi neznáte mnoho takových chlapců.“

Maigret byl celý překvapený, neboť to bylo poprvé za celou dobu, co se znali, že kolega vyjadřoval své myšlenky.

„Proč si myslíte, že my ve Francii je vůbec nemáme?“

„Chci říci tohoto typu.“

Začal hledat slova s velikou péčí. Zastavil se na konci mola proti skálám, které viděli z kontinentu.

„Myslím, že u vás chlapec z dobré rodiny může dělat hlouposti, jak vy tomu říkáte, aby zkusil žít na vysoké noze, platit si ženy nebo hrát v kasinech. Copak vaši špatní chlapci hrají šachy? Pochybují o tom. Čtou snad Kanta, Schopenhauera, Nietzscheho a Kierkegarda? To je nepravděpodobné, není-liž pravda? Mají pouze touhu žít svým životem a nečekat na dědictví po rodičích.“

Opřeli se o zeď, která lemovala přístavní hráz. Tichou hladinu vody před nimi občas zvířila skákající ryba.

„De Greef nepatří do této kategorie špatných hochů. Nevěřím dokonce, že měl chuť vlastnit peníze. Je to téměř čistý anarchista. Vzbouřil se proti všem, co znal, proti všemu, co ho učili, proti úřadu svého otce a měšťáctví své matky, proti městu, proti mravům své země.“

Přerušil se a téměř se začervenal.

„Omlouvám se...“

„Pokračujte, prosím...“

„Spolu jsme vyměnili jenom několik vět, ale věřím, že jsem vše pochopil, protože v naší zemi je hodně mladých lidí jako on a možná ve všech zemích, kde panuje přísná morálka. Proto jsem také před chvílí říkal, že ve Francii se nedá potkat tolik podobných exemplářů. Tady není tolik pokrytectví. Nebo ho není možná dost.“

Dělal nárazku na prostředí, ve kterém se pohybovali oba dva od svého příchodu, na pana Emila, Charlota, Ginettu, kteří žili mezi druhými, aniž by byli viditelně poznamenáni potupou?

Maigret byl trochu úzkostný, trochu křečovitě stažený. Měl chuť se bránit, aniž byl napaden.

„Z protestu,“ pokračoval pan Pyke, „tito mladí lidé odmítají vcelku všechno, dobré i zlé. Hleďte, odvedl mladou dívku její rodině. Ona je milá a velmi žádoucí. Ale nevěřím, že to bylo z těchto důvodů, z touhy po ní, proč to udělal. Udělal to, protože patřila do dobré rodiny, že to byla mladá dívka, která chodila v neděli do kostela na mši v doprovodu své matky. Protože její otec byl pravděpodobně přísný pán, který myslel na její dobro. Také proto, aby hodně riskoval, když ji odváděl. Možná se mylím, že?“

„Nemyslím.“

„Jsou lidé, kteří v čistých elegantních šatech cítí potřebu je zašpinit. De Greef cítí potřebu zašpinit život, zašpinit nevím co. Dokonce pošpinit svoji družku.“

Tentokrát zůstal Maigret překvapený. Sedl si na zadek, jak se říká, protože porozuměl, že pan Pyke si myslí stejnou věc jako on. Když se de Greef přiznal, že šli mnohokrát na Severní hvězdu, hned mu přišlo na mysl, že to nebylo jenom kvůli pití, že existovaly nejjintimnější, ale málo přípustné vztahy mezi oběma dvojicemi.

„Jsou to velmi nebezpeční chlapci,“ skončil pan Pyke.

Dodal:

„Možná, že jsou také velmi nešťastní.“

Potom, jako by shledával, že ticho je příliš slavnostní, dodal lehčím tónem:

„Mluví perfektně anglicky, víte to? Bez akcentu. Vůbec by mne nepřekvapilo, kdyby absolvoval naše vysoké školy.“

Byl čas jít večeřet. Půlhodinka dávno minula. Byla téměř úplná tma a čluny v přístavu se houpaly v rytmu oddechování moře. Maigret vyprázdnil svou dýmku o podpatek a váhal, má-li si nacpat ještě jinou. Cestou se díval na malou Holanďanovu loď. Mluvil pan Pyke jenom proto, aby řeč nestála, nebo mu chtěl předat svým způsobem nějaký druh poselství?

Bylo nesnadné, ne-li nemožné, to poznat. Jeho francouzština byla skvělá, až příliš skvělá, a přece oba muži nemluvili stejným jazykem. Myšlenky probíhaly rozdílně jejich mozkovými závity.

„Jsou to velmi nebezpeční chlapi,“ podtrhl svá slova inspektor ze Scotland Yardu.

Bezpochyby nechtěl za nic na světě vyvolat dojem, že zasahuje do Maigretova vyšetřování. Nezeptal se ho, co se událo v Ginettině pokojíku. Představoval si, že jeho kolega mu něco skrývá, že se pokouší ho podvádět? Nejhorší by bylo, kdyby po tom, co řekl o mravech Francouzů, si představoval, že Maigret a Ginetta...

Komisař zabručel:

„Ona mi oznámila své zasnoubení s Emilem. Musí to zůstat v tajnosti kvůli staré Justině, která by se snažila překazit sňatek, byť i po své smrti.“ Uvědomoval si, že ve srovnání s úsečnými větami pana Pyka byla jeho řeč vágní. Jeho myšlenky však ještě víc.

V několika slovech Angličan řekl, co chtěl říci. Z půlhodinky strávené s de Greefem získal přesný náhled nejen na něho, ale i na svět obecně.

Maigret by byl sotva schopen vyjádřit nějakou myšlenku. Bylo to docela rozdílné. On jenom něco cítil. Cítil hromadu věcí, jako vždycky na počátku pátrání, ale nemohl říci, jak se ta mlhovina myšlenek dříve nebo později prosvětlí.

Bylo to trochu pokořující. Chyběla prestiž. Cítil se těžký a chabý vedle siluety svého kolegy. „Je to bláznivá ženská,“ zahučel přece. Vida, co dokázal říci o někom, koho kdysi potkal, znal celý život a který s ním hovořil s otevřeným srdcem.

Bláznivá ženská! Na jedné straně ho přitahovala, na druhé jej zklamala, což ostatně sama silně cítila. Měl by o ní definitivní mínění někdy později?

Po jediné partii šachů a několika slovech nad figurami mu pan Pyke analyzoval definitivně charakter svého protivníka. Nevypadalo to, jako by Angličan získal celou první hru?

V/ Noc v Arše

Byla to vůně, která se ho zmocnila hned na začátku, kdy ještě věřil, že usne hned. Ve skutečnosti to bylo několik vůní. Hlavní, kterou voněl celý dům, jakmile se překročil práh kavárny, a kterou se snažil od rána analyzovat, neboť to nebyla vůně všední. Uhodila jej vždycky, když vcházel, a pokaždé mu stahovala chřípí. Naspodu bylo cítit víno se špetkou anýzovky a potom pachy kuchyně. Jižní kuchyně, jejímž základem je česnek, paprika, olej a šafrán. Nebyl na to zvyklý.

Ale k čemu by to bylo dobré se tím zabývat? Zavřel oči a chtěl spát. Bylo zbytečné si vzpomínat na všechny marseillské a provensalské restauranty, do kterých přišel večeřet v Paříži i jinde. Ta vůně nebyla stejná, budiž.

Nepotřebuje než spát. Vypil toho dost, aby upadl do hlubokého spánku.

Copak hned, jak se uložil, nespál? Okno bylo otevřené a rušil ho nějaký hluk; nakonec pochopil, že je to chvění listí stromů na náměstí. V nejhorším mohla být vůně zezdola srovnávána s vůní jednoho malého baru v Cannes, kde vedl kdysi pátrání. Patřil velmi tlusté ženě a prožíval tam lenošivé hodiny.

Vůně pokoje se nepodobala ničemu. Copak to mají v matracích? Nejsou to jako v Bretani mořské chalupy, které vydávají jódovou vůni moře? Také jiní lidé spali před ním v posteli a na chvíli si myslel, že cítí vůni oleje, jakým si potírají ženy tělo před sluněním.

Těžce se otočil. Bylo to nejméně podesáté; někdo ještě otevíral dveře, přecházel po chodbě a vstoupil na záchod. To nebylo nic zvláštního, ale jemu se zdálo, že po chodbě chodí mnohem více lidí, než kolik jich bydlí v domě. Dal se do počítání lidí Archy. Paul a jeho žena spali nad jeho hlavou, v mansardě, kam vedl žebřík. Pokud jde o Žožo, nevěděl, kde spává. Každopádně pro ní nebyl pokoj v patře. Ona měla také svou vůni. Částečně to byla vůně oleje z vlasů, částečně vůně těla a šatů. Bylo to současně temné i pikantní, ne nepříjemné. Když s ním mluvila, ta vůně jej rozptylovala.

Ještě jeden případ, kdy mohl pan Pyke věřit, že Maigret podvádí. Komisař vystoupil po obědě na chvíli do svého pokoje, aby si umyl ruce a vyčistil zuby. Nechal dveře otevřené a aniž by byl slyšel šoupání kroků po podlaze, objevila se v nich Žožo. Kolik jí je asi let? Šestnáct, dvacet? Měla takový obdivný i ustrašený pohled, jaký mají chlapi, co přicházejí vyžebrot autogram k postranním východům z divadel. Maigret na ni dělal dojem, protože byl slavný.

„Chceš mi něco říci, maličká?“

Zavřela za sebou dveře, což neměl příliš rád. Nikdy se neví, co si o tom budou lidé myslet. Nezapomínal, že Angličan byl v domě.

„To je kvůli Marcellinovi,“ tvrdila se začervenaním. „Mluvil se mnou jednou odpoledne, když byl nalitý a držel siestu na lavici kavárny.“

Hleďme! Před chvílí, když byla Archa prázdná, viděl někoho nataženého na té lavičce, hlavu přikrytou novinami, jak si užíval krátkého spánku. Bylo to zřejmě zdravé místo. Buď jak buď, je to podivný dům. Co se týče té vůně...

„Myslela jsem, že by vám to mohlo pomoci. Řekl mi, že kdyby chtěl, mohl by mít takhle velikánskou hromadu.“

„Hromadu čeho?“

„Samozřejmě prachů.“

„Je to dlouho?“

„Myslím, že dva dny předtím, než se to stalo.“

„Nikdo jiný nebyl v kavárně?“

„Byla jsem tam sama, leštila jsem pult.“

„Mluvila jste o tom s někým?“

„Myslím, že ne.“

„Neříkal nic jiného?“

„Jenom: Co s tím balíkem budu dělat, má malá Žožo? Je tu tak dobře.“

„Nikdy se vám nedvořil?“

„Ne.“

„A ostatní?“

„Téměř všichni.“

„Když tady byla Ginetta – neboť přicházela skoro každý měsíc, pravda? – nechodil se za ní podívat do pokoje?“

„Určitě ne. Byl k ní velmi uctivý.“

„Dá se s vámi mluvit jako s dospělou, Žožo?“

„Je mi devatenáct, víte?“

„Dobře. Měl Marcellin čas od času styk s nějakými ženami?“

„Ovšem.“

„Na ostrově?“

„Napřed s Ninou. To je moje sestřenice. Dělá to s každým. Zdá se, že se v tom nedá nic dělat.“

„Na lodi?“

„Kdekoliv. Potom s vdovou Lambertovou, která má kavárničku na druhé straně náměstí. Chodil k ní na noc. Když ulovil dravé ryby, nosil jí je. Předpokládám, že když už je Marcellin mrtvý, že to můžu říct: Marcellin lovil dynamitem.“

„Nikdy nepřišla řeč, že by si vzal vdovu Lambertovou?“

„Nemyslím, že by měla chuť se znovu vdávat.“

A úsměv Žožo dával na srozuměnou, že vdova Lambertová byla nevšední osobností.

„To je všechno, Žožo?“

„Ano. Bude lepší, když půjdu dolů.“

Ginetta také nespala. Byla ve vedlejší pokoji právě za příčkou a Maigret měl dojem, že ji slyší dýchat. To ho rušilo.

Když se v polospánku otáčel, myslel, že naráží do té přepážky loktem, a to ho vždycky prudce probudilo.

Trvalo dlouho, než se uložila. Co to jenom mohla dělat? Starost o krásu nebo o šaty? Ticho bylo chvílemi tak hluboké, že se Maigret v duchu ptal, zda-li nepíše. Zejména proto, že světlík byl příliš vysoko, než aby se mohla opřít o parapet a nadýchat se čerstvého vzduchu.

Vlastně ta báječná vůně... Prostě to byla vůně Porquerolles. Cítil ji částečně před chvílí na konci mola s panem Pykem. Byly tam výpary z vody, celý den prohřívané sluncem, a jiné, které přicházely s větříkem od pobřeží. Nebyly stromy na náměstí eukalypty? Pravděpodobně jsou na ostrově ještě jiné voňavé esence.

Kdo to šel ještě po chodbě? Pan Pyke? To bylo už potřetí. Paulova kuchyně, na kterou byl tak málo připraven, jej musela rozházet. Pan Pyke hodně pil. Bylo to pro chuť a nebo proto, že nemohl dělat nic jiného? Každopádně měl rád šampaňské. Maigret nikdy nenapadlo mu ho nabídnout. Pil ho celý večer s majorem. Podle toho, jak si oba rozuměli, by se řeklo, že se znají odjakživa. Seděli v rohu. Žožo autoritativně nosila šampaňské.

Bellam je nepil ze sklenek, ale ze sklenic na pivo. Byl tak dokonalý, že se podobal jedné karikatuře z časopisu Punch; se stříbrnými vlasy, růžovou pletí a velkýma, jasnýma očima, které jako by plavaly v slzách, a s obrovským doutníkem, který neopouštěl jeho rty.

Bylo to sedmdesátileté dítě, s čtveráckým planímkem v očích. Jeho hlas byl chraptivý, pravděpodobně kvůli šampaňskému a doutníkům. I po několika láhvích si zachovával dojemnou důstojnost.

„Představím vám majora Bellamu,“ řekl pan Pyke v jednu chvíli. „Studovali jsme ve stejné koleji.“

Samozřejmě, že ne ve stejném roce a dokonce ani desetiletí. Bylo cítit, že jim to oběma dělá radost. Major oslovoval komisaře pane Maigrete.

Čas od času vyslal k Žožo nebo Paulovi neznatelný pokyn, který stačil, aby přinesli na stůl čerstvé šampaňské. Jindy jiné znamení přivolalo Žožo, aby naplnila sklenici a donesla ji někomu v sále. I v tom mohlo být něco zpupného nebo shovívavého. Major to ale dělal tak roztomile, že se nikdo nemohl urazit. Byl jako rozdač dobrých karet. Když sklenka přišla na místo určení, zdvihl svoji sklenici a pronesl z povzdálí svůj mlčenlivý přípitek.

Všichni, nebo skoro všichni sem přišli. Charlot skoro všechny večery nechával fungovat jeřáb. Nejprve hrál na automatu a mohl si dovolit tam nastrkat nezměrně peněz, protože to byl on sám, kdo vybíral pinku. Jeřáb mu musel patřit také. Šoupl minci do šterbiny, otáčel s neutuchající pozorností knoflíkem a řídil malý chromovaný skřípec ke schránce na cigarety za pár franků, nebo k dýmce, nebo k náprsní tašce z bazaru.

Byl to neklid, nebo obavy, že Ginetta nespala? Byl na ni Maigret příliš zlý? Ano, v pokoji byl tvrdý. Nebylo to ze zklamání, jak se mohlo zdát. Věřila tomu, že to bylo ze zklamání?

Hrát si na samaritána je vždycky směšné. Sebral ji na náměstí Ternes a poslal ji do sanatoria. Nikdy si neřekl, že zachránil duši, že to děvče sebral na chodníku.

Ten jiný, kterému se podobal – jak řekla – doktor ze sanatoria, se o ni staral svým způsobem. Očekával něco? Stala se tím, čím se stala. To se týká jen jí. Neměl žádný důvod se pro to na ni zlobit, nebo pociťovat hořkost. Byl tvrdý, protože to byla nutnost, protože ty ženy tam, i ty nejméně špatné, lžou tak snadno jako dýchají, někdy bezdůvodně. A ona mu ještě všechno neřekla. Tím si byl jist. Byla to pravda, že nemohla usnout? Něco jí dělalo starosti.

Jednou vstala. Slyšel její bosé nohy na podlaze pokoje. Nechtěla k němu zajít? To by nebylo nic nemožného. Maigret se v myšlenkách připravoval, jak si spěšně natáhne kalhoty, které nechal spadnout na koberec.

Nepřišla. Bylo slyšet náraz sklenice. Měla žízeň. Nebo si vzala prášek na spaní.

Nevypil víc než sklenici šampaňského. Po zbytek času pil zejména víno a potom, bůhví proč, anýzovku. Kdo to vlastně objednal anýzovku? Ano, byl to ten dentista. Přesněji bývalý dentista, jehož jméno mu vypadlo z paměti. Ještě jeden výjimečný člověk. Pokud nebyli výjimeční lidé na ostrově, pak v Arše v každém případě. Nebo to možná byli ti, kteří mají pravdu, a lidé z druhé strany kontinentu chybují, když se chovají jinak. Musel to být výborný člověk, velmi řádný, protože měl ordinaci v nejelegantnější čtvrti Bordeaux a to tam jistě nebylo snadné. Přišel na Porquerolles náhodou, aby tu strávil prázdniny. Potom odešel již jen na týden, aby zlikvidoval své dosavadní bydliště. Nenosal límec. Jeden z Morinů, rybář, mu stříhal jednou měsíčně vlasy. Tomu Morinovi říkali Morin-Holič. Vousy exdentisty byly nejméně tři

dny staré, nepečoval o ruce, nepečoval o nic, nic nedělal, jenom četl v houpací židli ve stínu své verandy.

Oženil se s děvčetem z ostrova, které možná bylo hezké, ale které rychle ztloustlo, udělal se mu na horním rtu stín knírku a mělo křiklavý hlas.

Byl šťasten. O nic neusiloval. Říkal s otřesnou jistotou: „Uvidíte. Zůstanete-li nějaký čas na ostrově, budete rozleptaný jako ostatní. A už odtud neodjedete.“

Maigret věděl, že na některých ostrovech v Tichém oceánu se bělochům stávalo, že se začali chovat jako domorodí Kanaci, že zkanakovali, jak se říká tam dole, ale pochyboval, že by to bylo možné tři míle od francouzského kontinentu. Když se s dentistou o někom hovořilo, soudil jej podle stupně zkanakizování. Nazýval to jinak. Říkal: porquerolizování. Doktor? Doktor zde byl také, Maigret ho dosud nepotkal, ale Lechat o něm hovořil. Zasažen do morku kostí, jak by řekl zubař.

„Předpokládám, že jste přítel?“

„Ne, my se nestýkáme. Pouze na dálku si řekneme Dobrý den.“

Doktor, pravda, měl k tomu po příchodu předpoklady. Byl velmi nemocný a na ostrov přišel, aby se léčil. Byl svobodný. Žil sám v chatrči uprostřed zahrady plné květín, sám si vařil. Bylo u něho velmi čisto. Kvůli svému zdraví nevycházel večer, jen v nejnutnějších případech. V zimě, když byla náhodou zima, což bylo velmi vzácné, nebylo vidět jeho bílý nos celé dny a někdy i celé týdny.

„Uvidíte, uvidíte!“ dotíral zubař se sarkastickým úsměvem. „Ostatně když se podíváte kolem sebe, můžete si udělat představu. Jen si pomyslete, že je to každý večer stejné.“

A byla to skutečně prazvláštní podívaná. Nebyla to atmosféra ani kavárny, ani salónu. Uvolněný hovor připomínal nejspíše večírek v ateliéru umělce. Všichni se znali a nikdo se nesnažil být lepší než druhý. Major, který vyšel ze slavné anglické školy, tady měl stejné postavení jako pouliční krysa Marcellin nebo Charlot.

Čas od času někdo změnil místo a partnera.

Na začátku pan Emil a Ginetta zůstávali klidně a pokojně u stejného stolu blízko pultu, jako lidé dávno ženatí, kteří čekají na nádraží na svůj vlak. Pan Emil si objednal obvyklý bylinkový odvar, Ginetta měla nějaký nazelenalý likér v maličké skleničce.

Někdy si polohlasně vyměnili dvě slova. Nebylo nic rozumět. Viděl jenom pohyb jejich rtů. Potom se Ginetta vzdychajíc zvedla a šla do poličky pod gramofonem pro dámu. Hrál dámu. Dalo se vycítit, že by tomu tak mohlo být každodenně, po léta, že lidé by mohli zestárnout, aniž by změnili místo, aniž by zkusili jiná gesta než ta, která je nyní viděl dělat.

Bezpochyby za pět let by Maigret potkal dentistu nad stejnou anýzovkou, se stejným úsměvem, zároveň divokým i spokojeným. Charlot nechal fungovat jeřáb a neměl v úmyslu s tím v daném okamžiku přestat.

Ti dva snoubenci posunovali kameny po šachovnici a rozmyšleli mezi každým tahem s neskutečnou vážností, zatímco major vyprazdňoval jednu sklenici šampaňského za druhou, vyprávěje panu Pykovi nějaké historky.

Nikdo nepospíchal. Nikdo nemyslel na útek. Když nemusela obsluhovat žádného zákazníka, opírala se Žožo o pult, bradu v dlaních a přemýšlivě hleděla před sebe. Maigret několikrát cítil její upřené oči, ale když otočil hlavu, dívala se jina.

Paul, patron, stále v kuchařském oblečení, chodil od jednoho stolu k druhému a každému nabízel přípitek. To ho mohlo stát dost peněz, ale bylo možné věřit, že si nakonec přijde na své. Zatím jeho žena, malá fádni blondýnka s tvrdými rysy, kterou bylo málokdy vidět, se usadila sama u jednoho stolu a počítala celodenní tržbu.

„Je to každý den stejné,“ řekl Lechat komisaři.

„A lidé z ostrova, míním tím rybáře?“

„Ti nechodí po večeri vůbec. Vyjíždějí na moře ještě před rozedněním, proto chodí brzo spát. Každopádně večer do Archy nechodí. Je to druh tiché dohody. Odpoledne, také ráno, se všichni míchají. Večer lidé z ostrova, ti praví domorodci, chodí spíše do ostatních kaváren.“

„Co tam dělají?“

„Nic. Byl jsem se na ně podívat. Někdy poslouchají rádio, ale to je dost vzácné. Pijí si klidně sklenku a dívají se před sebe.“

„Tady je vždycky tak klidno?“

„Jak kdy. Počkejte. Může to přijít najednou. Stačí z něho nic jedna věta ve vzduchu, jedna runda nabídnutá tím nebo oním, a všichni se shluknou a mluví jeden přes druhého.“

Ale nedošlo k tomu. Snad kvůli Maigretově přítomnosti.

Bylo teplo, přestože okna byla otevřená. Stalo se to jakousi posedlostí poslouchat zvuky v domě. Ginetta ještě nespala. Občas slyšel kroky nad hlavou.

Co se týče pana Pyka, musel jít už počtvrté na konec chodby a pokaždé Maigret poslouchal s určitým druhem napětí hřmot splachovače, než se pokusil usnout. V mezidobích musel asi spát nehlubokým spánkem, který jeho myšlenky úplně nezahladil, ale dokázal je zkreslit.

Pan Pyke mu zahrál špatnou kartou, když mu na konci hráze povídal o Holandánovi. Bohužel nemohl nyní vidět de Greefa jinak, než prostřednictvím pádných vět svého britského kolegy.

Ale portrét, načrtnutý panem Pykem, jej neuspokojoval. Byl tam také; s Annou, která byla ospalá, a jak čas ubíhal, položila si hlavu na společnickovo rameno. De Greef jí neřekl ani slovo. Nemusel jí často něco říkat. Byl samec, vůdce, kterého chtěla následovat a čekat na jeho dobrou náladu.

Pozoroval ho. Svým hubeným obličejem připomínal vychrtlé zvíře nebo šelmu. Ostatní nebyli bezpochyby žádní beránci, ale de Greef byl nesporně šelma. Věřil jako šelma. Byl to nervový tik. Poslouchal všechno, co se hovořilo, a věřil. To byla jeho jediná viditelná reakce.

V džungli by major mohl být tlustokožcem, slonem, nebo ještě lépe hrochem. A pan Emil? Něco nenápadného se špičatými zuby.

Bylo to směšné. Co by si asi pan Pyke pomyslel, kdyby mohl číst Maigretovy myšlenky? Je pravda, že komisař měl omluvu, že hodně pil a napůl spal. Kdyby tušil, jakou bude trpět nespavostí, byl by vyprázdnil ještě několik sklenek navíc, aby okamžitě usnul spánkem beze snů.

Lechat byl v podstatě velmi dobrý. Tak dobrý, že by jej Maigret měl rád ve svých službách. Ještě trochu mladý, trochu neklidný. Snadno se vzrušil; na způsob loveckého psa, který pobíhá na všechny strany okolo svého pána.

Znal Jih, protože pracoval v brigádě v Draguignanu, ale měl jen jednou nebo dvakrát příležitost jet na Porquerolles; byl tam nyní již tři dny, takže mu ostrov zdomácněl.

„Lidé ze Severní hvězdy nechodí každý večer?“

„Skoro každý večer. Někdy přicházejí hodně pozdě. Mají ve zvyku se projíždět za svitu měsíce na klidném moři v lehkém člunu.“

„Paní Wilcoxová a major jsou přátelé?“

„Pečlivě se vyhýbají vzájemnému oslovení a každý se dívá na druhého, jako by měl průhledné tělo.“

Ostatně to bylo vysvětlitelné. Patřili oba do stejného prostředí. Oba z toho či onoho důvodu sem přišli zpustnout.

Majorovi muselo vadit zpíjení se před zraky paní Wilcoxové, neboť v jeho zemi to mají džentlmeni ve zvyku dělat mezi sebou a za zavřenými dveřmi klubů.

A co se jí týče, nemohla být hrdá na svého Moricourta před tváří bývalého důstojníka britské armády v Indii.

Přišli v jedenáct hodin večer. Jak se stává téměř vždycky, nepodobala se vůbec představě, jakou si o ní udělal.

Představoval si lady a byla to žena s umělým přelivem vlasů na tizián barvu, odkvétající žena, již dosti tlustá a její nakřáplý hlas připomínal zvukný hlas majora Bellama. Měla plátěné šaty, ale kolem krku náhrdelník se třemi řadami perel, které byly možná pravé, a prsten s velkým diamantem.

Okamžitě začala očima hledat Maigreta. Filip s ní musel o něm mluvit a sotva si sedli, nepřestala si ho podrobně prohlížet a hovořit o něm tichým hlasem se svým společníkem.

Co o něm říkala? Připadal jí tlustý a obyčejný? Představovala si ho jako prvního milovníka? Možná usoudila, že nevypadá příliš inteligentně.

Ti dva pili whisky s trochou sody. Filip se o ni velmi pečlivě staral a komisařova pozornost jej rozčilovala. Nebyl rád, že ho vidí při výkonu jeho funkcí. Mezitím ona to udělala rychle. Místo aby zavolala Žožo nebo Paula, poslala svého galantního přítele vyměnit sklenici, která se jí nezdála dost čistá. Pak ho pobídla znovu se zvednout, aby jí koupil cigarety u pultu. Jindy, bůhví proč, jej poslala ven. Ujišťovala okolí o své moci nad dědicem de Moricourtů a možná zároveň dokazovala, že se nestydí. Dvojice mimochodem pozdravila mladého de Greefa a jeho společníci. Velmi neurčitě. Něco jako výměna znamení mezi svobodnými zednáři.

Major proti Maigretovu očekávání odešel první. Důstojně, ale trochu vratkou, chůzí, a pan Pyke jej kus cesty doprovázel.

Potom odešel dentista.

„Uvidíte! Uvidíte!“ opakoval Maigretovi, předpovídaje mu v krátké době útok porquerolismu.

Charlot, který měl dost jeřábu, si šel sednout obkročmo na židli před hráče dámy a tichounce naznačoval Ginettě jeden nebo dva tahy. Najednou se pan Emil zdvihl a šel spát. Zdálo se, že Ginetta čeká na dovolení Maigreta. Nakonec došla až k Maigretovu stolu a zamumlala s malým úsměvem:

„Ještě se na mne zlobíte?“

Byla unavená. To bylo vidět. Poradil jí, aby se šla vyspat. Vyšel chvilku po ní, protože ho napadlo, že se chce sejít s Charlotem.

V jednu chvíli, když se pokoušel usnout – ale možná, že již spal a byl to jenom sen – měl dojem, že odhalil něco strašně důležitého.

„Je třeba, abych to nezapomněl. Je nezbytné, abych si vzpomněl zítra ráno.“

Bylo by třeba vstát a poznamenat si to na kousek papíru. Přišlo mu to jako osvícení. Bylo to velmi zvláštní. Byl spokojen. Opakoval si:

„Hlavně abych si zítra ráno na to vzpomněl.“

A spláchnutí vody znovu zaznělo Archou. Potom bylo třeba čekat ještě deset minut, než voda nateče pomalu do nádržky. Bylo to nesnesitelné. Hluk zesiloval. Ozývaly se výbuchy. Maigret se posadil na posteli a zjistil, že se pokoj koupe ve sluneční záři, a že právě před ním, zarámovaná oknem, je zvonice malého kostela.

Výbuchy přicházely od přístavu. Byly to motory člunů, které s pokašláváním startovaly. Všichni rybáři vyplouvali ve stejnou hodinu. Jeden z motorů se zastavil po několika výbuších a ticho bylo přerušeno znovu tím kašlem, který chtěl pomoci motoru se rozběhnout jednou provždy. Měl chuť se obléknout a jít ven. Podíval se na hodinky, které si položil večer na noční stolek, a viděl, že je půl páté ráno. Vůně byla ještě výraznější, než v probdělé noci, bezpochyby díky vlhkosti za svítání. V domě nebylo slyšet žádný šramot. Listí eukalyptů bylo ve vycházejícím slunci bez pohybu. Jenom motory v přístavu, někdy hlas, potom se i bručení motorů ztrácelo v dálce, ale až za dlouho zůstalo jenom chvění vzduchu.

Když otevřel oči, jiná vůně mu připomněla rána jeho dětství. Vůně kávy. Většina věcí v domě hlučela, z náměstí bylo slyšet kroky, dvojkoláky skřípěly na oblázcích cesty.

Okamžitě si pomyslel, že si měl vzpomenout na něco podstatného, ale nevytanula mu žádná přesná vzpomínka. Měl ulepená ústa anýzovkou. Hledal zvonek v naději, že by mu mohli přinést snídani. Nebyl tam. Oblékl si tedy kalhoty, košili a trepky, trochu se přičesal a otevřel dveře. Silná vůně mýdla a parfému vycházela z Ginettina pokoje. Musela se zabývat toaletou.

Nebylo to v souvislosti s ní, když si myslel, že udělal nějaký objev? Sestoupil do sálu a našel židle srovnané na stolech nohama vzhůru. Dveře byly otevřené a na terase byly židle položeny stejně. Nikdo tam nebyl.

Vstoupil do kuchyně, která se mu zdála tmavá. Musel nechat oči přivyknout pološeru.

„Dobrý den, pane komisaři, spal jste dobře?“

Byla to Žožo s černými šaty, které se jí doslova lepily na tělo. Také se ještě nemyla a zdálo se, že je vespod nahý.

„Dáte si kávu?“

Na chvíli si vzpomněl na paní Maigretovou, která v tuto hodinu připravovala snídani v jejich bytě v Paříži, s okny otevřenými na bulvár Richarda-Lenoira. Napadlo ho, že v Paříži prší. Když odjížděl, udělalo se skoro takové chladno, jako v zimě. Odtud se to zdálo neuvěřitelné.

„Chcete abych vám prostřela nějaký stůl?“

K čemu by to bylo dobré? Libilo se mu v kuchyni. Žožo páčila v kamnech vinné keře a pěkně to vonělo. Když zdvihla ruce, bylo jí vidět v podpaží hnědé chloupky.

Stále se snažil vzpomenout si na noční objev, říkal si slova, aniž by na ně myslel, možná, že mu vadilo být s Žožo sám.

„Paul ještě nevstal?“

„Je už hezkou chvílí v přistavu. Chodí každé ráno kupovat ryby z lodí, které se již vrátily.“

Podívala se na hodiny.

„Kormorán odpluje za pět minut.“

„Nikdo jiný ještě nesešoupil?“

„Pan Charlot.“

„Předpokládám, že ne se svými zavazadly?“

„Ne. Je s panem Paulem. Váš přítel již také odešel, asi před půlhodinou.“

Maigret horlivě pozoroval otevřenými dveřmi prostor náměstí.

„Musí být ve vodě. Šel v plavkách a pod paží měl osušku.“

Přičítal to Ginettě, ale v duchu si říkal, že to mohla být také Žožo.

Vzpomínal si, že ve spánku si vybavil Žožo ve chvíli, kdy stoupá po schodech. Jenže to nebyla erotická myšlenka.

Nejednalo se o příležitostně odhalené nohy. Hleďme! Potom přišla do jeho pokoje.

Především den naléhal na Ginettu:

„Proč jste přišla?“

A ona několikrát zalhala. Nejprve prohlásila, že to bylo proto, poněvadž se dozvěděla, že je na ostrově, a pochybovala, že by jí sám vyhledal. Trochu později přiznala, že je jakýmsi způsobem zasnoubená s panem Emilem. To znamenalo současně připustit, že přišla, aby ho omluvila, aby ujistila komisaře, že její patron nemá nic společného se smrtí Marcellina.

Nevyčítal si, že se k ní choval tvrdě.

Povolila trochu, ale nepovolila ještě dost.

Pil svou kávu malými doušky, stojí před kamny. Podivuhodná shoda: Šálek z obyčejné fajanse, ale stejného tvaru, do něhož mu dávali kávu v jeho dětství, a který považoval za unikát.

„Nebudete nic jíst?“

„Teď ne.“

„Za čtvrt hodiny bude čerstvý chléb od pekaře.“

Konečně se uvolnil a Žožo se podivila, proč se usmívá. Přišel na to. Cožpak Marcellin neříkal Žožo o velkém balíku, který by mohl získat? Byl opilý, budiž, ale opilý býval velmi často. Odkdy měl získat velký balík? To nebylo nevyhnutelně dávno. Ginetta přijížděla na ostrov skoro každý měsíc. Bylo snadné se o tom přesvědčit. Marcellin jí naopak mohl psát. Mohl-li získat velký balík, je pravděpodobné, že někdo jiný to mohl udělat místo něho, například kdyby věděl to, co on.

Maigret zůstával kde byl, šálek v ruce a upíral oči na osvětlený obdélník dveří. Žožo po něm zvědavě pokukovala.

Lechat předpokládal, že Marcel umřel, protože příliš mluvil o svém příteli Maigretovi, ale to se již od první chvíle jevílo přitažené za vlasy.

Bylo legrační vidět pana Pyka skoro nahého rýsovat se ve světle mezi dveřmi, zmačkaný ručník pod paží a vlasy přilepené k čelu.

Místo, aby jej pozdravil, Maigret zamumlal:

„Okamžik.“

Byl téměř u toho. Ještě maličko a jeho myšlenky by do sebe zapadly. Například se dalo, vyjít z myšlenky, že Ginetta věděla, proč byl Marcellin zabit, a proto přišla. Ona by se přece neobtěžovala, aby překazila odhalení viníka. Jak by se jednou provdala za Emila, zbohatla by, budiž. Jenže stará Justina nebyla mrtvá a mohla se navzdory lékařům vléci životem ještě několik let. Kdyby se dozvěděla, co se chystá, byla by schopná provést nějakou hloupost, aby zabránila synovi se oženit, třeba i po své smrti.

Veliký balík Marcellinův tu byl k máni hned. Cožpak by jej nebylo možné ještě získat? Přesto, že je tady inspektor Lechat a Maigret?

„Omlouvám se, pane Pyku. Spal jste dobře?“

„Velmi dobře,“ odpověděl Angličan s ledovým klidem.

Měl mu Maigret přiznat, že počítal splachování vody? To bylo zbytečné; po koupeli v moři byl inspektor čilý jako rybička.

Za chvíli při holení, měl komisař opět čas přemýšlet o velkém balíku.

VI/ Majorův kůň

Angličané mají v sobě něco dobrého. Francouzský kolega by asi neudolal a na místě pana Pyka by zaznamenal ránu. Maigret nebyl zvlášť rýpavý, ale cožpak necítil právě před chvílí potřebu udělat narážku na splachovač, který inspektor Scotland Yardu spouštěl v noci tak často?

Možná, že včera popíjeli více než oba chtěli. Každopádně to bylo dost neočekávané. Byli stále tři: Maigret, Pyke a Žožo. Maigret dopíjel svou kávu. Pan Pyke se v plavkách postavil mezi něj a světlo v otevřených dveřích a Žožo se pokoušela najít nějakou slatinu ve spižárně. Bylo právě za tři minuty osm a Maigret, dívaje se na hodinky, řekl tím nenapodobitelně nevinným hlasem, který používáte, když děláte hloupost:

„Chtěl bych vědět, jestli v Lechatovi ještě kvasí všechny ty skleničky, co včera vypil.“

Žožo se zachvěla, ale neotočila se. Panu Pykovi ani sebelepší výchova nemohla zabránit, aby nebylo vidět stopy překvapení v jeho obličejí. Přesto vyslovil s dokonalou jednoduchostí:

„Viděl jsem ho na palubě Kormorána. Předpokládám, že tam čeká na Ginettu.“

Maigret zapomněl na pohřeb. A co horšího, náhle ho napadlo, že včera hovořil dlouze a dokonce naléhavě s inspektorem. Byl pan Pyke při tom rozhovoru? Nemohl by to říci, ale znovu se viděl, jak sedí na sedačce: „Půjdeš s ní, maličký, rozumíš? Nemyslí, že nás to k něčemu dovede. Možná, že to bude mít nějakou odezvu, možná že ne. Možná, že někoho poznáš při pohřbu a něco ti to řekne. Možná, že s ní někdo potichu promluví. Vždycky je třeba jít na pohřeb, to je starý způsob, který se již mnohokrát osvědčil. Dávej pozor! Toť všechno.“

Dokonce se mu zdálo, jak tykaje inspektorovi, vyprávěl mu dvě nebo tři historky o pohřbech, které ho přivedly na stopu zločince.

Nyní pochopil, proč Ginetta dělala tolik rámusu ve svém pokoji. Slyšel, že otevřela dveře a seshora křičí:

„Přines mi rychle šálek kávy, Žožo! Kolik mám ještě času?“

„Tři minuty, madam.“

Právě v tom momentě vyty sířeny Kormorána oznámilo nastávající odjezd.

„Jdu k přístavnímu můstku,“ oznámil Maigret.

V trepkách a bez límce, protože neměl čas se obléci. Nebyl v takovém oblečení sám. Byly podobné skupiny v blízkosti lodi, stále ty samé, které tam stály i včera, když komisař přistával. Patrně přihlížely každému příjezdu i odjezdu. Než začal jejich den, přicházeli pozorovat Kormorána při vyplutí z přístavu a potom, zpožďující ještě úpravu oblečení, šli si vypít sklenku bílého k Paulovi, nebo do jiné kavárny. Dentista, méně diskrétní než Pyke, se podíval naléhavě na Maigretovy trepky, jeho nedokončené oblečení a jeho spokojený úsměv říkal: „Už to začíná. Já vás varoval.“

Porquerolizace, samozřejmě, kterou byl prolezlý až do morku kostí. Spokojil se s otázkou:

„Vyspal jste se dobře?“

Lechat na palubě, prudký a netrpělivý, znovu sestoupil a šel si promluvit se šéfem.

„Nechtěl jsem vás budit. Nepřijde? Baptiste říká, že jestli okamžitě nepřijde, odpluje bez ní.“

Byli tam ještě jiní, kteří se chtěli přeplavit, aby mohli být při pohřbu Marcellina, rybáři ve svátečním, zedník, trafikant. Maigret neviděl nikde blízko Charlota, přestože jej spatřil před chvilkou na náměstí. Na Severní hvězdě se nic nehýbalo. Ve chvíli, kdy němý námořník šel odvázat poutací lano, Ginetta se objevila. Napůl v chůzi, na půl v běhu, oblečená v černém hedvábí, s černým kloboukem, s šátečkem, nechávajíc za sebou ve vzduchu šustění a vůni parfému. Pomohli jí jako kouzelnickým kouskem na palubu a teprve když se usadila na palubě, uviděla na břehu komisaře a pokynula mu trochu hlavou.

Moře bylo tak hladké, tak zářící, že když jste je dlouho upřeně pozorovali, nerozeznávali jste za chvíli obrysy předmětů. Kormorán kreslil na vodě stříbrnou křivku. Lidé na břehu ještě chvíli postávali, aby loď ještě chvilku provázeli pohledem, ze zvyku i z tradice, potom se pomalu dali na cestu k náměstí. Rybář, který právě nabídl chobotnici na vidlici, ji začal stahovat a chapadla se obtáčela kolem jeho tetovaných paží. V Arše Paul bystrým okem nabízel víno a pan Pyke, který měl mezitím čas se obléci, jedl u stolu vejce na slanině. Maigret vypil jednu skleničku jako ti druzí a později, když už se zabýval holením, a stál před oknem se šlemi na stehnech, někdo zaklepal na dveře.

Byl to Angličan.

„Neruším vás? Dovolíte?“

Posadil se na jedinou židli a ticho trvalo trochu dlouho.

„Strávil jsem část večera hovorem s majorem,“ řekl konečně. „Víte, že byl kdysi jedním z našich nejskvělejších hráčů póla?“

Musel být zklamán reakcí, nebo přesněji, netečností Maigreta. Ten měl jen neurčitou představu o hře zvané pólo. Všechno, co věděl bylo, že se hraje na koních a že kdesi v Bouloňském lesíku nebo v Saint-Cloude existuje velmi aristokratický pólový klub.

Pan Pyke se tvářil jako by nic a držel jej v napětí.

„Je nejmladší v rodině.“

Říkalo mu to hodně. V Anglii ve slavných rodinách je prvorozený absolutním dědicem titulu i majetku, což nutí ostatní, aby se pokusili o kariéru v armádě nebo u námořnictva.

„Jeho bratr je členem Sněmovny lordů. Major si zvolil službu v armádě v Indii.“

Podobný jev se mohl přihodit v opačném smyslu, když Maigret vyprávěl svému anglickému kolegovi o lidech jako Charlot, jako pan Emil, jako Ginetta a čekal, jestli se dovtipí. Ale pan Pyke byl trpělivý. Vložil všechno do posledního puntíku se svou znamenitou taktností, jako by se ho to nedotklo.

„Když někdo nosí určité jméno, nemůže zůstat v Londýně, když nemá prostředky ani na to, aby tam něco znamenal. Jeho velkou vášní v indické armádě byli koně. Ke hře póla je nezbytná stáj s několika poniky.“

„Major se nikdy neoženil?“

„Nejmladší se žení zřídka. Kdyby na sebe vzal rodinné povinnosti, musel by se vzdát koní.“

„A dal přednost koním.“

Pana Pyka to vůbec nepřekvapovalo.

„Tam dole v Indii se večer svobodní setkávají v klubech a nemají jinou zábavu než pít. Major toho v životě vypil hodně. V Indii to byla whisky. Až tady se dal na šampaňské.“

„Řekl vám, proč si zvolil život na Porquerolles?“

„Měl strašnou nehodu, tu nejhorší, jaká se mu mohla přihodit. Následkem špatného pádu koně byl na tři roky odsouzen k nehybnosti na lůžku, z toho polovinu té doby v sádře. Když se postavil na nohy, věděl, že jízda na koni je mu od této chvíle zakázána.“

„To je důvod, proč opustil Indii?“

„Proto je tady. Jsem si jistý, že tak trochu všude, kde je klima jako tady, ve Středomoří nebo v Tichém oceánu, byste mohl potkat staré džentlmeny podobné majorovi, kteří jsou považováni za výstředníky. Nebo by měli jít jinam?“

„Nemají chuť vrátit se do Anglie?“

„Jejich finanční zdroje jim nedovolují žít v Londýně podle jejich postavení a zvyky z minulosti by je učinily nevídanými i na anglickém venkově.“

„Řekl vám, proč nezdraví paní Wilcoxovou?“

„Nebylo třeba mi to říkat.“

Bylo třeba naléhat? Nebo pan Pyke dával přednost tomu, raději nemluvit o krajance? Nebyla celkem vzato paní Wilcoxová v ženském vydání tím, čím byl major v mužském?

Maigret si osušil tváře a zaváhal, má-li si vzít sako. Inspektor z Yardu si svoje nevzal. Začínalo být horko. Ale komisař si nemohl dovolit jako jeho štíhlý kolega nenosit šle a muž s kšandami vypadá jako obchodník na výletě.

Vzal si sako. Neměli v pokoji už co dělat a pan Pyke zdvihaje se zabručel:

„Major je přese všechno gentleman.“

Následoval Maigreta po schodech. Neptal se ho, co chce dělat, ale následoval ho a to stačilo komisaři zkazit celé dopoledne. Neurčitě si slíbil právě kvůli panu Pykovi, že se bude dnes ráno chovat jako vysoký policejní úředník. V zásadě komisař kriminální policie neběhá po ulicích a hospodách, aby našel vraha. Je to důležitý pán, který stráví většinu času v kanceláři, řídí jako generál v hlavním stanu malou armádu brigádýrů, inspektorů a techniků.

Maigret se k tomu nikdy nedokázal přinutit. Měl potřebu slídit osobně jako honič pes, omakávat věci a čichat vůně. Ve dvou prvních dnech udělal Lechat významný kus práce a předal Maigretovi zprávu o všech šetřeních, kterým se věnoval. Prošel v ní celý ostrov, Moriny i Gally, nemocného lékaře, kněze – toho Maigret ještě nespatriil – a ženy nádvkem.

Maigret by si měl sednout do kouta jídelny, protože byla prázdná celé dopoledne, a měl by vážně studovat ty zprávy, značit si v nich červeně a modře.

S trochu neklidným pohledem se zeptal pana Pyka:

„Stane se někdy vašim kolegům z Yardu, že běhají po ulicích jako začátečníci?“

„Znám nejméně tři nebo čtyři, které není vidět nikdy v jejich kancelářích.“

Tím lépe, neboť neměl chuť zůstat sedět. Začínal chápat, proč stále potkával lidi z Porquerolles na stejných místech.

Bylo to instinktivní. Byli nějakým způsobem polapeni proti své vůli sluncem a krajinou. Nyní, například, Maigret a jeho společník, udělali venku několik kroků bez cíle a ani si neuvědomili, že sestupují k přístavu.

Maigret si byl jist, že kdyby náhodou byl nucen strávit zbytek svých dnů na ostrově, dělal by každý den stejnou procházku a dýmka v tuto hodinu by byla nejlepší dýmkou z celého dne. Kormorán, tam dole na druhé straně vody, u výběžku Giens, vylodil své pasažéry a ti se nyní cpali do starého autobusu. I prostým okem se dalo rozeznat, co se děje na lodi. Němý nakládal bedničky se zeleninou a ovocem pro starostu i pro Kooperativu, maso pro řezníka a pytle pro poštáka. Lidé se nalodovali možná tak, jako se nalodili včera Maigret a pan Pyke a byli bezpochyby stejně oslnění, objevující podmořské krajiny.

Námořníci velké bílé jachty drhli palubu. Byli to muži středního věku, kteří si šli čas od času vypít skleničku k Morinovi-Vousáčovi, bez přátelských styků s místními lidmi.

Napravo od přístavu šplhala srázná stezka po strmém mořském břehu a končila u boudy s otevřenými dveřmi.

Rybář sedící na prahu držel nahými prsty nohou nataženou síť a jeho ruce, hbité jako ruce tkadleny, protahovaly člunek očky.

Tady byl Marcellin zabit. Oba policisté vrhli pohled dovnitř boudy. Střed byl obsazen obrovským kotlem, jako jsou ty, které slouží při zabijačkách. Tady to byly sítě, co se dávaly vařit do hnědé tekutiny, která je chránila před působením mořské vody.

Staré plachty sloužily Marcellinovi jako slavník. V koutech se povalovaly hrnce od barev, konve na olej nebo petrolej, staré železo, pospravená vesla.

„Chodí sem spát také jiní?“ zeptal se Maigret rybáře.

Ten zdvihl lhostejně hlavu.

„Starý Benoît. Někdy, když prší.“

„A když neprší?“

„Radši spí venku. Jak kdy. Někdy v zálivu, nebo na palubě lodi. Někdy také na lavičce na náměstí.“

„Viděl jste ho dneska?“

„Šel tudy před chvílí.“

Rybář označil cestičku, která se táhla v určité výšce podél moře, a byla z druhé strany lemována borovicemi.

„Byl sám?“

„Myslím, že jej dohonil o kus dál ten pán, co bydlí v Arše.“

„Který ?“

„Ten, co nosí plátěné šaty a bílou čepici.“

Byl to Charlot.

„Vrátil se tudy?“

„Je to dobrá půlhodinka.“

Kormorán byl ještě bílým bodem v modři, ale ten bílý bod se nyní prokazatelně přibližoval. Ostatní malá plavidla byla rozsypaná po moři, některá nehybně, některá se pomalu otáčela a nechávala ze sebou zářivou bílou brázdu.

Maigret a Pyke sestoupili do přístavu a šli podél mola jako včera večer. Netečně se podívali na chlapce, který lovil mořské úhoře.

Když šli kolem Holanďanovy lodi, vrhl Maigret pohled do vnitřku a byl trochu překvapen, když spatřil Charlota v hovoru s de Greefem. Pan Pyke ho stále tiše následoval. Očekával, že by se mohlo něco přihodit? Zkoušel uhodnout Maigretovy myšlenky?

Šli až na konec přístavní hráze, obrátili se zpět, přecházeli kolem Květu lásky a Charlot byl stále na stejném místě. Třikrát prošli těch sto metrů mola a potřetí viděli Charlota vystoupit na palubu malé jachty, otočit se k rozloučení a přejít po prkně, které sloužilo jako lodní lávka.

Oba muži byli docela blízko. Míjeli se. Maigret se po zaváhání zastavil. Byl to čas, kdy měl přijet autobus z Giens do Hyeres. Lidé z pohřebního průvodu si šli vypít sklenku před odchodem do márnice.

„Poslyšte, ráno jsem vás hledal.“

„Jak můžete zjistit, neopustil jsem ostrov.“

„To je právě to, o čem chci s vámi mluvit. Nevidím žádný důvod vás tady zdržovat. Myslím, že jste řekl, že jste sem přijel než na dva nebo tři dny a že nebyť smrti Marcellina, byl byste už odjel. Inspektor to myslel dobře, že vás tu nechával. Vracím vám nyní vaši svobodu.“

„Děkuji.“

„Chtěl bych jenom, abyste oznámil, kde by vás bylo možno zastihnout v případě potřeby.“

Charlot, který kouřil cigaretu, se chvíli přemýšlivě díval na její konec.

„V Arše,“ řekl nakonec.

„Vy neodjedete?“

„Ne v této chvíli.“

A zdvihaje hlavu, zadíval se upřeně Maigretovi do očí.

„Vás to překvapuje. Dokonce by se dalo říct, že vás to otravuje, že tu chci zůstat. Předpokládám, že je mi to dovoleno.“

„Nemohu vám v tom bránit. Přiznávám, že by mne zajímalo, co změnilo vaše mínění.“

„Nemám zvlášť vyčerpávající povolání, co ? Žádná kancelář, žádný podnik, obchodní dům, ani zaměstnanci nebo dělníci, kteří by na mne čekali. Nemyslíte, že je mi tu dobře?“

Nepokoušel se skrýt svoji ironii. Bylo vidět starostu, pořád v dlouhé šedivé haleně, jak sjíždí k přístavu. Naháněč z Grandhotelu tam byl také a ještě listonoš s čepicí od uniformy.

Kormorán byl právě v polovině cesty a vylodění se očekávalo za čtvrt hodiny.

„Měl jste dlouhý rozhovor se starým Benoîtem?“

„Když jsem vás spatřil před chvílí u kůlny, hned jsem si pomyslel, že se mne na to zeptáte. Budete-li se ptát Benoîta, nemůžu vám v tom bránit, ale můžu vám dopředu říct, že nic neví. Každopádně je to všecko, co jsem pochopil, protože není lehké si překládat jeho jazyk. Možná, po tom všem, že budete mít větší štěstí než já.“

„Vy něco hledáte?“

„Možná totéž co vy.“

To byla téměř rukavice, hozená s dobrou náladou.

„Co vás přivedlo k myšlence, že by vás to mohlo zajímat? Marcellin s vámi mluvil?“

„Ne víc než s ostatními. Vždycky se přede mnou trochu styděl. Pasáci se necítí dobře před kaídý.“

Bylo třeba ihned vysvětlit panu Pykovi, že slovo kaíd znamená vůdce bandy, a ten si to viditelně zasunul do jedné z příhrádek svého mozku. Maigret přistoupil na hru. Mluvil také jen tak na půl úst, lehkým tónem, jako by pronášel bezvýznamná slova.

„Víte, proč byl zabit Marcellin?“

„Vím toho přibližně právě tolik co vy. A čestné slovo, vyvozují z toho asi stejné závěry, ale k jiným účelům.“

Usmál se a přivřel ve slunci oční víčka.

„Žožo s vámi mluvil?“

„Se mnou? Cožpak vám neřekli, že se navzájem máme rádi jako pes a kočka?“

„Udělal jste ji něco?“

„Nechtěla. To je právě to, co nás dělí.“

„Ptám se, Charlote, jestli byste neudělal lépe, kdybyste se vrátil do Pont du Las?“

„A já vám velice děkuji za radu, ale dávám přednost tomu zůstat tady.“

Člun se odpoutal od Severní hvězdy. Dala se rozeznat silueta de Moricourta, jak se opíral do vesel. Byl ve člunu sám. Bezpochyby jako ostatní přijížděl vyčkat příplutí lodi, aby si mohl dojít na poštu pro zásilky.

Charlot sledoval Maigretův pohled a snažil se sledovat i jeho myšlenky. Když se komisař obrátil k Holanďanově lodi, řekl:

„Je to divný chlapík, ale myslím, že to on nebyl.“

„Mluvíte o Marcellinově vrahu?“

„Před vámi se nedá nic schovat. Poznamenejte si, že vrah sám o sobě mne nezajímá. Jenomže s výjimkou rvačky se lidé

nezabíjejí bezdůvodně, není to pravda? Zejména a zvlášť, když někdo prohlašuje těm, kteří chtějí poslouchat, že je přítelem komisaře Maigreta.“

„Byl jste v Arše, když Marcellin o mně hovořil?“

„Všichni tam byli. Chci říct všichni, kterými se právě zabýváte. A Marcellin měl hlas dost pronikavý, zvlášť když vypil několik sklenic.“

„Víte, proč to říkal přesně ten večer?“

„Už je to tady! Představte si, že to byla první otázka, kterou jsem si položil, když jsem se dozvěděl, že ho zabili. Ptal jsem se: Ke komu se ten ubohý hoch obracel? Rozumíte?“

Maigret tomu rozuměl perfektně.

„Našel jste dostatečnou odpověď?“

„Ještě ne. Kdybych ji našel, vrátil bych se do Pont du Las první lodí.“

„Nevšiml sem si, že byste si rád zahrál na detektiva-amatéra.“

„Děláte si srandu, komisaři?“

Maigret se tvářil jako by se ho to nedotklo, ale zatvrdil se ve snaze donutit svého protivníka říci něco, co on sám nechtěl.

Byla to divná hra. Ve slunci na molu, s panem Pykem v roli nestranného soudce.

„Vy tedy definitivně opouštíte myšlenku, že Marcellin byl zabit bezdůvodně.“

„Je to tak, jak říkáte.“

„Předpokládáte, že jeho vrah si chtěl přivlastnit něco, co měl Marcellin ve svém vlastnictví?“

„My to nepředpokládáme ani jeden, ani druhý, anebo vaše pověst je zatraceně přehnaná.“

„Někdo ho chtěl umlčet?“

„Už to máte, komisaři.“

„Udělal nějaký objev, který někoho uvrhl do nebezpečí?“

„Proč chcete tolik vědět, co si myslím, když to víte už dlouho sám?“

„Počítaje v to velký balík?“

„Počítaje v to velký balík.“ Načež Charlot, zapaluje si další cigaretu, utrousil:

„Velké balíky mne vždycky zajímaly. Hovíte tomu teď?“

„Proto jste dnes ráno vykonal návštěvu u Holand'ana?“

„Ten je švorc.“

„Což znamená, že to není on?“

„To jsem neřekl. Říkám jenom, že Marcellin nemohl čekat, že z něj vytáhne peníze.“

„Zapomínáte na to děvče.“

„Annu?“

„Její otec je velmi bohatý.“

Charlot začal přemýšlet, ale skončil pokrčením ramen. Kormorán minul první skalnatý výběžek a pronikl do přístavu.

„Dovolíte? Čekám možná někoho.“

A Charlot se ironicky dotkl rukou štítku čepice a odešel k vyloďování.

Zatímco si Maigret nacípal dýmku, pan Pyke prohlásil:

„Myslím, že ten chlapík je velmi inteligentní.“

„Bez toho by těžko uspěl ve svém povolání.“

Nosič z Grandhotelu se zmocnil zavazadel dvojice novomanželů. Starosta, který vystoupil na palubu, zkoumal etikety na balících. Charlot pomáhal mladé ženě vystoupit na zem a vedl ji k Arše. Někoho tedy opravdu čekal. Telefonovat musel včera.

Odkud vlastně telefonoval inspektor Lechat předevčírem Maigretovi, aby ho uvedl do běhu událostí? V Arše telefon visí na stěně vedle barového pultu a volal-li odtud, všichni ho mohli slyšet. Bude se ho muset zeptat.

Dentista byl znovu tady, stejně oblečený jako ráno, neoholený, možná že nemytý, starý slaměný klobouk na hlavě.

Díval se na Kormorána a to mu stačilo, aby měl radost ze života.

Cožpak i Maigret a pan Pyke sledovali nějaký vnitřní podnět, že pomalými kroky zamířili k Arše, aby se postavili k pultu a vypili sklenku bílého vína, aniž by se jich kdo ptal, co si přejí? Komisař hlídal koutkem oka svého společníka a pan Pyke udržoval nehybnou tvář slidiče. Proč to vlastně dělat jinak než ostatní?

Marcellinův pohřeb se konal v Hyeres.

Za pohřebním vozem Ginetta zastupovala rodinu a osušovala si oči kapesníkem, zmačkaným do koule. V ulicích vroubených palmami bylo veliké horko.

„Chutná vám ostrovní bílé víno, pane Pyku?“

„Rád si vypiji skleničku.“

Listonoš přecházel prázdný prostor náměstí a tlačil před sebou vozík, na kterém byly na hromadě pytle poštovních zásilek. Zdvihaje hlavu, viděl Maigret okna v Arše otevřená dokořán a v orámování jednoho z nich Charlota, opírajícího se o parapet. Za ním v polostínu si mladá žena svlékala přes hlavu šaty.

„Hodně toho namluvil a ptám se, jestli mne tím nechtěl požádat o službu.“

To by přišlo později. Lidé jako Charlot těžko odolávají přání zaujmout výhodnou pozici.

Maigret a pan Pyke se posadili na terase. Viděli pana Emila s panamákem na hlavě, podobného více než kdy jindy bílé myšce, jak se drobnými krůčky šine šikmo přes náměstí k poště, stojící docela nahoře vedle kostela. Dveře byly otevřené. Čtyři nebo pět osob čekalo, zatímco poštovní úřednice třídila zásilky.

Byla sobota. Žožo myla vodou červené dlaždice v jídelně, měla nahé nohy, praménky špinavé vody stékaly pomalu na

terasu.

Paul nepřinesl dvě skleničky bílého, nýbrž celou láhev.

„Znáte tu ženu, co přišla do Charlotova pokoje?“

„Je to jeho přítelkyně.“

„Z nevěstince?“

„Nemyslím. Je tak trochu tanečnicí nebo zpěvačkou v nočním podniku v Marseille. Je to potřetí nebo počtvrté, co sem přijela.“

„Telefonoval ji?“

„Včera po poledni, když jste byl ve svém pokoji.“

„Víte, co jí říkal?“

„Prostě jí jenom požádal, aby s ním strávila víkend. Hned souhlasila.“

„Charlot a Marcellin byli přáteli?“

„Nevzpomínám si, že bych je viděl pohromadě; chci tím říci oba dva samotné.“

„Byl bych rád, kdybyste se pokusil přesně si vzpomenout. Když ten večer Marcellin mluvil o mně...“

„Vím, co tím chcete říci. Váš inspektor mi položil stejnou otázku.“

„Předpokládám, že na začátku večera byli hosté u různých stolů, tak jako včera večer.“

„Ano, tak to vždycky začíná.“

„Víte, co se přihodilo potom?“

„Někdo pustil gramofon. Nevím kdo, ale vzpomínám si, že tam měli taneční hudbu. Holanďan se svou přítelkyní začali tančit, to si také vybavuji, protože ona se nechala vláčet v jeho pažích jako nějaká hadrová panenka.“

„Tančili také jiní?“

„Madam Wilcoxová a pan Filip. To je výtečný tanečník.“

„Kde byl v té chvíli Marcellin?“

„Myslím, že jsem ho viděl u baru.“

„Velmi opilého?“

„Ne velmi, ale dost... Počkejte... Jednamaličkost... Naléhal, aby si s ním zatančila paní Wilcoxová.“

„Marcellin?“

Bylo to naschvál, že když se mluvilo o jeho krajance, měl pan Pyke najednou nepřítomný pohled?

„Přijala jeho vyzvání?“

„Tančili několik kroků. Marcellin klopýtal. Miloval dělat šaška, když měl publikum. Ona nabídla první rundu. Ano. Měla na stole láhev whisky. Nemá ráda, když se jí whisky servíruje ve skleničkách. Marcellin se whisky napil, ale hned požádal o víno.“

„A major?“

„Právě na něho myslím. Držel se v protějším rohu. Snažím se představit si, kdo byl s ním. Myslím, že to byl Polyte.“

„Kdo je to Polyte?“

„Jeden z Morinů. Ten, co má zelenou bárku. V létě v ní vozí turisty okolo ostrova. Má čepici kapitána dálkové plavby.“

„Je kapitánem?“

„Sloužil u námořnictva během vojenské služby a má hodnost lodního ubytovatele. Často jezdí s majorem do Toulonu. Dentista pil s nimi. Marcellin začal chodit se svou sklenkou od jednoho k druhému a jestli se nemýlím, míchal si whisky do bílého vína.“

„Jak začal o mně mluvit? Ke komu? Byl v té chvíli u majorova stolu nebo u paní Wilcoxové?“

„Dělám, co můžu. Sám jste viděl, jak to tady chodí, a včera byl dokonce klidný večer. Holanďané byli u stolu paní Wilcoxové. Myslím, že u toho stolu ten hovor začal. Marcellin stál uprostřed sálu, když jsem ho slyšel deklamovat: Můj přítel komisař Maigret... Jistěže můj přítel a vím, co říkám... Můžu to dokázat.“

„Ukazoval nějaký dopis?“

„Pokud vím, tak ne. Já i Žožo jsme byli příliš zaměstnáni obsluhou.“

„Vaše paní byla v sále?“

„Myslím, že už odešla nahoru. Má ve zvyku odejít, jakmile udělá účty. Nemí docela zdravá a potřebuje hodně spánku.“

„Celkem vzato, Marcellin se mohl obracet právě tak dobře na majora, jako na paní Wilcoxovou nebo na Holanďana. A také na Charlota, nebo ještě někoho jiného. Například ne dentistu? Na Emila?“

„Je to možné.“

Volali ho zevnitř a on je s omluvou opustil. Lidé, kteří vycházeli z pošty, začali přicházet po celé šířce osluněného náměstí. V jednom rohu náměstí stála žena za stolem, na kterém měla vyloženou zeleninu. Starosta vedle Archy také skládal své ošatky na zeleninu.

„Volají vás k telefonu, pane Maigrete!“

Zapátral v polostínu kavárny a popadl sluchátko.

„To jste vy, šéfe? Tady Lechat. Už to skončilo. Jsem v baru u hřbitova. Ta dáma je se mnou. Neopustila mne, co jsme vystoupili z Kormorána. Měla čas mi vyprávět příběh celého svého života.“

„Jak to proběhlo?“

„Velmi dobře. Koupila květiny. Ostatní lidé z ostrova je položili na hrob. Na hřbitově bylo strašně horko. Nevím, jak se nám rozhodnout. Myslím, že ji budu muset pozvat na oběd.“

„Slyší tě?“

„Ne. Jsem v kabině. Vidím ji přes sklo. Právě se dívá do malého zrcátka a pudruje se.“

„S nikým se neseetkala? Netelefonovala?“

„Neopustila mne ani na vteřinku. Musel jsem ji dokonce doprovodit ke květináři a i za pohřebním vozem jsem šel po jejím boku a vypadal jsem jako někdo z rodiny.“

„Jeli jste autobusem z Giens do Hyeres?“

„Nemohl jsem to provést jinak, než že jsem ji pozval, aby nastoupila do mého auta. Na ostrově jde všechno dobře?“

„Všechno jde dobře.“

Když se vrátil na terasu, našel tam dentistu, který si sedl vedle pana Pyka a čekal, že se bude podílet na láhvi bílého vína.

Filip de Moricourt, s balíkem novin pod paží, váhal, má-li vstoupit do Archy. Pan Emil opatrnými kroky přecházel ke své vile, kde na něho čekala Justina. Jako po všechny dny vycházela z kuchyně vůně bujábézy.

VII/ Odpoledne poštovní úřednice

To nebyla přezdívka. Tlustému děvčeti to neudělali naschvál. Ona se skutečně jmenovala Aglaé již od svého křtu. Byla velmi tlustá, zejména od pasu dolů, deformovaná jako padesátiletá nebo šedesátiletá žena, která stářím tloustne, a v kontrastu k tomu její obličej vypadal ještě dětský; Aglaé bylo dvacet šest let.

Odpoledne Maigret objevil velký kus Porquerollu, když přešel náměstí se strany na stranu, stále v doprovodu pana Pyka, a chtěl zamířit k poště. Cožpak závan kadidla opravdu přicházel z malého kostelíka, kde slavnostní bohoslužby nemohly být časté?

Bylo to stejné náměstí jako před Archou, ale přece by se dalo přísahat, že tady nahoře byl vzduch teplejší a těžší. Zahrádky před dvěma nebo třemi domky byly změtí květin a včel. Zvuky z přístavu zněly jen tlumeně. Dva starci hráli koulenou s vrháním koulí jen na několik metrů od jejich nohou a bylo zvláštní je vidět, jak se opatrně sklánějí. Jeden z nich byl Ferdinand Galli, patriarcha všech Galliů z ostrova, který měl kavárnu na rohu náměstí, kam komisař neviděl nikdy nikoho vstoupit. Byla navštěvovaná zřejmě jen sousedy nebo členy rodiny. Jeho partner byl čist'oučkový důchodce, úplně hluchý, který měl železničářskou čepici, a další osmdesátník seděl na lavičce u pošty a ospale je pozoroval.

Neboť po straně otevřených dveří poštovního úřadu byla lavička, natřená na zeleno, na které strávil Maigret část svého odpoledne.

„Už jsem se ptala, jestli nakonec přijдете!“ vykřikla Aglaé, když ho viděla vstupovat. „Myslela jsem, že si budete potřebovat zatelefonovat a nebudete chtít volat z Archy, kde všichni poslouchají, co říkáte.“

„Bude trvat dlouho, než dostanete Paříž, slečno?“

„Přednostně to bude za několik minut.“

„Tak mi zavolejte soudní policii!“

„Znám číslo. Spojovala jsem inspektora, když vás volal.“

Chtělo se mu se zeptat: „A poslouchala jste?“ Ale ona ho informovala sama.

„S kým chcete mluvit na kriminálce?“

„S brigádýrem Lucasem. Kdyby tam nebyl, tak s inspektorem Torrencem.“

O chvíli později měl na drátě Lucase.

„Jaké počasí je u vás, starouši? Prší ještě? Lijáky a záplavy? Dobře. Poslouchej, Lucasi! Budeš si vědět rady, jak mi ihned opatřit informace o jistém, Filipu de Moricourt. Ano, Lechat viděl jeho papíry a domnívá se, že je to pravé jméno. Svě poslední bydlíště měl v zařízení bytů na levém břehu, v Jakubově ulici číslo 17. Co chce přesně vědět? Nemám předem představu. Všechno, co se můžeš dozvědět. Nemyslím si, že má kartu v trestním rejstříku, ale můžeš se vždycky o tom ujistit. Udělej maximum telefonicky a potom mi zavolej sem. Žádné číslo, prostě Porquerolles. Chtěl bych také, abys zatelefonoval na policii v Ostende. Zeptej se, zda znají nějakého Bebelmanse, který je, pokud se nemýlím, význačným rejdařem. Totéž. Všechno, co se budeš moci dozvědět. To ještě není všechno. Nezavěšujte, slečno! Ty máš důvěrné známosti na Montparnassu? Podívej se, co se dá vypátrat o nějakém de Greefovi, který je více méně malířem a žil nějaký čas na Seině v lodi zakotvené u Mariina mostu. Dělal sis poznámky? To je všechno, ano. Nečekej, až budeš mít všechny informace, abys mne zavola. Dej na to tolik lidí, kolik budeš chtít. V kanceláři je všechno v pořádku? Kdo že slehl?...Janvierova žena?...Vyřídí jí mé pozdravení.“

Když vyšel z kabiny, viděl Aglaé, jak klidně, beze stínu odkládá své sluchátko z hlavy.

„Posloucháte vždycky, co se povídá?“

„Zůstala jsem u aparátu pro případ, že by se spojení přerušilo. Bojím se operátorky v Hyeres, je to baba princmetálová.“

„Děláte to pro všechny lidi?“

„Ráno nemám kvůli došlé poště čas, ale odpoledne to je snadnější.“

„Zaznamenáváte všechna telefonická spojení vyžádaná obyvateli ostrova?“

„To jsem povinná.“

„Mohla byste pro mne sestavit seznam všech spojení z posledních dnů? Řekněme osm posledních dní.“

„Ihned. Budu to mít za několik minut.“

„Vy přijímáte také telegramy, pravda?“

„Těch není mimo sezónu moc, ale měla jsem dnes ráno jeden, který vás bude určitě zajímat.“

„Jak to víte?“

„Je to telegram, který poslal někdo odtud, a zdá se, že se zajímá o jednu z těch osob, na které jste žádal informace.“

„Máte jeho kopii?“

„Už vám ji hledám.“

O chvíli později podávala komisaři blanket; četl: Fred Mason u Angela, rue Blanche, Paříž. Chtěl bych úplně informace o Filipu de Moricourt, adresa rue Jacob, Paříž. Stop. Prosím telegrafovat na Porquerolles. Přátelsky.

Podepsán: Charlot.

Maigret to dal přečíst panu Pykovi, který se spokojil s pokýváním hlavou.

„Můžete mi připravit ten seznam hovorů, slečno? Počkám se svým přítelem venku.“

Tak se šli poprvé posadit na lavičku ve stínu eukalyptů a zeď, kterou měli za zády, byla růžová a teplá. Někde byl neviditelný fíkovník a vdechovali jeho sladkou vůni.

„Teď vás poprosím,“ řekl pan Pyke, dívaje se na kostelní hodiny, „zda bych vás mohl na chvíli opustit, pokud vás to nebude mrzet.“

Předstíral ze zdvořilosti, že věří, že tím bude Maigret zklamán?

„Major mne pozval na skleničku k páté hodině. Ranil bych ho, kdybych odmítl.“

„Prosím.“

„Myslel jsem si, že budete pravděpodobně zaměstnán.“

Komisaři zbyl stěží čas, aby si vykouřil dýmku a podíval se na ty dva hráče koulené a Aglaé ho ostrým hlasem volala přes přepážku:

„Pane Maigrete! Je to připraveno.“

Šel si vzít seznam, který mu podávala, a šel se znovu posadit vedle muže z Yardu.

Udělala svou práci svědomitě, školáckým písmem, se třemi nebo čtyřmi chybami.

Slovo řezník se objevovalo několikrát na seznamu. Nejspíš volal každý den do Hyeres objednávku masa na druhý den.

Potom to byla Kooperativa, jejíž volání bylo stejně časté, ale rozmanitější.

Maigret vyryl čárku trochu pod polovinou stránky a oddělil tím volání před Marcellinovou smrtí a ta, jež byla provedena později.

„Uděláte si poznámky?“ poznamenal pan Pyke, vida svého druha otevírat velký zápisník.

Cožpak to nevnucovalo představu, že viděl poprvé Maigreta chovat se jako komisaře?

Jméno Justiny se objevovalo v seznamu nejčastěji. Volala Nizzu, Marseille, Béziers, Avignon a měla v jednom týdnu čtyři hovory s Paříží.

„Uvidíme za chvíli,“ řekl Maigret. „Předpokládám, že se pošťáčka starala o poslouchání. Dělá se to v Anglii také?“

„Nemyslím, že by to bylo legální, ale myslím, že se to příležitostně dělá.“

Včera volal Charlot do Marseille. Maigret to již věděl. Zval svou přítelkyni, tu, kterou viděli vystupovat z Kormorána a se kterou nyní hrál na terase Archy karty.

Neboť zdálky bylo vidět Archu i s obrysy lidí, kteří se pohybovali kolem.

Odtud, kde bylo tak klidno, to dělalo dojem hemžení mraveniště.

Mnohem zajímavější bylo, že na seznamu figurovalo i Marcellinovo jméno. Přesně dva dny před jeho smrtí.

Maigret náhle vstoupil do úřadovny pošty a pan Pyke ho následoval.

„Víte, co je to za číslo, slečno?“

„Zajisté. To je číslo toho domu, kde madam Ginetta pracuje. Justina ho volá každý den. Můžete to vidět na seznamu.“

„Poslouchala jste rozhovory Justiny?“

„Často. Ale nebylo to třeba, protože to byla vždycky stejná věc.“

„Je to ona, kdo hovoří, nebo její syn?“

„Je to ona, kdo mluví a pan Emil poslouchá.“

„Nerozumím.“

„Ona je hluchá. Tak pan Emil má na uchu sluchátko a opakuje jí, co se říká. Potom ona křičí tak silně do aparátu, že se stěží dají rozeznat slabiky. Její první slovo je vždycky: kolik? A dostane čísla příjmu. Pan Emil po jejím boku si to píše. Volají své nevěstince jeden po druhém.“

„Předpokládám, že v Nizze je to Ginetta, kdo odpovídá?“

„Ano. Protože ona je tam zástupkyní.“

„A spojení s Paříží?“

„Těch má méně. Vždycky se stejnou osobou, nějakým panem Luisem. On řekne věk a cenu. Ona odpoví ano nebo ne. Dohaduje

se někdy jako na vesnickém trhu.“

„Nepoznala jste nic zvláštního v jejich hovorech v poslední době? Netelefonoval pan Emil osobně?“

„Myslím, že by se neodvážil.“

„Jeho matka mu to nedovoluje?“

„Nedovoluje mu téměř nic.“

„A Marcellin?“

„Chtěla jsem vám to zrovna říct. Na poštu chodil málokdy. Jenom, aby si vyzvedl peníze z poukázek. Myslím, že za celý rok telefonoval než třikrát.“

„Komu?“

„Jednou to bylo do Toulonu, to objednával nějakou součástku, kterou potřeboval do motoru své lodi. Podruhé do Nizzy...“

„Ginettě?“

„Bylo to proto, aby jí oznámil, že si nemohl vyzvednout poukázané peníze. Dostával peníze skoro každý měsíc. Ona se zmýlila. Částka napsaná v číslicích nesouhlasila s tou, co byla udána slovy, a já jsem poukázku nemohla vyplatit. Pak poslala jinou s příští zásilkou.“

„Jak je to dlouho?“

„Přibližně tři měsíce. Dveře byly zavřené, a to znamená, že byla zima, tedy to bylo v zimě.“

„A poslední zavolání?“

„Začala jsem poslouchat jako obvykle, ale přišla paní Galli pro známky.“

„Ten hovor byl dlouhý?“

„Delší než obvykle. Dá se to snadno zkontrolovat.“

Zalistovala v knize.

„Dvě jednotky po třech minutách.“

„Slyšela jste začátek? Co říkal Marcellin?“

„Přibližně tohle: To jsi ty? Tady já, ano. Ne, nejedná se o peníze. Mohl bych mít peněz, kolik bych chtěl...“

„Ona nic neříkala?“

„Jenom zahučela: „Ty jsi zase pil, Marceli.“ On jí přísahal, že je téměř střízlivý. Pokračoval: Chtěl bych tě poprosit o službu. Máte v domě Velký Laroussův naučný slovník?“

To je všechno, co vím. V této chvíli vstoupila paní Galliová, a to není zrovna osoba, se kterou se dá dobře vyjít. Tvrdí, že ona platí úředníky ze svých daní, a vždycky povídá, aby si postěžovala.“

„Protože spojení trvalo jenom šest minut, je nepravděpodobné, že by Ginetta měla čas dojít se podívat do Laroussova slovníku, vrátit se, a dát Marcellinovi odpověď.“

„Ona mu poslala odpověď telegramem. Podívejte! Připravila jsem vám ho.“

Držela žlutý formulář a na něm četl:

„Zemřel 1890.“

Bylo to podepsáno: Ginette.

„Bylo by to pro vás asi těžší, kdybyste se za mnou nevypravil, vidíte? Já bych za vámi nešla a vy byste nic nevěděl.“

„Dívala jste se na Marcellina, když četl ten telegram?“

„Četl ho dvakrát nebo třikrát, aby se ujistil, že je to pravda, a potom odešel a pískal si.“

„Jako kdyby dostal dobrou zprávu?“

„Přesně. A myslím, že také tak, jako by někoho začal obdivovat.“

„Poslouchala jste včera Charlotův hovor?“

„S Bébé?“

„Co tím chcete říci?“

„On jí říká Bébé. Měla přijet dnes ráno. Chcete, abych vám opakovala jeho slova? Řekl: Jak se daří, Bébé? U mně to ujde, děkuju. Mám tady ještě něco na pár dní a mám chuť na žužu, tak přijed!“

„A ona přijela,“ dodal Maigret. „Děkuji vám, slečno. Sedím venku na lavičce se svým přítelem a čekám dále na ten hovor s Paříží.“

Uběhly tři čtvrti hodiny při dívání na hráče koulené; novomanželé přišli poslat své pohlednice; řezník přišel jako obvykle požádat o spojení s Hyeres. Pan Pyke se čas od času podíval na kostelní věž. Možná, že chtěl také otevřít pusu a zeptat se na něco, ale pokaždé si to rozmyslil. Oba dva byli zaplaveni příjemným horkem.

V dále mohli vidět shromažďovat se muže k velké partii koulené, takové, ke které se sejde desítka hráčů a která se probírá po celém náměstí, až do hodiny aperitivu a večere. Dentista byl jedním z hráčů.

Kormorán opustil ostrov a plul k výběžku Giens, aby odtud přivezl inspektora Lechata a Ginettu. Konečně jej Aglaéin hlas zavolal dovnitř.

„Paříž,“ ohlásila.

Byl to dobrák Lucas, který v době Maigretovy nepřítomnosti obsadil jeho kancelář. Oknem viděl Lucas Seinův most svatého Michala, zatímco komisař pozoroval vágně Aglaé.

„Mám část informací, šéfe. Čekám za chvíli další z Ostende. Čím mám začít?“

„Jak chceš.“

„Tak tedy Moricourt. To nebylo těžké. Torrence si vzpomněl, že viděl na obálce knihy jeho jméno. Je to jeho pravé jméno. Jeho otec, který byl kapitánem jezdeckva, zemřel už dávno. Jeho matka žije v Saumuru. Podle toho, co jsem se dozvěděl, nemají žádné jmění. Několikrát se pokusil oženit s bohatou dědičkou, ale neuspěl.“

Aglaé poslouchala beze studu a občas přes sklo mrkla na Maigreta, jako by chtěla podtrhnout některé pasáže, které ji obzvlášť bavily.

„Považuje se za spisovatele. Vydal dva svazečky veršů u jednoho nakladatele na Levém břehu. Navštěvoval kavárnu Café de Flore, kde byl dosti známý. Také příležitostně pracoval pro několik novin. Je to ono, co chcete vědět?“

„Pokračuj!“

„Nemám vůbec žádné detaily; tohle všechno jsem zjišťoval telefonem, abych získal čas; ale poslal jsem někoho, aby se šel informovat a budeme mít nové informace večer nebo zítra. Nikdy na něho nebyla podána žaloba, nebo přesněji, byla jedna před pěti lety, ale byla stažena.“

„Poslouchám.“

„Jedna dáma, která bydlí v Auteuil a jejíž jméno jsem dostal, svěřila Moricourtovi jeden vzácný výtisk, aby ho prodal, ale potom o něm několik měsíců neslyšela. Podala na něho trestní oznámení. Zjistilo se, že prodal tisk nějakému Američanovi. Co se týče peněz, slíbil je zaplatit v měsíčních splátkách. Měl jsem na drátě také bývalou majitelku tisku. Obvykle byl s placením v dvou až tříměsíčním zpoždění, ale nakonec zaplatil.“

„To je všechno?“

„Téměř. Znáte ten druh lidí. Vždycky dobře oblečení, vždycky s bezvadným chováním.“

„A staré dámy?“

„Nic přesného. Měl styky, se kterými dělal velké tajnosti.“

„A ten druhý?“

„Víte, že se znali? Zdá se, že de Greef je vzácný chlapík; někteří tvrdí, že kdyby chtěl, mohl by se stát nejlepším malířem celé generace.“

„A on nechce?“

„Končí vždycky tím, že se pohádá s celým světem. Unesl mladou belgickou dívku z velmi dobré rodiny.“

„Vím o tom.“

„Dobře. Když přišel do Paříže, udělal výstavu svých děl v malé galérii v ulici de Seine. Poslední den, když nic neprodal, spálil všechna svoje plátna. Někteří říkají, že na jeho lodi se odehrávaly skutečné orgie. Ilustroval několik erotických děl, která se prodávají pod pultem. Žil zejména z peněz za tyto knihy. Ach, šéfe. Čekám teď hovor s Ostende. Daří se vám dobře tam dole?“

Přes sklo ukázal pan Pyke na své hodinky, a protože bylo pět hodin, vzdálil se k majorově vile.

Maigret se tím docela rozveselil, jako kdyby k němu přišel závan prázdnin.

„Předal jsi mě blahopřání Janvierovi? Zavolej moji ženě, aby se šla na tu jeho podívat a něco jí přinesla, dárek nebo květiny. Ale ne stříbrný zvoneček!“

Zůstal s Aglaé, oddělen od ní zamřížovanou přepážkou. Zdálo se, že se výtečně baví. Bez hanby přiznala:

„Ráda bych viděla jednu z těch knížek. Myslíte, že je má na lodi?“

Potom bez přechodu:

„To je legrační. Vaše povolání je mnohem snadnější, než by člověk věřil. Informace přicházejí ze všech stran. Myslíte si, že je to jeden z těch dvou?“

Měla na svém stole kytici mimózy a pytlík s bonbóny, z kterého nabídl komisaři.

„Tady se zřídka něco přihodí. Ještě k panu Filipovi: Zapomněla jsem vám říct, že hodně píše. Nečtu jeho dopisy, samozřejmě. Hází je do schránky a já poznám jeho písmo a inkoust, protože píše vždycky zeleným inkoustem, ale nevím proč.“

„Komu píše?“

„Jména jsem zapomněla, ale téměř pokaždé je to do Paříže. Čas od času píše své matce. Dopisy do Paříže jsou mnohem tlustší.“

„Dostává hodně dopisů?“

„Dost. A také noviny a časopisy. Každý den pro něho přicházejí nějaké tiskoviny.“

„Paní Wilcoxová?“

„Píše také hodně. Do Anglie, na Capri a do Egypta. Vzpomínám si hlavně na Egypt, poněvadž jsem ji žádala o známky pro mého synovce.“

„Telefony?“

„Tak asi dvakrát či třikrát si přišla zatelefonovat z kabiny a pokaždé volala Londýn. Bohužel neumím anglicky.“

Dodala:

„Jdu zavřít. Měla jsem zavírat už v pět hodin. Ale jestli chcete čekat na své spojení...?“

„Jaké spojení?“

„Cožpak vám pan Lucas neřekl, že bude volat kvůli Ostende?“

Patrně nebyla nebezpečná; přesto Maigret dal přednost, a nejen kvůli lidem, nezůstávat s ní příliš dlouho v důvěrném rozhovoru. Byla zvědavost sama. Například se ho zeptala:

„Nezavoláte své paní?“

Řekl jí, že bude na náměstí blízko Archy pro případ, že by ho znovu volali.

Zapálil si dýmku a sešel ke hráčům koulené. Neměl již zapotřebí hlídat své chování, protože tu nebyl pan Pyke, aby ho pozoroval. Měl opravdovou chuť zahrát si koulenou a několikrát se už chtěl zeptat na pravidla hry. Byl hodně překvapen skutečností, že dentista, kterému všichni říkali familiárně Leone, byl prvotřídním střelcem. Po třech poskokích zasáhl na dvacet metrů koulí koulí protivníkovi a odrazil ji velmi daleko. Pokaždé potom nasadil skromný úsměv, jako by něco takového bylo docela přirozené.

Komisař si šel vypít sklenku bílého vína a našel Charlota, jak manipuluje se svým automatem, zatímco jeho společnice byla na lavičce ponořená do filmového magazínu.

„Váš přítel s vámi není?“ divil se Paul.

Pro pana Pyka to muselo být také jako prázdniny. Byl s druhým Angličanem. Mohl mluvit svým jazykem, užívat výrazy, které měly význam jenom pro chlapíky ze stejné koleje.

Bylo snadné předvídat příjezd Konnorána. Pokaždé se dal stejný výjev. Pokaždé došlo ke stejnému jevu. Bylo vidět, jak všichni sestupují k přístavu. Potom, jakmile byla loď u nábreží, začal zase odliv. Všichni ti lidé odcházeli v opačném směru a s nimi navíc ti právě vyloďení se svými zavazadly.

Maigret následoval sestupný pochod kousek od starosty, který tlačil svou věčnou ruční káru. Viděl ihned na palubě Ginettu a inspektora, kteří vypadali jako párek přátel. Byli tam také rybáři, kteří se vraceli z pohřbu, a dvě staré slečny, turistky pro Grandhotel.

Ve skupině těch, kteří přihlíželi vyloďování, rozpoznal Charlota, který ho následoval a který jako on plnil stejný rituál, aniž by v něj příliš věřil.

„Něco nového, šéfe?“ zeptal se Lechat, jakmile se ocitl na pevné zemi. „Kdybyste věděl, jak je tam na pobřeží horko!“

„Všechno dopadlo dobře?“

Ginetta zůstala přirozeně s nimi. Vypadala unaveně. Četl v jejich očích jakýsi neklid.

Odebrali se všichni tři k Arše a Maigret měl dojem, že to bylo už hodně dávno, kdy dělala takové cesty.

„Máte žízeň, Ginetto?“

„Aperitiv si vezmu ráda.“

Pili jej společně na terase a Ginetta se cítila stísněně pokaždé, když na sobě cítila Maigretův pohled. Pozoroval ji zadumaně, těžce, jako člověk, jehož myšlenky bloudí někde daleko.

„Jdu se nahoru osvěžit,“ oznámila, když vyprázdnila sklenku.

„Dovolíte, abych vás doprovodil?“

Lechat, který cítil ve vzduchu něco nového, se to pokoušel uhodnout. Neodvážil se zeptat svého šéfa. Zůstal u stolu sám a šéf stoupal po schodech za Ginettou.

„Víte, chtěla bych se trochu převléknout,“ řekla, když došli do pokoje.

„To mi nevadí.“

Předstírala pobavení.

„A kdyby to vadilo mně?“ Nicméně si sundala klobouk, potom i šaty, které jí pomohl rozepnout na zádech.

„Přece to se mnou něco udělalo,“ vzdychla. „Doufám, že tady byl trochu šťastný.“

Jiný večer by se Marcellin v tuto hodinu zúčastňoval partie koulené. Na náměstí, v zapadajícím slunci.

„Všichni byli hrozně milí. Měli ho rádi.“

Spěšně si sundala korzet, který zanechal hluboké stopy na její mléčné kůži. Maigret se k ní otočil zády a díval se vikýřem ven.

„Vzpomínáte si na otázku, kterou jsem vám kladl?“ řekl nevýrazným hlasem.

„Opakoval jste ji pořád. Nikdy bych nevěřila, že můžete být tak tvrdý.“

„Z mého hlediska bych zase nevěřil, že mi budete něco skrývat.“

„Něco jsem vám skrývala, já?“

„Ptal jsem se vás, proč jste přišla sem na Porquerolles, když Marcelovo tělo bylo uloženo v Hyeres.“

„Odpověděla jsem vám.“

„Vy jste mi lhala.“

„Nevím, co tím chcete říct.“

„Proč jste mi neřekla o tom telefonickém rozhovoru?“

„Jaký telefonický rozhovor?“

„Ten, který jste měla v předvečer Marcelovy smrti.“

„Já si nevzpomínám.“

„A na telegram také ne?“

Nebylo třeba se otáčet, aby poznal její reakce. Zůstal s pohledem upřeným na zápas hráčů koulené, který se odbýval před terasou, a odkud stoupalo brumláni hlasů.

Bylo to velmi měkké, velmi uklidňující a pan Pyke tady nebyl. Když mlčení za ním stále trvalo, zeptal se:

„Na co myslíte?“

„Myslela jsem na to, že se mi dála křivda a vy to dobře víte.“

„Jste už oblečena?“

„Před chvílí jsem si oblékla šaty.“

Šel otevřít dveře, aby se ujistil, že nikdo není na chodbě. Když se vrátil doprostřed pokoje, Ginetta si přičesávala vlasy před zrcadlem.

„Nemluvila jste o Laroussově slovníku?“

„S kým?“

„Nevím. Například s panem Emilem nebo Charlotem.“

„Nebyla jsem tak hloupá, abych o tom mluvila.“

„Protože jste doufala, že nahradíte Marcela? Víte Ginetto, že jste strašně zajímavá?“

„To se říká pokaždé ženám, které si chtějí zajistit svou budoucnost. Pak se nechají ve štychu, když je bída donutí dělat povolání, které si nechtěly zvolit.“

Náhle byla v jejím hlase hořkost.

„Myslel jsem, že se provdáte za Emila.“

„Za podmínky, že se Justina rozhodne zemřít a neudělá na poslední chvíli takové opatření, které znemožní jejímu synovi oženit se. Myslíte že to dělám s radostí v srdci?“

„Cožpak byste se neprovdala, kdyby Marcelova informace byla dobrá a uspěla byste?“

„Každopádně ne za to bílé stvoření.“

„Opustila byste nevěstinec v Nizze?“

„Bez váhání. Přisáhám.“

„Co byste dělala?“

„Šla bych žít někde na venkov, nezáleží na tom kam. Chovala bych králíky a slepice.“

„Co vám Marcel řekl do telefonu?“

„Vy pořád myslíte, že vám lžu?“

Upřeně si ji chvíli prohlížel a pak pronesl:

„Teď ne.“

„Dobře, to není moc brzy. Řekl mi, že náhodou objevil mimořádný figl. To jsou slova, kterých užil. Dodal, že by to mohlo přinést něco velkého, ale že není ještě rozhodnutý.“

„Udělal na někoho nárazku?“

„Ne. Nikdy jsem ho nepoznala tak tajemného. Potřeboval jednu informaci. Ptal se mne, jestli nemáme v domě Velký Laroussův slovník. Ten má bůhví kolik svazků. Odpověděla jsem mu, že jsme to nikdy neměli. Tak tedy naléhal, abych šla do městské knihovny a podívala se na něj.“

„Co chtěl vědět?“

„Nedá se nic dělat. Ve chvíli, kdy vám to řeknu, nemám už žádnou šanci.“

„Žádou. Skutečně.“

„Nepočítajíc to, že jsem nic nepochopila. Věřila jsem, že když tady budu, napadne mne nějaká myšlenka.“

„Kdo zemřel v roce 1890?“

„Ukázali vám můj telegram. Cožpak ho nezničili?“

„Pošta, jak je zvykem, uchovává ještě kopii.“

„Nějaký Van Gogh, malíř. Četla jsem, že spáchal sebevraždu. Byl velmi chudý, ale dnes se jeho plátna prodávají za bůhví kolik. Měla jsem dojem, že Marcel vyčenichal jedno z nich.“

„A není to tak?“

„Nemyslím. Když mi telefonoval, ani nevěděl, že ten pán je už mrtvý.“

„Co jste si myslela?“

„Nevím. Přisahám! Jenom jsem si říkala, že když mohl Marcel nadělat peníze, s tou informací, bylo by možné, že by se mi to povedlo také. Zvlášť když jsem se dozvěděla, že ho zabili. Nikdo se nezabývá pro legraci. Neměl přece nepřátele.

Nikdo mu nemohl nic ukrást. Rozumíte?“

„Vy se domníváte, že zločin má vztah k Van Goghovi?“

Maigret nebyl ironický. Tahal s malým bafáním z dýmky a díval se kolem.

„A máte bezpochyby pravdu.“

„Příliš pozdě, protože vy jste už tady a mně už to k ničemu není. Ještě trváte na tom, abych zůstala na ostrově?

Poznamenávám, že pro mne jsou to prázdniny od chvíle, kdy mne tu zadržíte a ta stará semetrika mi nebude moci nic říkat.“

„V tom případě zůstaňte.“

„Děkuji vám. Už začínáte být takový, jakého jsem vás znala v Paříži.“

Nedal si ani tu práci, aby jí tu poklonu vrátil.

„Odpočiňte si.“

Sešel po schodišti, přešel okolo Charlota, který jej posměvačně pozoroval, a šel si sednout na terasu vedle Lechata. Byla to nejpříjemnější hodina z celého odpoledne. Ostrov odpočíval, moře okolo něj, stromy, skály, i náměstí, všechno dýchalo po horkém dni jiným rytmem.

„Přišel jste na něco nového, šéfe?“

Maigret si napřed objednal jídlo u Žožo. Přešla kolem něho s výrazem, jako že se zlobí, že se zavřel s Ginettou v pokoji.

„Obávám se.“ Povzděchl si nakonec, a protože se na něj inspektor podíval s podivem, dodal:

„Chci tím říci, že tady už dlouho nezůstaneme. Je tu krásně, opravdu. Na druhé straně je tu pan Pyke. Nebylo by lepší, kdybych kvůli panu Pykovi a tomu, co bude vyprávět ve Scotland Yardu, dosáhl rychlého úspěchu?“

„Volá vás Paříž, pane Maigrete.“

Pravděpodobně jsou to zprávy z Ostende.

VIII/ Pan Pyke a babička

Bylo tolik cítit, že je neděle, až to bylo odporné. Maigret rád tvrdil, napůl vážně a napůl z legrace, že měl vždycky schopnost cítit neděle ze své postele, aniž by potřeboval otevřít oči.

Tady se stalo se zvony něco úžasného. Nebyly to opravdové kostelní zvony, ale byly to zvonky s lehkým a tenkým hláskem, jaké mají v kaplích a klášterech. Bylo k nevíře, že kvalita a hustota vzduchu byla jiná než jindy. Dobře bylo slyšet klepání kladívek do bronzu, což vytvářelo jakousi malou melodii. Právě v té chvíli počínal ten jev:

Na bledém a ještě svěžím nebi se objevil první obláček, váhavě se protáhl jako kroužek dýmu a udělal dokonalé kolečko, z něhož vycházely, jako nějakým kouzlem, další a další kotoučky, stále větší a stále čistší. Kotoučky minuly náměstí, domy, roztáhly se přes přístav do dále, až nad moře, kde se houpaly bárky. Byly vidět nad pahrbky a skalami. Byly stále vidět, když kladívko znovu klepalo do zvonu a když se další jasné kotoučky objevily, aby se zvětšily a rozptýlily. Potom ještě další a další, které poutaly pozornost a budily nevinný úžas, jaký zažíváme při ohňostroji.

Dokonce v prostém zvuku kroků bylo něco velikonočního, a když se Maigret podíval z okna, očekával, že uvidí malé dětské nožky v závojích kráčet k prvnímu přijímání.

Jako včera si natáhl trepky, kalhoty, i sako přes noční košili s červeným vyšíváním na límci. Sestoupil dolů, ale když vstoupil do kuchyně, byl zklamán. Nevědomky chtěl začít den jako v předešlém ránu u kamen, s Žožo, která by mu připravila kávu. Dnes tam byli tři nebo čtyři rybáři. Museli jim nalít sklenky kořalky, neboť silně provoněla kuchyně. Na dlažbě byl proutěný rybářský košík: růžové ropušnice, ryby modré a zelené, jejichž jména Maigret ani neznal, nějaký druh růžově a žlutě skvrnitého mořského hada, který byl ještě živý a otáčel se kolem nohy židle.

„Přejete si šálek kávy, pane Maigrete?“

Nebyla to Žožo, kdo dnes obsluhoval, ale šéf. Možná kvůli neděli. Maigret se cítil jako oklamané dítě. To se mu někdy stávalo, zejména ráno, hlavně když se díval při holení do zrcadla. Pozoroval širokou tvář, velké oči, často s váčky pod očima, s prořídlymi vlasy. Tvářil se schválně přísně, jako by si chtěl nahnat strachu. Říkal sám sobě:

„Vida, pane divizní komisaři.“

Kdo by se odvážil nebrat ho vážně? Spousta lidí, kteří neměli čisté svědomí se zachvívala při vyslovení jeho jména.

Měl právo je vyslýchat tak, až křičeli úzkostí; měl právo je vsadit do vězení a dokonce je poslat pod gilotinu.

Na ostrově byl ještě někdo, kdo poslouchal jako on hlas zvonů, oddychoval v nedělním klidu, někdo, kdo včera ještě popíjel ve stejné místnosti, kdo v několika dnech bude zavřený jednou provždy mezi čtyři stěny.

Vypil šálek kávy, nalil si druhý a odnesl si ho do svého pokoje. Téměř si nebyl jistý, že je to všechno tak vážné; vždyť to ani není tak dávno, co nosil krátké kalhoty, chodil přes náměstí chladnými rány s prsty na koncích zmrzlými, aby

došel přísluhovat na ranní mši do malého kostela, který osvětlovaly jenom svíce.

Nyní byl osobností, všichni tomu věřili, a byl to jen on sám, kdo se čas od času musel o tom přesvědčovat.

Stává se také ostatním, že mají stejné pocity? Cožpak se pan Pyke někdy v duchu neptal, jak ho mohou brát vážně? Což neměl, i když jen zřídka, dojem, že to byla jen hra, že život je trochu pro legraci?

Cožpak major nebyl jinak také jen jeden z těch tlustých kluků, kteří jsou ve všech třídách, jeden z těch obézních ospalých chlapců, které učitelé nemohou ochránit před výsměchem? Pan Pyke pronesl včera večer strašnou větu.

Ještě před incidentem, který vyvolal Polyte. Dole v Arše se shromáždili lidé, tak jako předešlý večer a jako všechny ostatní večery. Inspektor z Yardu se samozřejmě posadil k majorovu stolu. V té chvíli, navzdory rozdílnému věku a rozdílné tloušťce, vypadali jako jedna rodina. Museli pít od odpoledne, kdy pan Pyke šel navštívit svého krajana ve vile. Dost, aby měli matný pohled a těžký jazyk, ale ještě málo, aby ztratili svou důstojnost. Nejenom v koleji je učili těmto způsobům, ale ještě mnohem později, bůhví kde, se naučili snášet alkohol stejným způsobem.

Nebyli smutní, spíše nostalgici, trochu vzdálení. Působili jako dva bůzci, kteří pozorují pohyb lidí s melancholickou blahosklonností, a když si Maigret přišel k nim sednout, pan Pyke si vzdychl:

„V minulém týdnu se stala babičkou.“

Vyhýbal se pohledu na tu, o které mluvil, vyhýbal se vyslovit její jméno, ale nemohlo být pochyby, že se jedná o paní Wilcoxovou. Byla tam, na druhé straně místnosti, seděla na lavici v doprovodu Filipa. Holanďan a Anna seděli u vedlejšího stolu.

Pan Pyke nechal uběhnout nějaký čas a potom přidal stejně neurčitým hlasem:

„Její dcera a zeť jí nedovolí ani vstoupit do Anglie. Major je zná velmi dobře.“

Ubohá stařena! Neboť náhle se ukázalo, že paní Wilcoxová je ve skutečnosti starou ženou. Nemělo smysl se vysmívat jejím lícím, obarveným vlasům – na kterých bylo vidět bílé kořínky – její umělé dráždivosti.

Byla to babička a Maigret si v duchu představil svoji babičku; zkusil si představit své dětské reakce, kdyby mu ukázali ženu jako paní Wilcoxová, se slovy: „Jdi políbit babičku!“

Zakázali jí žít ve vlastní zemi a ona neprotestovala. Věděla dobře, že by neměla poslední slovo, že to byla ona, kdo udělal chybu. Jako ti alkoholici, kterým se dává jen to nezbytné kapesné, kteří zkoušejí švindlovat, zkoušejí vyzebrat tu i onde malou skleničku. Stává se jí také jako opilcům, že se dojmá nad svým osudem a osaměle pláče ve svém koutku? Možná, když se hodně napije. Protože ona pila také. Filip v případě potřeby naplňoval její skleničku. Zatím Anna na stejné lavičce myslela jen na chvíli, kdy bude moci jít konečně spát.

Maigret se holil. Neměl přístup do jediné koupelny; tu obsadila Ginetta.

„Za pět minut,“ zakřičela na něj skrz dveře.

Vrhal čas od času pohledy na náměstí. Nemělo stejnou barvu jako jiné dny, ačkoliv zvony utichly. Kněz právě sloužil první mši. Ten z jeho vesnice s ní vždycky tak pospíchal, že malý Maigret měl stěží čas odpovídat na jeho slova a běhat s mešními konvičkami.

Divné zaměstnání to jeho! Byl člověkem jako ostatní, ale držel osud těch ostatních ve svých rukách.

Včera večer je stále pozoroval. Moc nepil; přesně dost na to, aby posílil jen trošku své vnímání. De Greef s ostře vykresleným profilem se na něj občas upřeně díval se skrytou ironií, jako by jej vyzýval. Filip, navzdory svému krásnému jménu a svým předkům, byl z obyčejnějšího těsta. Snažil se udělat milou tvář, když jej paní Wilcoxová komandovala jako sloužícího.

Musel se mstít v jiných chvílích, jistě, ale veřejně byl nucen polykat urážky.

Ta, kterou spolkl nyní, byla ale toho druhu, že v té chvíli se tím všichni cítili dotčeni.

Chudákovi Paulovi, který naštěstí nevěděl odkud všechno pochází, dalo velkou práci, aby potom oživil zábavu.

Museli o něm tiše mluvit. Na ostrově o něm mluvili celý den. Uchová Polyte tajemství? Teď na tom málo záleželo.

Polyte stál u pultu, svou kapitánskou čepici na hlavě, už vypil určitý počet skleniček; mluvil tak silně, že jeho hlas přehlušoval ostatní. Na příkaz paní Wilcoxové přešel Filip přes sál, aby spustil gramofon; dělal to často.

Po mrknutí na Maigreta se Polyte obrátil k přístroji a zastavil ho. Potom se obrátil k Moricourtovi a podíval se mu jízlivě do očí. Filip neprotestoval a předstíral, že z toho nic neviděl.

„Nemám rád, když se někdo na mě takhle dívá,“ nadhodil Polyte a udělal několik kroků vpřed.

„Ale... já se na vás vůbec nedívám...“

„Vy mnou pohrdáte?“

„Ale to jsem přece neřekl.“

„Myslíte, že tomu nerozumím...?“

Paní Wilcoxová něco zamumlala anglicky svému společníkovi. Pan Pyke sraštil obočí.

„Nejsem pro tebe dost dobrý, ty malý pasáku?“

Velmi červený Filip se pořád nehýbal a snažil se dívat jinam.

„Zkuste opakovat, že pro vás nejsem dost dobrý?“

V tu chvíli pozoroval de Greef Maigreta velmi ostrým pohledem. Pochopil? Lechat, který nepochopil nic z toho všeho, se chtěl zdvihnout a zasáhnout a Maigret mu musel pod stolem stisknout ruku.

„Co byste tomu řekl, kdybych vám porouchal trochu tu vaši hezkou držku, co? Co byste tomu řekl?“ Polyte usoudil, že cesta byla dostatečně připravena a zdvihl tedy svou pěst nad stůl a do Filipova obličeje. Ten snesl ránu na své tváři.

Nepokoušel se ani bránit, ani sám zaútočit. Zakoktal:

„Nic jsem vám neudělal.“

Paní Wilcoxová zakřičela obrácená k pultu:

„Pane Paule! Pane Paule! Mohl byste to individuum vyhodit? Je to hanebnost.“

Její cizí přízvuk dal zvláštní šťavnatost slovům individuum a hanebnost.

„Co se týče vás,“ začal Polyte, otáčeje se k Holandánovi...

Reakce byla odlišná. Aniž opustil své místo, de Greef ztvrdl a utrousil:

„Dobrá, Polyte.“

Bylo cítit, že by se nedal, že byl připraven vyskočit a všechny svaly měl napjaté.

Konečně se do toho vložil Paul:

„Uklidni se, Polyte! Pojď na chvíli do kuchyně, chci ti něco říct!“

Kapitán se nechal odvést, ale pro formu se bránil.

Lechat, který to ještě nepochopil, se přesto zadumaně zeptal:

„To vy, šéfe?“

Maigret neodpověděl. Když se na něho podíval inspektor ze Scotland Yardu, zatvářil se tak dobrácky, jak jen to bylo možné.

Paul se omluvil, jak bylo třeba. Polyta již neviděli, vyšel zadními dveřmi. Dneska na sebe vzal roli hrdiny.

Zůstalo skutečností, že se Filip nebránil; jeho tvář byla jednu chvíli zpocená strachem, fyzickým strachem, který svírá vnitřnosti a nejde přemoci. Potom začal se zasmušilým pohledem přehnaně pít a paní Wilcoxová to skončila tím, že ho odvedla.

Nic jiného se nestalo. Charlot a jeho tanečnice šli brzy spát, ale když Maigret sám přišel do pokoje, ještě nespali.

Ginetta a pan Emil si polohlasem povídali. Nikdo nenabídl žádný všeobecný přípitek. Možná kvůli incidentu.

„Vstupte, Lechate,“ zavolal komisař přes dveře.

Inspektor byl již připraven.

„Pan Pyke se šel koupat?“

„Je dole a zabývá se svými vejci na slatině. Byl jsem u odplutí Kormorána...“

„Nic k hlášení?“

„Nic. Zdá se, že přijede hodně lidí z Hyeres a z Toulonu, takoví, kteří si hned pospíší na pláže a zanechají po sobě prázdné krabičky od sardinek a láhve od vína. Vylodí se během hodiny.“

Ve zprávách z Ostende nebylo nic nečekaného. Pan Bebelmans, otec Anny, byl důležitou osobou, byl dlouho starostou města a dokonce byl jednou zvolen poslancem. Po odchodu dcery nakázal, aby se před ním nevyslovovalo její jméno. Jeho žena zemřela a Annu o tom ani nezpravili.

„Člověk by řekl, že všichni, kteří vykojili z toho či onoho důvodu, se nacházejí tady,“ řekl Maigret, oblékaje si sako.

„To je klimatem,“ odpověděl inspektor, kterého takové poznámky znepokojovaly. „Šel jsem se ráno ještě podívat po revolveru.“

Vykonával své povolání svědomitě. Zjistil všechny majitele revolverů na ostrově. Šel si je prohlédnout jeden po druhém, zkoušel je bez velké naděje, jenom proto, že to byla součást rutiny.

„Co budeme dělat dneska?“

Maigret se obrátil ke dveřím, aby se vyhnul odpovědi. Pana Pyka našli nad kostkovaným ubrusem.

„Předpokládám, že jste protestant?“ řekl mu. „Proto asi nepůjdete na velkou mši?“

„Jsem protestant a byl jsem na ranní mši.“

Možná, že kdyby tu byla pouze synagoga, šel by se zúčastnit stejně bohoslužby, protože byla neděle.

„Nevím, jestli mne budete chtít doprovodit. Dnes se vypravím na návštěvu k dámě, se kterou se netoužíte příliš setkat.“

„Vy jedete na jachtu?“

Maigret kývl hlavou, že ano a pan Pyke si nasadil svůj slamák. Včera si ho koupil ve starostově obchodě, protože již začínal být stejně rudě opálený jako major.

„Doprovodíte mne?“

„Třeba budete potřebovat tlumočníka.“

„Já půjdu také?“ zeptal se Lechat.

„Myslím, že bych byl rád. Umíš veslovat?“

„Narodil jsem se na břehu moře.“

Kráčeli ještě jednou k přístavu. Inspektor požádal jednoho rybáře o dovození vypůjčit si bárku bez motoru a tři muži se do ní posadili. Mohli vidět de Greefa a Annu, jak snídají na palubě své malé lodi.

Moře, jako na počest neděle, se měňavě lesklo jako satén, a při každém záběru vesla je ostřikovaly kapky vody jako zářivé perly.

Kormorán byl na druhé straně vody, u výběžku Giens a čekal na pasažéry, jež právě viděli vystupovat z autobusu. Na dně moře byly ve vykotlaných skaliscích fialové ježovky a pod lodí někdy proplula jako šíp dravá ryba. Zvony ohlašovaly velkou mši a ze všech domů voněla ranní káva a voňavky, které si ženy dávaly na své nejhezčí šaty.

Severní hvězda se zdála být mnohem větší a mnohem vyšší, když byli pod ní, a protože se nikdo nikde nehýbal, Lechat zavolal:

„Haló! Lodi!“

Za hezkou chvilku se naklonil námořník přes lodní zábradlí. Na tváři měl mýdlovou pěnu a v ruce držel otevřenou břitvu.

„Můžeme vidět vaší patronku?“

„Nemohli byste přijít za hodinu nebo za dvě?“

Pan Pyke byl viditelně dotčen, Maigret trochu váhal, myslel na babičku.

„Počkáme na palubě, bude-li to třeba,“ řekl námořníkovi. „Vystup, Lechate!“

Stoupali jeden po druhém po žebříku. Měli tam lodní okénka obkroužená měděnými rámy a v jednom zahlédl na okamžik tvář ženy, než zmizela v polostínu.

Za okamžik se otevřel lodní průlez, vynořila se Filipova hlava, neučesaná, s očima ještě naběhlýma spánkem.

„Co chcete?“ zeptal se nevrle.

„Mluvit s paní Wilcoxovou.“

„Ještě nevstala.“

„To je chyba. Přišel jsem jí navštívit.“

Filip nosil hedvábné pyžamo s modrými pruhy. Bylo to několik schodů ke kabině a Maigret, těžký a zatvrzelý, nečekal na pozvání.

„Dovolíte?“

Byla tu zvláštní směs luxusu a nepořádku, rafinovanosti a špíny. Paluba byla pečlivě uklizena, všechna měď se blýskala, lana byla pečlivě svinuta, na kapitánském můstku s kompasem a lodními přístroji bylo čisto jako v holandské kuchyni. Když sestoupili se schodů, ocitli se v kabině s přepážkami z mahagonu, stolem připevněným k podlaze, dvěma lavicemi potaženými červenou kůží, ale skleničky a láhve se povalovaly na stole, byl tam i krajíc chleba, načatá krabička olejovek, hrací karty; převládala tu vůně, z níž se zvedal žaludek, směs pachu alkoholu a postele.

Museli ve spěchu zavřít dveře sousední kabiny, která sloužila jako ložnice, a paní Wilcoxová zapomněla při úprku na podlaze saténový pantoflíček.

„Omlouvám se, že vás ruším,“ řekl zdvořile Maigret Filipovi. „Možná, že jste právě snídali.“

Díval se ironicky na napůl prázdné láhve anglického piva, nakousnutý krajíc chleba a kousek másla v papíru.

„To je domovní prohlídka?“ zeptal se mladý muž a přihladil si vlasy rukou.

„Je to, co chcete, aby to bylo. Dosud je to podle mne jenom návštěva.“

„V tuhle hodinu?“

„V tuhle hodinu jsou někteří lidé už unaveni prací.“

„Paní Wilcoxová má ve zvyku vstávat později.“

Bylo slyšet hluk vody na druhé straně dveří. Filip by se rád oblékl decentněji, ale musel by otevřít a odhalit intimní nepořádek druhé kabiny. Neměl při ruce župan. Jeho pyžamo bylo zmuchlané. Vypil mechanicky hlt piva. Lechat zůstal podle komisařova příkazu na palubě, s úkolem zabývat se oběma námořníky. Nebyli to Angličané, jak by se dalo předpokládat, ale Nikosané, bezpochyby italského původu, soudě tak podle jejich přízvuku.

„Můžete se posadit, pane Pyku,“ řekl Maigret, když je Filip zapomněl vyzvat.

Maigretova babička chodila vždycky na ranní mši v šest ráno, a když vstávali, našli ji v černých hedvábných šatech s bílým čepcem na hlavě, oheň hořel v kamnech, snídaně byla přichystána na naškrobeném ubrusu. Tady staří lidé také chodili na ranní mši. Ostatní šli nyní šikmo přes náměstí k otevřeným dveřím kostela, odkud vonělo kadidlo.

Paní Wilcoxová pila pivo již od rána a byly také vidět bílé kořínky jejich vlasů. Chodila sem tam na druhé straně přčky bez pomoci svého sekretáře. Ten, s tváří lehce zduřelou tam, kam ho včera udeřil Polyte pěstí, se ve svém pruhovaném pyžamu podobal zamračenému školákovi. Ve všech třídách mají silné chlapce, kteří jsou prudecí jako gumová koule, a jiné školáky, kteří tráví své přestávky tiše v koutku a o nichž spolužáci říkají: „Má švába na mozk.“

Na přepážkách visely rytiny, ale komisař nebyl schopen posoudit jejich kvalitu. Některé byly dost uvolněné, ale nepřesahovaly hranice dobrého vkusu.

Pan Pyke i on si připadali jako v čekárně a Angličan držel svůj slaměný klobouk na kolenou.

Maigret si nakonec zapálil dýmku.

„Kolik let je vaší matce, pane de Moricourt?“

„Proč se mne na to ptáte?“

„Jen tak. Soudě podle vašeho věku, jí může být asi tak padesát.“

„Čtyřicet pět. Byla ještě velmi mladá, když jsem se narodil. Vdávala se v šestnácti letech.“

„Paní Wilcoxová je v rodině nejstarší, pravda?“

Pan Pyke sklonil hlavu. Dalo by se říci, že to komisař použil schválně, aby zesílil trapnost chvíle, která panovala. Lechat se měl lépe. Seděl venku na zábradlí a povídal si s jedním z námořníků, který si na slunci čistil nehty.

Konečně zaslechl hluk, dveře se otevřely, objevila se paní Wilcoxová a živě za sebou zavřela, aby nebylo vidět nepořádek. Měla čas se obléknout a upravit, ale její tvář pod silným nánosem líčidla zůstala nateklá. Oči měla neklidné.

Byla politováníhodná. Ráno léčila svou zdřevěnělou pusou láhvi silného piva. Babička říkal si Maigret proti své vůli.

Zdvihl se pozdravil a představil svého druha.

„Možná znáte pana Pyka? Je to váš krajan, který pracuje ve Scotland Yardu. Nemá zde zvláštní poslání. Omlouvám se, paní Wilcoxová, že jsme vás vyrušili v tak časnou hodinu.“

Přese všechno zůstala ženou velkého světa. Jediným pohledem naznačila Filipovi, že jeho oblečení je nevkusné.

„Dovolíte, abych se šel obléknout?“ zamumlal a podíval se kose na komisaře.

„Možná se budete cítit pohodlněji.“

„Posaďte se, pánové. Mohu vám něco nabídnout?“

Spatřila dýmku, kterou komisař nechal vyhasnout.

„Jen kuřte, prosím, ostatně si chci také zapálit cigaretu.“

Pokusila se usmát.

„Omluvte ten nepořádek tady, ale jachta není dům, a je tu málo místa.“

Co si právě v této chvíli myslel pan Pyke? Že jeho francouzský kolega je hulvát nebo hrubián? Bylo to možné. Ostatně Maigret sám nebyl příliš hrdý na práci, kterou odvedl.

„Myslím, že znáte pana Jef de Greefa, paní Wilcoxová?“

„To je vynikající člověk a Anna je milá. Byli tady několikrát.“

„Říká se, že je to talentovaný malíř.“

„Myslím. Měla jsem příležitost koupit od něho obraz a ráda bych vám ho ukázala, ale již jsem jej poslala do své vily ve Fiesole.“

„Vy máte vilu v Itálii?“

„Oh, je to velmi skromná vila. Ale je výtečně položena na vršku a okny je vidět celé panorama Florencie. Znáte Florencii, pane komisaři?“

„Neměl jsem ještě to potěšení.“

„Žiji tam několik měsíců v roce. Také tam posílám všechno, co mne napadne nakoupit na mých potulkách.“
Zdálo se, že našla pevnou půdu.

„Nechcete se opravdu něčeho napít?“

Měla sama žízeň a pošilhávala po pivu, které před chvílí nedopila, ale neodvážila se sama napít.

„Nechcete okusit to pivo, které si nechávám posílat přímo z Anglie?“

Řekl ano, aby jí udělal radost. Šla pro láhve do lednice ve stěně. Většina přepážek v kabině byly ve skutečnosti skříně, také lavice ukrývaly zavazadla.

„Vy kupujete cestou hodně věcí, pravda?“

Ona se zasmála.

„Kdo vám to řekl? Nakupuji pro radost kupovat, to je pravda, například v Istanbulu mne vždycky zlákaají obchodníci na bazaru. Vracím se na loď s hrůzami. Na bazaru se mi ty věci zdály hezké. Potom, když přijdu do vily a podívám se na ty věci...“

„Seznámila jste se s de Greefem v Paříži?“

„Ne. Jenom tady a není to příliš dávno.“

„A váš sekretář?“

„Ten je se mnou už dva roky. Je to velmi vzdělaný chlapec. Poznali jsme se v Cannes.“

„Pracoval?“

„Dělal tam reportáž pro jeden pařížský časopis.“

Moricourt musel mít ucho přilepené k přičce.

„Umíte perfektně francouzsky, paní Wilcoxová.“

„Nějakou dobu jsem studovala v Paříži a moje guvernanka byla Francouzka.“

„Marcellin chodil často na loď?“

„Zajisté. Myslím, že všichni lidé z ostrova tu již byli.“ „Vzpomínáte si na tu noc kdy zemřel?“

„Myslím, že ano.“

Podíval se na její ruce. Nechvěly se.

„Mluvil hodně o mně ten večer?“

„To mi řekli. Nevěděla jsem, kdo jste. Zeptala jsem se Filipa.“

„Pan Moricourt to věděl?“

„Zdá se, že jste slavný.“

„Když jste opustili Archu Noemovu...“

„Poslouchám vás.“

„To Marcellin už odešel?“

„To bych vám nemohla říci. Vim jen, že jsme se dostali do přístavu podél domů, tak silný byl mistral. Měla jsem strach, že nebudeme moci doplnout k lodi.“

„Vstoupili jste hned do člunu, vy a pan de Moricourt?“

„Ihned. To mi připomíná, že Marcellin přišel s námi až k loďce.“

„Nikoho jste nepotkali?“

„Nikdo tam okolo v té době nebyl.“

„De Greef a Anna se vrátili na svou loď?“

„To je možné. Nevím. Počkejte...“

S překvapením slyšel Maigret přesný hlas pana Pyka, který si poprvé dovolil vstoupit do jeho pátrání. Muž z Yardu řekl uvážlivě, aniž by se zdálo, že tomu přikládá význam:

„U nás, paní Wilcoxová, bychom byli nuceni vám připomenout, že všechno, co od této chvíle řeknete, může být použito proti vám.“ Podívala se na něj překvapeně, podívala se na Maigreta a v jejích očích se objevilo zděšení.

„To je výslech?“ zeptala se. „Ale... řekněte mi, pane komisaři... Předpokládám, že nás nepodezíráte, Filipa a mne, že jsme toho člověka zabili?“

Maigret zůstal v této chvíli tiše a pozorně zkoumal svoji dýmku.

„Apriori nepodezřívám nikoho, paní Wilcoxová. Přesto tohle je výslech a vy máte právo mi neodpovídat.“

„Proč bych vám měla neodpovídat? Vrátili jsme se ihned. I když jsme nabrali vodu do člunu a museli jsme se držet žebříku jako klíště, dostali jsme se na palubu.“

„Filip znovu odejel?“

Trochu zaváhala. Přítomnost jejího krajana jí působila rozpaky.

„Hned jsme si lehli a nemohl opustit palubu, aniž bych to neslyšela.“

Filip zvolil tuto chvíli, aby se objevil. Měl bílé flanelové kalhoty, vlasy napomádované, cigaretu v ústech si právě zapaloval.

Chtěl se ukázat vstřícný. Obrátil se přímo na Maigreta:

„Chcete mi položit nějaké otázky?“ Ten mu neodpověděl.

„Kupujete často obrazy, madam?“

„Dost často. Je to jedna z mých zálib. Nemám samozřejmě to, čemu se říká sbírka, ale mám dost dobré obrazy.“

„Ve Fiesole?“

„Ve Fiesole, ano.“

„Italští místí?“

„Tak daleko jsem nešla. Jsem skromnější a spokojuji se s dost moderními obrazy.“

„Například s Cézanny nebo Renoiry?“

„Mám jednoho úchvatného malého Renoira.“

„Degas, Manet, Monnet?“

„Kresbu od Degase. Tanečníci.“

„Van Gogh?“

Maigret se na ni nedíval, ale upřeně pozoroval Filipa, který jenom polykal sliny a jehož pohled strnul.

„Právě jsem koupila jednoho Van Gogha.“

„Jak je to dlouho?“

„Několik dnů. Který den jsme to jeli do Hyeres, abychom ho poslali, Filipe?“

„Nevzpomínám si přesně,“ odpověděl bezbarvě.

Maigret jim pomohl.

„Nebylo to den nebo dva před zabitím Marcellina?“

„Dva dny,“ řekla, „vzpomínám si.“

„Objevila jste ten obraz tady na ostrově?“

Nechala si čas na rozmyšlenou a vzápětí se kousla do rtů.

„To Filip,“ začala, „přes nějakého přítele.“

Pochopila. V tichu se dívala z jednoho muže na druhého a vzkřikla: „Co to je, Filipe?“

Vzpamatovala se vzápětí a stoupla si ke komisari.

„Nechcete přece říci... Vysvětlete to! Mluvte! Proč nic neříkáte? Filipe! Co... to je... co...?“

Ten dosud ani nehnul brvou.

„Omlouvám se, madam, že vám musím odvést vašeho sekretáře.“

„Vy ho zatknete? Vždyť jsem vám přece řekla, že mne neopustil celou noc, že...“

Podívala se na dveře kabiny, která sloužila jako ložnice, a již mysleli, že otevře dveře, ukáže na velikou postel a vzkřikne:

„Jak by mohl odejít, abych to nevěděla?“

Maigret a pan Pyke také vstali.

„Chcete jít se mnou, pane Moricourte?“

„Máte zatykač?“

„Vyžádám si ho u vyšetřujícího soudce, chcete-li, ale myslím, že není potřeba.“

„Zatýkáte mne?“

„Ještě ne.“

„Kam mne odvedete?“

„Někam, kde bychom si mohli v klidu pohovořit. Nemyslíte, že je to výhodnější?“

„Řekněte mi, Filipe...“ začala paní Wilcoxová.

Aniž by si to uvědomila, začala s ním mluvit anglicky. Filip neposlouchal, nepodíval se na ni, nestaral se o ni. Vystoupil na palubu a neměl pro ní ani pohled na rozloučenou.

„To vám moc nepomůže,“ řekl Maigretovi.

„To je dost možné.“

„Odvedete mne třeba v poutech?“

Pořád byla neděle. Kormorán připoutaný k molu vypouštěl své pasažéry ve světlých šatech. Někteří turisté již seděli na skalách a chytali ryby na udici.

Pan Pyke zůstal v kabině poslední, a když nastoupil do loďky, byl celý červený. Lechat, překvapený, že mají ještě jednoho cestujícího, nevěděl, co říci. Maigret usazený vzadu namočil levou ruku do vody, jako to dělal, když byl ještě malý a otec ho vozil v loďce po rybníku.

Zvony dělaly stále na nebi kroužky.

IX/ Maigretovi špatní žáci

Zastavili se proti kupectví, aby požádali o klíče od radnice. Starosta právě obsluhoval zákazníky a zavolal něco na svou malou a bledou ženu s drdolem přitisknutým k týlu. Hledala klíče dlouho. Během té doby Filip zůstal vyčkávavě mezi Maigretem a panem Pykem, s umíněným čelem a zmařený. To připomínalo víc než kdy jindy školní scénu s potrestaným žákem a nemilosrdným ředitelem školy.

Nikdy by nemyslel, že může tolik lidí vyjít z Kormorána. Je pravda, že ráno již nějaké bárky připluly. Než měli turisté čas rozběhnout se k pláži, připomínalo to invazi.

Viděl Annu v polostínu Kooperativy se síťovou nákupní taškou, oblečenou do jejího paréa, zatímco de Greef seděl s Charlotem na terase Archy.

Ti dva viděli přícházet Filipa mezi policisty. Sledovali je očima. Oni byli svobodní, kulatý stolec před nimi a láhev čerstvého vína na stolku.

Maigret řekl něco tiše Lechatovi a ten zůstal pozadu.

Starostova žena konečně přinesla klíč a o chvíli později otevřel Maigret dveře radnice. Kvůli pachu plesniviny a prachu otevřel ihned okno.

„Posaďte se, Moricourte!“

„To je příkaz?“

„Přesně.“

Přisunul k němu jednu ze skládacích židlí, které sloužily při svátku 14. července. Pan Pyke pochopil, že za těchto okolností nevidí komisař rád lidi stát, vzal si také jednu židli a šel si sednout do kouta.

„Předpokládám, že nemáte nic, co byste mi chtěl říci.“

„Jsem tedy zatčen?“

„Ano.“

„Nezabil jsem Marcellina.“

„Dál.“

„Nic. Neřeknu nic víc. Můžete se mne ptát jak budete chtít a používat jakýchkoliv odporných prostředků, kterými donucujete lidi mluvit, ale já neřeknu nic.“

Jako zkažený kluk! Možná kvůli ranním dojmům nebral Maigret v potaz, že jedná s mužem.

Komisař se neposadil. Chodil bez ustání sem a tam, dotkl se stočené vlajky nebo busty Marianny, zastavil se na chvíli před oknem a viděl malé dívky v bílém kráčet přes náměstí pod dohledem dvou jeptišek v naškrobených křídlatých čepcích. Nemýlil se tedy před chvílí, když si vybavoval první přijímání.

Lidé z ostrova měli dnes ráno čisté plátěné kalhoty modré barvy, která se stávala hlubší a slavnostnější ve slunci na náměstí, a zářivě bílé košile. Začínali již hrát koulenu. Pan Emil přicházel drobnými krůčky k poště.

„Předpokládám, že si uvědomujete, že jste malý, zhýralý lump.“

Obrovský Maigret stál téměř u Filipa, díval se shora dolů a mladý muž instinktivně zdvihl ruku, aby si chránil obličej.

„Říkám dobře malý, zhýralý lump, lump, který má strach, který je zbabělý. Jsou lidé, kteří loupí v bytech a riskují. Jiní se ale odváží než na staré ženy, těm štípnou vzácné knihy a jdou je prodat, a když je skřipnou, začnou plakat, žádat o prominutí, a mluví o své ubohé matce.“

Dalo by se říci, že pan Pyke se také zmenšil, znehybněl jak to šlo, jen aby nerušil kolegu. Nebylo ho ani slyšet dýchat, ale hluk z ostrova pronikal otevřeným oknem a mísil se zvláště s komisařovým hlasem.

„Kdo měl ten nápad s falešnými obrazy?“

„Neodpovím, dokud nebude přítomen můj advokát.“

„Tím způsobem, že vaše nešťastná matka pro vás obětuje první poslední a zaplatí vám renomovaného advokáta!

Protože budete potřebovat renomovaného advokáta, pravda? Vy jste odporná osoba, Moricourte!“

Chodil nyní s rukama za zády a podobal se řediteli školy.

„Ve škole jsme měli spolužáky, kteří se vám podobali. Jako vy to byli švábi. Čas od času potřebovali výprask, a když jsme jim ho dávali, náš učitel se obracel zády a opouštěl dvůr. Vy jste ho dostal včera večer a nevzepřel jste se, zůstal jste zsinálý hrůzou a chvějící se na svém místě vedle staré ženy, která vás živí. To já jsem požádal Polyta, aby vás praštil, protože jsem potřeboval poznat vaše reakce, protože jsem si ještě nebyl jistý.“

„Chcete mne uhdít znovu?“

Zkoušel se vytahovat, ale bylo cítit, že je ztuhlý strachem.

„Je mnoho druhů lumpů, Moricourte, ale naneštěstí jsou i takoví, které se nikdy nepodaří poslat na galeje. Říkám vám rovnou, že udělám všechno, co je v mých silách, abyste se tam dostal.“

Desetkrát se vrátil k mladému sedícímu muži a ten pokaždé instinktivně zdvihl ruku, aby si chránil tvář.

„Přiznej se, že ten nápad s obrazy byl tvůj!“

„Máte právo mi tykat?“

„Kdybys tu měl být tři dny a tři noci, tak se přiznáš. Znal jsem silnějšího, než jsi ty. Vytahoval se stejně jako ty. Bylo to dlouhé. Stříдалo se nás pět nebo šest. Víš, co se stalo? Víš, jak jsme poznali, že selhal? Ze smradu! Ze smradu stejně odporného, jako byl on. Pustil všechno do kalhot.“

Díval se na bílé Moricourtovy kalhoty a nařídil mu bez obalu:

„Sundej kravatu!“

„Proč?“

„Chceš, abych to udělal sám?... Dobře. Ted' si sundej boty! Vytáhni tkaničky! Uvidíš, že za několik hodin budeš vypadat jako viník.“

„Nemáte právo...“

„Beru si ho! Ty jsi se někoho ptal, když jsi pumpoval peníze ze starého blázna, na kterého ses pověsil? Tvůj advokát bezpochyby bude řečnit na téma, jak je nemorální nechávat jmění v rukou žen, jako je ona, že je to neodolatelné pokušení. To nás nyní nezajímá. To je pro porotce. Poněvadž kupovala obrazy, o kterých nic nevěděla, řekl sis, že by se na tom dalo pořádně vydělat, a spřáhl ses s de Greefem. Ptám se, jestli jsi to nebyl ty, kdo ho pozval na Porquerolles.“

„De Greef je malý svatý, není-liž pravda?“

„To je jiný druh lumpa. Kolik falešných obrazů udělal pro starou paní?“

„Já vás předem uvědomil, že nic neřeknu.“

„Ten Van Gogh nemohl být první. Jenže se stalo, že jej někdo spatřil, ještě než byl dokončený. Marcellin se potuloval tak trochu všude. Vyškrábal se stejně dobře na palubu de Greefovy jachty, jako na palubu Severní hvězdy.

Předpokládám, že překvapil Holanďana, když podepisoval plátno cizím jménem. Potom viděl stejný obraz u paní Wilcoxové, a to mu nedalo pokoj. Snažil se přijít na ten podfuk. Nebyl si jistý. Nikdy neslyšel o Van Goghovi a volal své přítelkyni, aby se informoval.“

Filip v obavách pozoroval podlahu.

„Předpokládám, že ty jsi ho nezabil.“

„Nezabil jsem ho.“

„Pravděpodobně jsi na takovou práci příliš zbabělý. Marcellin si řekl, že když vy dva můžete získat balík od té stařeny, že není důvod, proč by nemohl něco dostat i třetí. Dal vám to vědět. Vy jste na to nepřistoupili. A tady se dostávají události do pohybu: začal vás strašit svým přítelem Maigretem. Kolik chtěl Marcellin?“

„Neodpovídám.“

„Mám dost času. Tu noc byl Marcellin zavražděn.“

„Mám alibi.“

„Skutečně; v hodině smrti jsi byl v posteli té babičky.“

Až do malé místnosti radnice byla cítit vůně aperitivů, které se podávaly na terase Archy. De Greef tam stále byl. Anna se s ním bezpochyby sešla, když vykonala nákupy. Lechat seděl blízko něho, hlídal ho, aby mu případně zabránil se vzdálit.

Co se týče Charlota, ten už jistě pochopil, že v každém případě přišel pozdě. To byl také jeden, který myslel, že se přiživí.

„Budeš mluvit, Filipe?“

„Ne.“

„Všimni si, že se nesnažím tě donutit zazpívat. Neříkám ti, že máme důkazy, že de Greef všechno vysypal. Ty budeš mluvit, protože jsi zbabělec, protože jsi jedovatý. Dej sem svoje cigarety!“

Maigret vzal balíček cigaret, který mu muž podal, a vyhodil jej z okna.

„Mohu vás poprosit o laskavost, pane Pyku? Mohl byste požádat Lechata, který sedí na terase Archy, aby sem přivedl Holand'ana? Bez té mladé ženy. Byl bych také rád, kdyby nám Žožo přinesla několik láhví piva.“

Pak jako z přehnané svědomitosti neproněsl během kolegovy nepřítomnosti ani slovo. Chodil sem a tam, ruce za zády. A nedělní život na druhé straně okna pokračoval.

„Vstupte, de Greefe! Máte-li kravatu, tak ji odložte, stejně jako tkaničky z vašich bot.“

„Jsem zatčen?“

Maigret se spokojil se znamením, že ano.

„Posaďte se. Ne moc blízko k vašemu příteli Filipovi. Dejte mi vaše cigarety a vyhodte tu, co máte v puse.“

„Máte zatykač?“

„Nechám si ho telegraficky poslat na vás dva, až nebudu mít v této věci pochyby.“

Posadil se na místo, kde starosta sedával při svatebních obřadech.

„Jeden z vás dvou zabil Marcellina. Popravdě řečeno, je to jedno, kdo z vás dvou to byl, poněvadž jste stejně vinni jeden jako druhý.“

Vstoupila Žožo s tácem pokrytým láhvemi piva a zůstala zaraženě stát před oběma mladými muži.

„Nemějte strach, Žožo. Jsou to jen špinaví, malí vrazi. Nemluvte o tom hned venku, abychom tu neměli všechno obyvatelstvo pod okny a všechny nedělní turisty nádavkem.“

Maigret si dal na čas a díval se naskrz mladými lidmi. Holand'an byl mnohem klidnější, nebyla v něm chvástavost.

„Možná, že by bylo nejlepší nechat to vyřídit mezi vámi dvěma. Neboť je to nakonec jeden z vás, kterého se to hlavně týká. Jeden z vás přijde pravděpodobně o hlavu, nebo půjde na nucené práce do konce svého života. Ten druhý z toho vyjde s několika léty vězení. Který?“

Šváb už se začal vrtět na své židli a vypadalo to, že se začne hlásit jako ve škole.

„Zákon bohužel nemůže hledat opravdovou odpovědnost. Co se mne týče, strčil bych vás oba do jednoho pytle, ale přece bych měl maličko sympatie k de Greefovi.“

Filip se vrtěl a cítil se nesvůj. Byl viditelně nespokojený.

„Přiznejte se, de Greefe, že jste to neudělal jen pro peníze! Nechcete mi také odpovídat? Jak chcete. Vsadím se, že se už dlouho bavíte malováním falešných obrazů, abyste si dokázal, že nejste nedělní malíř, mazal k ničemu. Prodal jste jich hodně? Nezáleží na tom. Jaká msta lidem, kteří vám nerozuměli, až byste viděl jedno z vašich děl, podepsané slavným jménem, pověšené na stěně Louvru nebo v amsterodamském muzeu!

Uvidíme vaše díla poslední. Necháme je poslat z Fiesole. U soudu o nich budou páni experti diskutovat. Prožijete krásné chvíle, de Greefe!“

Bylo téměř zábavné vidět během této rozpravy Filipův znechucený a uražený obličej. Oba připomínali kluky. Filip žáril na slova adresovaná Maigretem spolužákovi. Musel se držet, aby neprotestoval.

„Přiznejte se, pane de Greefe, že vás ani nemrzí, že to prasklo!“

To „pane“ zraňovalo Moricourta do hloubi duše.

„Když to člověk ví jen sám, končí to bez legrace. Vy nemáte rád život, pane de Greefe.“

„Ani váš, ani ten, který byste mi chtěli uchystat.“

„Nemilujete nic.“

„Nemiluji.“

„Nemilujete ani tu malou dívku, kterou jste unesl jen kvůli pohrání a abyste rozzuřil její rodiče. Odkdy máte chuť zabít někoho z vašich bližních? Neříkám z nutnosti, pro peníze, nebo abyste se zbavil nepohodlného svědka. Mluvím o zabíjení pro zabíjení; abyste věděl, jaké to je, jaké se při tom zakouší pocity. A hned potom praštit kladivem do hlavy na důkaz dobrých nervů.“

Skromný úsměv pohrával na Holand'anových rtech. Filip na něho pohlédl a neporozuměl.

„Chcete teď, abych předpověděl, co vás oba očekává? Jste rozhodnutí nemluvit; jeden jako druhý. Jste přesvědčeni, že nejsou důkazy proti vám. Že neexistuje svědek Marcellinovy smrti. Nikdo na ostrově neslyšel výstřel kvůli mistralu, nenašla se zbraň; je pravděpodobně v bezpečí na dně moře. Nestaral jsem se o její hledání. Otisky prstů nemáme.

Soudní vyšetřování bude dlouhé. Soudce vás bude vyšetřovat trpělivě, bude pátrat v minulosti, noviny o vás budou psát. Bude jistě na místě podtrhnout, že oba pocházíte z dobrých rodin. Vaši přátelé z Montmartru potvrdí, že jste měl talent. Budou vás představovat jako fantaskní a nekompromisní bytost. Bude se také mluvit o vašich publikovaných svazečcích veršů.“

Bylo k nevíře, že Filip byl celý šťastný, že získal také dobrý bod!

„Novináři budou interviewovat vrchního soudce v Groningenu, paní de Moricourt v Saumuru. V bulvárních plátcích se budou vysmívat paní Wilcoxové. Vyslanec asi demarší požádá, aby její jméno bylo vyslovováno co nejméně.“

Vypil naráz polovinu sklenice piva. Šel se posadit na okenní parapet, zády k ozářenému náměstí.

„De Greef se bude déle hájit, protože je to v jeho nátuře, protože se nebojí.“

„A já budu mluvit,“ ušklíbl se Filip.

„Ty promluvíš, protože máš hlavu švába, budeš odpudivý. Budeš chtít vyváznout, protože jsi zbabělý. Budeš přesvědčený, že když promluvíš, zachráníš si svou vzácnou kůži.“

De Greef se obrátil ke svému kamarádovi s nedefinovatelným úsměvem.

„Promluvíš pravděpodobně po zítřku, až budeš ve skutečné policejní úřadovně, až se tě zeptá několik chlapíků pěstmi.

Bojiš se ran, Filipe?“

„K tomu nemají právo.“

„K napálení ubohé ženy, která neví co dělá, jsi také neměl právo.“

„Nebo to ví až moc dobře. Protože má peníze, tak ji chráníte.“

Maigret se nepotřeboval k němu ani přiblížit, aby znovu zvedl obě ruce.

„Promluvíš, zejména až uvidíš, že de Greef má víc naděje se z toho dostat.“

„Byl na ostrově.“

„Měl také alibi. Ty jsi byl se stařenou, on byl s Annou.“

„Anna řekne...“

„Co řekne?“

„Nic.“

V Arše začali obědvat. Žožo buď nevydržela mlčet, nebo lidé cosi vytušili, poněvadž je bylo čas od času vidět procházet kolem radnice.

Za chvilku jich tu bude spousta.

„Mám chuť tu nechat oba dva. Samozřejmě s dohledem, protože jinak bychom riskovali, že je tu najdeme na kousky.

Zůstaneš tady, Lechate!“

Ten se usadil s lokty na stole. Protože tam nebyl ani aperitiv, ani víno, nalil si sklenici piva.

Maigret a jeho britský kolega se venku střetli znovu s horoucím sluncem. Udělali beze slova několik kroků.

„Jste zklamaní, pane Pyku?“ zeptal se konečně s postranním pohledem komisař.

„Proč?“

„Nevím. Přišel jste do Francie, abyste poznal moji metodu, a zjišťujete, že žádnou nemám. Moricourt promluví. Mohl jsem ho k tomu přinutit hned.“

„S použitím metod, o nichž jste mluvil?“

„Takových nebo jiných. Bude mluvit nebo ne, není to důležité. On se odvolá. Pak se znovu přizná a znovu to odvolá. Uvidíte, že bude v soudci udržovat pochyby. Dva advokáti se chytanou jako pes s kočkou. Každý bude svého klienta očisťovat a svádět jeho vinu na toho druhého.“

Nebylo třeba si stoupnout na špičky, aby bylo vidět oknem radnice na ty dva mladé lidi na židlích. Charlot obědval s přítelkyní po boku na terase Archy. Po jeho levici seděla Ginette a snažila se posuňky komisaři naznačit, že pozvání nemohla odmítnout.

„Je příjemnější nechat věci odborníkům.“

Možná, že si Charlot myslel totéž.

„Ti málokdy zabíjejí. Opravdové zločiny se rodí náhodou. Ti uličníci začali s hraním, aniž by si uvědomili, kam až je to může zavést. Vypadalo to jako dobrá skopičina. Podstrčit starému bláznovi s milióny obrazy, podepsané slavnými jmény. A vida! Někdo jednoho dne, nějaký Marcellin, se ukáže v nevhodnou chvíli na palubě...“

„Vy je hájíte?“

Maigret bez odpovědi pokrčil rameny.

„Uvidíte, až psychiatři budou diskutovat o stupni jejich odpovědnosti...“

Pan Pyke mhouřil své oči proti slunci. Upřel na kolegu dlouhý pohled, jako by pátral až na dně jeho myšlenek, a potom prostě řekl:

„Ach!“

Maigret se ho nezeptal, jestli tak svým způsobem skončil. Mluvil o něčem jiném. Zeptal se:

„Máte rád Jih, pane Pyku?“

A když Pyke zaváhal, hledaje odpověď, pokračoval:

„Ptám se sám sebe, zdali zdejší vzduch pro mne není moc silný! Nepochybně bychom mohli odcestovat dnes večer.“

Bílá zvonice vypadala jako zasazená do nebe, z materiálu tvrdého i průhledného zároveň. Starosta zvědavě nakukoval zvenčí oknem dovnitř své radnice. Co dělal Charlot? Bylo vidět, jak se zdvihl od stolu a živě kráčel k přístavu. Maigret jej chvilku se staženým obočím pozoroval. Zabuřel:

„Jen ať...“ a pospíšil si stejným směrem. Pan Pyke ho nechápavě následoval.

Když přišli na dohled mola, Charlot byl již na palubě malé jachty se směšným jménem Květ lásky.

Zůstal chvilku nakloněn nad palubním průlezem, aby prozkoumal vnitřek, a pak zmizel uvnitř. Na palubu se vrátil s

někým v náručí.

Když oba muži dorazili, ležela Anna natažená na palubě a Charlot jí beze studu strhl paréo. Byla nyní ve slunci nahá, s těžkým, plným břichem.

„Vy jste na to nemyslí?“ zeptal se trpce.

„Veronal?“

„V kabině na podlaze je prázdná tuba.“

Bylo tu pět, potom deset lidí; pak celý chumel při slečně Bebelmansové. Doktor z ostrova přišel malými krůčky a řekl zkormouceně:

„Přinesl jsem pro všechny případy dávící prostředek.“

Paní Wilcoxová ještě s jedním námořníkem stáli na palubě jachty.

„Vidíte, pane Pyku, já také dělám chyby. Ona pochopila. De Greef se nemusel ničeho bát, než jejího svědectví a ona měla strach promluvit.“

Rozehnal chumel lidí nashromážděný před radnicí. Lechat zavřel okna. Ti dva mladíci byli pořád na svých místech a láhve piva stály na stole.

Maigret se začal v místnosti otáčet jako medvěd; zastavil se před Filipem de Moricourt a náhle, než mohl kdo předvídat jeho pohyb, než měl tentokrát mladý muž čas se chránit, praštil ho do obličeje.

Tím se mu ulevilo. Hlasem téměř klidným zabručel:

„Omlouvám se vám, pane Pyku.“

Potom se obrátil k de Greefovi, který se to snažil pochopit.

„Anna je mrtvá.“

Už je nechtěl ten den vyslýchat. Snažil se nedívat se na rakev starého Benoîta, která už posloužila Marcellinovi a poslouží také mladé Ostend'ance.

Jaká ironie. Rozježená, ale živá hlava Benoîtova se objevila v davu, Lechat a mladí muži s pouty na rukou odjížděli k výběžku Giens rybářskou lodí.

Maigret a pan Pyke jeli v pět hodin Kormoránem. Byla tam také Ginetta a Charlot a jeho tanečnice a všichni turisté, co strávili den na plážích ostrova.

Severní hvězda se pohupovala na kotvě u vjezdu do přístavu. Maigret kouřil zadumaně dýmku. Protože se jeho rty pohybovaly, pan Pyke se k němu naklonil a zeptal se:

„Promiňte, co říkáte?“

„Říkám – ti ničemní kluci.“

Nato rychle otočil hlavu a díval se na dno moře.

Únor 1949